

JIHOČESKÁ UNIVERZITA V ČESKÝCH BUDĚJOVICÍCH
EKONOMICKÁ FAKULTA
KATEDRA OBCHODU A CESTOVNÍHO RUCHU

Studijní obor: Obchodně podnikatelský obor
Studijní program: N 6208 Ekonomika a management

**Vztah cestovního ruchu a životního prostředí
a možnosti trvale udržitelného rozvoje
ve vybrané turistické oblasti**

Vedoucí diplomové práce:
RNDr. Blažena Gehinová

Autor:
Bc. Miluše Pancová

Prohlášení:

Prohlašuji, že jsem tuto diplomovou práci na téma: „Vztah cestovního ruchu a životního prostředí a možnosti trvale udržitelného rozvoje ve vybrané turistické oblasti“ vypracovala samostatně za odborného vedení vedoucího diplomové práce. Prohlašuji, že veškeré podklady, ze kterých bylo čerpáno, jsou uvedeny v seznamu literatury.

Dále prohlašuji, že v souladu s § 47 b zákona č. 111/1998 Sb. v platném znění, souhlasím se zveřejněním mé diplomové práce, a to v nezkrácené podobě elektronickou cestou na veřejně přístupné části databáze STAG, provozované Jihočeskou univerzitou v Českých Budějovicích na jejich internetových stránkách.

České Budějovice, duben 2008

.....

Miluše Pancová

Poděkování:

Ráda bych touto cestou poděkovala všem, kteří byli tak ochotni a poskytli mi potřebné informace pro vypracování diplomové práce. Především děkuji RNDr. Blaženě Gehinové za poskytnutí cenných rad a připomínek.

OBSAH

1. ÚVOD	4
2. CÍLE PRÁCE	6
3. METODIKA PRÁCE.....	7
3.1. Sběr dat	7
3.1.1. Dotazníkové šetření	7
3.2. Analyticko-syntetická část.....	8
4. LITERÁRNÍ REŠERŠE	9
4.1. Cestovní ruch.....	9
4.2. Životní prostředí	9
4.3. Trvale udržitelný rozvoj	10
4.4. Formy udržitelného cestovního ruchu	11
4.5. Další pojmy	12
5. VLIVY CESTOVNÍHO RUCHU NA ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ.....	14
5.1. Pozitivní vliv	14
5.2. Negativní vliv	16
5.2.1. Znečištění vody a vodních zdrojů	16
5.2.2. Znečištění ovzduší.....	17
5.2.3. Krajina a půda.....	17
5.2.4. Znehodnocování vzhledu krajiny.....	18
5.2.5. Vlivy na faunu a floru	18
5.2.6. Ničení ekosystémů a narušování ekologické stability.....	19
5.2.7. Znečištění a odpady	19
5.2.8. Ostatní dopady.....	20
5.3. Obecná opatření ke snížení vlivů cestovního ruchu	20
6. TRVALE UDRŽITELNÝ ROZVOJ CESTOVNÍHO RUCHU	21
6.1. Charakteristické rysy a principy udržitelného rozvoje cestovního ruchu.....	21
6.2. Problémy udržitelnosti v České republice a cíle ochrany životního prostředí .	21
6.3. Environmentální opatření v oblasti cestovního ruchu	22
6.4. Analýza současného stavu	23
7. STŘEDOČESKÝ KRAJ A PŘÍBRAMSKO	24
7.1. Středočeský kraj	24
7.2. Okres Příbram.....	25

8. TURISTICKÁ OBLAST SEDLČANSKO.....	27
8.1. Poloha a vymezení území.....	27
8.2. Historie Sedlčanska	28
9. LOKALIZAČNÍ PŘEDPOKLADY ROZVOJE CESTOVNÍHO RUCHU	30
9.1. Přírodní potenciál	30
9.1.1. <i>Geomorfologie a geologie</i>	30
9.1.2. <i>Vodstvo</i>	31
9.1.3. <i>Klimatické poměry</i>	32
9.1.4. <i>Flora a fauna</i>	32
9.1.5. <i>Přírodní podmínky a atraktivita</i>	33
9.2. Kulturně-historický potenciál cestovního ruchu.....	38
9.2.1. <i>Kulturně-historické památky</i>	38
9.2.2. <i>Rozhledny</i>	39
9.2.3. <i>Lidová architektura</i>	39
9.2.4. <i>Kulturní zařízení a kulturní akce</i>	40
10. REALIZAČNÍ PŘEDPOKLADY ROZVOJE CESTOVNÍHO RUCHU.....	41
10.1. Základní a doprovodná turistická infrastruktura	41
10.1.1. <i>Ubytovací služby</i>	41
10.1.2. <i>Stravovací služby</i>	45
10.1.3. <i>Doprava</i>	45
10.1.4. <i>Informační služby</i>	46
10.2. Sportovně-rekreační infrastruktura.....	46
10.3. Turistická dopravní infrastruktura	47
10.3.1. <i>Cykloturistika</i>	47
10.3.2. <i>Pěší turistika</i>	48
10.3.3. <i>Infrastruktura zimních sportů</i>	49
10.4. Zhodnocení cestovního ruchu oblasti.....	50
10.4.1. <i>Analýza návštěvníků a návštěvnosti</i>	51
10.4.2. <i>Funkční a časová využitelnost území</i>	51
11. ŘÍZENÍ A ORGANIZACE CESTOVNÍHO RUCHU.....	53
11.1. Úrovně řízení	53
11.2. Složky organizace cestovního ruchu	55
11.2.1. <i>Stát</i>	55
11.2.2. <i>Kraje</i>	55

11.2.3.	Obce.....	56
11.2.4.	Soukromé (podnikatelské) subjekty	56
11.2.5.	Dobrovolná sdružení a společnosti	56
11.3.	Organizační struktura	59
12.	DOTAZNÍKOVÉ ŠETŘENÍ.....	61
12.1.	Stručná charakteristika	61
12.2.	Vyhodnocení dotazníkového šetření	61
12.2.1.	Osobní charakteristika dotazovaných	71
13.	ANALÝZA SWOT	73
13.1.	Vlastní analýza SWOT	73
13.2.	Diskuse ke SWOT analýze.....	88
14.	VIZE A CÍLE ROZVOJE SEDLČANSKA.....	91
14.1.	Vize rozvoje.....	91
14.2.	Cíle rozvoje	92
15.	NÁVRHY A OPATŘENÍ	94
15.1.	Cykloturistika a rekreační cyklistika (terénní)	94
15.2.	Pěší turistika	99
15.3.	Vodní turistika	100
15.4.	Vzdělávání	102
15.5.	Ochrana přírody	102
15.6.	Venkovský cestovní ruch	103
15.6.1.	Produktový balíček	104
15.6.2.	Propagační leták „Toulky přírodou“	115
16.	ZÁVĚR.....	117
17.	RESUMÉ.....	119
	SEZNAM LITERATURY	120
	Seznam obrázků.....	128
	Seznam tabulek.....	128
	Seznam grafů	128
	Seznam příloh.....	129
	PŘÍLOHA	130

1. ÚVOD

Motto: Dlouhodobá udržitelnost, budoucí profit cestovního ruchu... Cestovní ruch nemůže zničit životní prostředí, aniž by zničil sám sebe (Hughes).

Cestovní ruch je považován za jedno z nejperspektivnějších odvětví zejména proto, že hraje stále významnější roli v životě člověka. Stejně jako roste potřeba cestovat, roste i touha po zachovaném životním prostředí. Kvalitní příroda spolu s kulturně-historickými zajímavostmi tak představují důležité podmínky pro realizaci cestovního ruchu a základní zdroj z něhož cestovní ruch čerpá. Jak uvádí D. Mourek (2002), problémem je, že dochází k tzv. "ničení turismu turismem". To znamená, že cestovní ruch ničí právě to, na čem závisí.

Současná podoba masového cestovního ruchu stále více přispívá k ekologické devastaci. Tu způsobuje především nepřiměřená kvantita cestovního ruchu, jeho živelnost a neřízenost. Je nutné si uvědomit, že pokud nebude prosazována udržitelnost rozvoje cestovního ruchu, nebude možné změnit dosavadní neudržitelný vývoj. Postupně však roste zájem o hledání řešení, která by zabezpečila trvale udržitelný rozvoj cestovního ruchu v budoucnu. Nepochybně již byly vytvořeny nástroje, které mohou takový vývoj změnit. Možnosti ovlivňování a usměrňování cestovního ruchu je třeba hledat především ve spolupráci s místními podnikateli, institucemi a nevládními organizacemi.

Sedlčansko je jednou z oblastí středních Čech, nacházející se v krásném a zachovalém prostředí, které ukrývá řadu přírodních, kulturních a historických zajímavostí. To vše, společně s dochovanou rurální architekturou, vytváří ekologicky hodnotné prostředí s potenciálem pro rozvoj cestovního ruchu. Kopcovitou krajinu Sedlčanska ohraničuje hluboký kaňon Vltavy se skalnatými svahy, na celém území jsou přirozené listnaté lesy, místy ojedinělá fauna a flora, geologické zajímavosti, historické stavby a mnohé další. Jeho neocenitelnou hodnotou je tedy příjemná a rozmanitá krajina, která nabízí možnost kvalitní rekreace a odpočinku. To však nemusí platit navždy. Zásah člověka (zejména pak turistů) do krajiny může být již nevratný. Proto by měla být pozornost zaměřena i na naše chování k životnímu prostředí. Musíme si uvědomit, že je třeba zachovat tuto rozmanitost a bohatost i pro budoucí generace. V kontextu problematiky udržitelného rozvoje se zdá jako nezbytné, aby byly hledány cesty, vedoucí k optimalizaci vlivů cestovního ruchu na životní prostředí tak, aby byl cestovní ruch v maximální míře využit jako nástroj environmentální výchovy a osvěty, tvorby a posílení vztahu k přírodě, udržení tradičního venkovského životního stylu,

udržitelného využívání přírodních zdrojů a ochrany krajinného rázu. Podstatou takového cestovního ruchu musí být proces poznávání a prožívání přírodních i kulturních hodnot navštěvovaného území.

Oblast Sedlčanska má možnost se uplatnit na trhu cestovního ruchu nabídkou tradičních i nových regionálních produktů, kterými jsou zejména aktivní cestovní ruch, letní rekreace u vody a venkovský cestovní ruch. Potenciál oblasti však není plně využíván. Měly by být vytvořeny produkty cestovního ruchu, využívající potenciálu oblasti a jejichž hlavními iniciátory budou zejména místní a regionální zájmová sdružení, orgány veřejné správy ve spolupráci s podnikatelskými subjekty.

2. CÍLE PRÁCE

Diplomová práce se zabývá vztahy a vazbami mezi cestovním ruchem a životním prostředím, s kterým bezprostředně souvisí problematika trvale udržitelného rozvoje. Tyto problémové okruhy jsou aplikovány na území Sedlčanska, nacházející se v jižní části středních Čech.

Při zkoumání problematiky je pozornost soustředěna především na rozpracování několika stanovených cílů. Prvním cílem je zhodnocení cestovního ruchu a životního prostředí v řešeném území pomocí dotazníkového šetření. Dotazník je určen návštěvníkům turistické oblasti a je zaměřen na zhodnocení vztahu návštěvníka k cestovnímu ruchu a životnímu prostředí a možnosti rozvoje Sedlčanska v oblasti šetrného cestovního ruchu. Dále budou zhodnoceny přínosy a omezení turisticky orientovaného využití území na základě vypracování SWOT analýzy. Též budou zanalyzovány možnosti udržitelných forem cestovního ruchu v turistické oblasti. Na základě těchto zjištění, analýz a dotazníkového šetření budou navržena možná řešení pro trvale udržitelný rozvoj cestovního ruchu v řešeném území a produkty pro tuto oblast. V práci bude dále zhodnocena úroveň řízení cestovního ruchu v oblasti a to zejména zhodnocení možnosti partnerství při plánování a rozvoji cestovního ruchu v řešeném území a v návaznosti na to navrhnout partnerství při realizaci udržitelných forem cestovního ruchu.

Zkoumání problematiky je založeno na dvou hypotézách.

1. Cestovní ruch může v regionu působit jako významný faktor trvale udržitelného rozvoje, který je důležitý pro budoucí kvalitní vývoj oblasti (aniž by docházelo k významnému omezení rozvoje cestovního ruchu).
2. Cestovní ruch musí být do budoucna zakládán na ekologickém smýšlení lidí (návštěvníků, turistů i místních obyvatel), tak aby si dokázali uvědomit dopady svých aktivit v rámci cestovního ruchu.

3. METODIKA PRÁCE

Prvním krokem v přípravě diplomové práce bylo stanovení cílů a hypotéz, a následné promyšlení obsahu práce a osnovy. Tato práce obsahuje analytickou a návrhovou část, jenž jsou dále členěny na několik hlavních kapitol, zabývajících se zásadními problémovými okruhy. Ty jsou dále členěny na jednotlivé podkapitoly. Tvorbu práce lze rozdělit do několika základních fází.

3.1. Sběr dat

Přípravná fáze byla zahájena studiem sekundárních dat, tedy těch, která jsou získána z již publikovaných zdrojů. Těmito zdroji byla zejména odborná literatura z oblasti cestovního ruchu, životního prostředí a trvale udržitelného rozvoje. Dále bylo čerpáno z koncepčních materiálů na státní i regionální úrovni, rozvojových strategií, turistických průvodců, map, propagačních materiálů, regionálních publikací, odborného a regionálního tisku. Dalším zdrojem byly internetové stránky institucí, organizací, sdružení a měst. Informace byly získávány na městských a obecních úřadech a v informačních centrech turistické oblasti.

Aktuální stav, problémy a plány subjektů v oblasti cestovního ruchu byly konzultovány se zaměstnanci městských úřadů, členy regionálních sdružení a ostatními zainteresovanými osobami formou řízených rozhovorů. Spolupráce byla navázána s paní Š. Barešovou, tajemnicí Sdružení obcí Sedlčanska. Na základě takto získaných dat byla stanovena potřeba primárních dat a informací, které byly získány v procesu dalšího výzkumu.

3.1.1. Dotazníkové šetření

Druhou fází byl výzkum technikou osobního dotazníkového šetření. Byla zvolena ústní forma s předem připravenými otázkami. Výzkum byl rozdělen na dvě hlavní etapy – příprava šetření a realizace. Obě etapy v sobě zahrnovaly několik za sebou následujících kroků.

V přípravné fázi byl nejdříve definován problém a cíle, kterých má být dosaženo. Následně na to byla provedena orientační analýza situace, byla zjištěna daná problematika, okruhy problémů a specifikovaná potřebná data. Na základě toho byl sestaven okruh otázek, kladených návštěvníkům řešené oblasti. Dotazník obsahuje 12 otázek s různými variantami odpovědí. Je použito 6 uzavřených polytomických otázek (respondent vybírá z omezeného počtu variant možných odpovědí), 1 otevřená otázka (volnost odpovědi) a 5 polouzavřených otázek (kombinace dvou předchozích) buď v podobě varianty „jiné“ nebo s možností doplnit

či upřesnit danou odpověď. Různorodostí otázek mělo být docíleno pestrého dotazníku s logickým sledem. Dotazník byl vytvořen pouze v české jazykové mutaci. [34]

V realizační fázi byl proveden vlastní sběr dat osobním dotazováním. Během období červenec - srpen 2007 bylo na území Sedlčanska osloveno 250 dotazovaných. Tyto primární zdroje byly zpracovány v programu Microsoft Excel metodou prostého sčítání a procentického vyjádření s využitím kontingenčních tabulek a funkce filtr.

Odpovědi respondentů umožnily identifikovat typického návštěvníka turistické oblasti, současnou úroveň vnímání nabídky a možnosti dalšího rozvoje cestovního ruchu v oblasti ve vztahu k životnímu prostředí. Zároveň byly zjišťovány znalosti dotazovaných a jejich zájem o informace z oblasti ochrany přírody, ekologie a trvale udržitelného rozvoje. Obecným cílem bylo dokázat zhodnotit současný stav a predikovat budoucí vývojové trendy.

3.2. Analyticko-syntetická část

V následné fázi byla provedena analýza lokalizačních a realizačních podmínek regionu. Zároveň byl zhodnocen cestovní ruch řešené oblasti.

Na základě vyhodnocení shromážděných dat, a z nich vyplývajících závěrů, byla vypracována SWOT analýza oblasti. Postup provedení SWOT analýzy lze rozdělit na tři základní fáze. První fází byla identifikace a hodnocení silných a slabých stránek oblasti. Základními zjišťovanými okruhy byl cestovní ruch, životního prostředí a řízení a organizace cestovního ruchu. Pro každou oblast byly určeny jednotlivé položky, stanovené na základě provedené situační analýzy, dotazníkového šetření a po konzultaci se zainteresovanými osobami. Všechny tyto faktory byly ohodnoceny z hlediska jejich výkonnosti a závažnosti s využitím třístupňové stupnice (nízký, průměrný, vysoký) a následně seřazeny podle jejich důležitosti (priorit). Druhou fází byla identifikace a hodnocení příležitostí a hrozeb s určením vlivů na danou oblast. Hrozby byly zaznamenány do matice hrozeb a stejně tak příležitosti do matice příležitostí. Poslední fází byla vlastní tvorba matice SWOT. Zde byly zaznamenány velmi silné a podstatné slabé stránky, velké příležitosti a závažné hrozby. [33]

Na základě zjištění, vyplývajících ze SWOT analýzy, bylo nezbytné identifikovat problémové oblasti a zároveň oblasti, které je třeba rozvíjet. Všechny postupové kroky tak vedly k vygenerování obecných rozvojových cílů, kterých by daná oblast měla dosáhnout.

Poslední fází této práce bylo navržení priorit pro řešené území v oblasti (šetrného) cestovního ruchu, návrh opatření a možných řešení a to na základě veškerých analýz provedených v diplomové práci.

4. LITERÁRNÍ REŠERŠE

4.1. Cestovní ruch

Cestovním ruchem se zabývá řada autorů a je tudíž vymezován řadou více či méně odlišných definic. Tento pojem bývá používán v různých souvislostech – jako označení pro pohyb osob, jako odvětví národního hospodářství, jako služby poskytované účastníkům cestovního ruchu i v dalších spojeních. [15]

Za mezník pro zkoumání a definování cestovního ruchu je považována definice švýcarských profesorů HUNZIGERA – KRAPFA (1942), kteří cestovní ruch popisují jako: „souhrnné označení vztahů a jevů, které vznikají na základě cesty a pobytu místně cizích osob, pokud se pobytem nesleduje usídlení a není s ním spojená žádná výdělečná činnost.“ Tyto základní atributy cestovního ruchu se pak v různé podobě objevují v řadě poválečných i současných definic.

Za jednu z nejpoužívanějších a nejvýstižnějších se v současnosti považuje definice Světové organizace cestovního ruchu WTO, definovaná na Mezinárodní konferenci o statistice cestovního ruchu v roce 1991 v kanadské Ottavě. Tu také uvádí M. PÁSKOVÁ – J. ZELENKA (2002): „Za cestovní ruch se považuje činnost osoby, cestující na přechodnou dobu (u mezinárodního cestovního ruchu maximálně jeden rok, u domácího šest měsíců) do místa mimo své trvalé bydliště, přičemž hlavní účel její cesty je jiný než vykonávat výdělečnou činnost v navštíveném místě (trvalý či přechodný pracovní poměr). Může se však jednat o služební, obchodní či jinak pracovní motivovanou cestu, jejíž zdroj úhrady vyplývá z pracovního poměru u zaměstnavatele v místě bydliště nebo v místě sídla firmy.“

Intenzivní rozvoj služebního a kongresového cestovního ruchu vyvolal změnu definice cestovního ruchu na půdě AIEST (Mezinárodní sdružení expertů cestovního ruchu), která zní: „Cestovní ruch je soubor vztahů a jevů, které vyplývají z cestování a pobytu osob, pokud s pobytem není spojeno trvalé usazení a vykonávání výdělečné činnosti. [19]

4.2. Životní prostředí

Cestovní ruch působí na životní prostředí jak pozitivně, tak negativně. D. KVASNIČKOVÁ (1998) definuje pojem životní prostředí shodně se zákonem č.17/1992 Sb. o životním prostředí jako „vše, co vytváří přirozené podmínky existence organismů včetně člověka a je předpokladem jejich dalšího rozvoje. Jeho složkami jsou zejména ovzduší, voda, horniny, půda, fauna, flóra, nerostné suroviny, organismy, umělé prostředí, kulturně

historické památky, stavby a budovy, odpady, ekosystémy a energie.“ [125] Ministerstvo pro místní rozvoj České republiky vymezuje životní prostředí jako: „systém složený z přírodních, umělých a sociálních složek materiálního světa, jež jsou nebo mohou být s uvažovaným objektem ve stálé interakci“. [53]

Potřeba zachovaného životního prostředí neustále roste a rozvoj cestovního ruchu je s kvalitou životního prostředí bezprostředně spjat. Ukazuje se však, že především v oblastech, kde je zvýšená koncentrace turistů, může masový rozvoj cestovního ruchu negativně ovlivňovat kvalitu životního prostředí. V poslední době je v této souvislosti hodně diskutované téma trvale udržitelného rozvoje.

4.3. Trvale udržitelný rozvoj

Trvale udržitelný rozvoj nejlépe vystihuje definice ze Zprávy pro Světovou komisi OSN pro životní prostředí a rozvoj (WCED) nazvané „Naše společná budoucnost“, kterou v roce 1987 předložila G. H. BRUNDTLANDOVÁ (1991). Podle ní „je (trvale) udržitelný rozvoj takový způsob rozvoje, který uspokojuje potřeby přítomnosti, aniž by oslaboval možnosti budoucích generací naplňovat jejich vlastní potřeby.“ Tato definice obsahuje především základní princip trvalé udržitelnosti – odpovědnosti vůči budoucím generacím. S. HORNER – J. SWARBROOKE (2003) zdůrazňují, že se trvalá udržitelnost nezabývá pouze životním prostředím, ale spíše vztahem mezi životním prostředím, společností a ekonomickými systémy.

Trvale udržitelný rozvoj se rozšířil i do oblastí cestovního ruchu. **Trvale udržitelný cestovní ruch** má v zahraniční odborné literatuře různá pojmenování, např. soft tourism (měkký), green tourism (zelený), responsible tourism (zodpovědný), sustainable tourism (trvale udržitelný). D. MOUREK (2002) chápe trvale udržitelný rozvoj cestovního ruchu jako šetrné zacházení s přírodou, které je únosné a zaručuje dlouhodobý rozvoj. Dle M. PÁSKOVÉ – J. ZELENKY (2002) je „udržitelný takový cestovní ruch, kdy služby poskytované návštěvníkům a vlastní aktivity návštěvníků ovlivňují přírodní a antropogenní životní prostředí, místní komunitu a biosféru jako celek pouze v takové míře a kvalitě, která neobnovitelně negativně nemění globální ani lokální životní prostředí, místní komunitu a biosféru jako celek a neomezuje tak možnost využití cestovním ruchem a další antropogenní využití destinace v budoucnosti, stejně jako funkce biosféry.“ Tato definice vymezuje udržitelnost cestovního ruchu v souladu s obecně přijímaným pojetím a holistickým přístupem. J. ČECH (1998) specifikuje trvale udržitelný cestovní ruch jako „cestovní ruch

realizovaný na principu respektování, zachovávání a obnovování podmínek pro jeho další existenci a že jeho negativní působení na životní prostředí musí být omezováno na minimum.“ Podle B. ARCHERA (1994) je „středovým bodem koncepce trvalé udržitelnosti posilování úlohy cestovního ruchu ve společnosti. Vyžaduje si dlouhodobý pohled na ekonomické aktivity, řešení otázek ekonomického růstu a zabezpečuje takové spotřeby v cestovním ruchu, která nepřesáhne schopnost cílového místa přijmout turisty i v budoucnosti.“

4.4. Formy udržitelného cestovního ruchu

Jednou z možností udržitelného cestovního ruchu je **venkovský cestovní ruch**. M. PÁSKOVÁ – J. ZELENKA (2002) venkovský cestovní ruch vymezují jako „souborné označení pro druh cestovního ruchu s vícedenním pobytem a s rekreačními aktivitami na venkově (procházky a pěší turistika, projížďky na kole nebo na koni, pozorování a péče o domácí zvířata atd.), s ubytováním v soukromí nebo v menších hromadných ubytovacích zařízeních“. M. ČERTÍK (2001) pod pojem venkovský cestovní ruch zahrnuje „rekreační formu cestovního ruchu, spojenou s pobytem ve venkovském prostředí se snahou účastníků maximálně pobývat ve volné přírodě“.

Mezi základní formy venkovského cestovního ruchu patří agroturistika, ekoagroturistika, chataření a chalupaření a ekoturistika. M. STRÍBRNÁ (2005) popisuje **agroturistiku** jako „specifickou formu venkovské turistiky, která vedle bezprostředního využívání přírody a krajiny venkova je charakteristická přímým vztahem k zemědělským pracím nebo usedlostem (budovám) se zemědělskou funkcí“. Zároveň charakterizuje pojem **ekoagroturistika** jako „specifickou formu agroturistiky a představující pobyty na ekologicky hospodařících farmách, umístěných ve zdravotně příznivém životním prostředí. Podstatným znakem této formy agroturistiky je nejen sejetí s farmářskou rodinou, ale i účast na zemědělských pracích a konzumace produktů ekologického zemědělství“. Třetím pojmem je ekoturistika, kterou M. ČERTÍK (2001) charakterizuje jako „turistiku související s programem ekologie cestovního ruchu, přičemž tento program předpokládá rozumné hospodaření s životním prostředím.“

4.5. Další pojmy

Čistá a nepoškozená příroda je motivací k návštěvě destinací cestovního ruchu. Proto je třeba udržovat takto zachovaná území, například v podobě zvláště chráněných území. Zákon č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny definuje **zvláště chráněná území** jako „území přírodovědecky či esteticky velmi významná nebo jedinečná, která lze vyhlásit za zvláště chráněná a přitom se stanoví podmínky jejich ochrany. [124]

Součástí práce je též provedení **situační analýzy**, resp. analýza lokalizačních a realizačních podmínek. H. HORÁKOVÁ (2001) definuje situační analýzu jako „prostředek, který na základě analytického zhodnocení minulého vývoje a současného stavu a na základě kvalifikovaného odhadu pravděpodobného budoucího vývoje ve strategickém období může pomoci při formování budoucí tržní pozice. Součástí situační analýzy i této práce je **SWOT analýza**. Dle L. JANEČKOVÉ – M. VAŠTÍKOVÉ (1999) je „analýza silných a slabých stránek obce (území), příležitostí a hrozeb, přicházejících především z vnějšího prostředí obce, ale i z obce samotné a subjektů působícím na jejím území. Je základním nástrojem situační analýzy a odpovídá na otázku „kde se v současné době nacházíme a kam směřujeme.“ SWOT, to jsou začáteční písmena příslušných anglických termínů: Strengths (silné stránky), Weaknesses (slabé stránky), Opportunities (příležitosti) a Threats (ohrožení). Poznání vnějších podmínek prostředí umožní správné zhodnocení vlastních sil a nalezení optimálního způsobu využití vznikajících příležitostí a odvrácení nebo minimalizaci možných hrozeb se záměrem nalézt prokazatelnou konkurenční přednost a případné mezery na trhu, o které lze nabídkou vyplnit .

Další informace byly získávány z **marketingového výzkumu**, který P. KOTLER (2001) charakterizuje jako „systematické určování, shromažďování, analyzování a vyhodnocování informací týkající se určitého problému, před kterým turistická oblast stojí“. W.L. MOORE – E.A. PELSEN (1993) definují marketingový výzkum jako „výzkum, který zahrnuje rozpoznání (diagnosu) informací a výběr relevantních vzájemně souvisejících proměnných, o kterých shromažďuje, analyzuje a zpracovává platné a spolehlivé informace.

Pro příznivou budoucnost udržitelného rozvoje cestovního ruchu je potřebné a výhodné, aby spolu jednotlivé subjekty angažované v oblasti cestovního ruchu a životního prostředí spolupracovaly. **Organizace a řízení cestovního ruchu**, ať již na národní či regionální úrovni, je nejvíce opomíjenou oblastí v problematice cestovního ruchu. Jako klíčový princip (nástroj) řízení cestovního ruchu v destinacích lze jednoznačně označit fungující partnerství soukromého, veřejnoprávního a neziskového sektoru s občany regionu. L. JANEČKOVÁ –

M. VAŠTÍKOVÁ (1999) charakterizují **partnerství** jako účast soukromého i veřejného sektoru při řízení obce (turistické oblasti, regionu) a zároveň vytváření sítě vztahů s různými subjekty tvořícími a ovlivňující produkt. Je považováno za jeden z nejvýznamnějších prvků marketingového mixu.

V diplomové práci je řešena oblast Sedlčansko. V koncepci státní politiky cestovního ruchu České republiky na léta 2007 - 2013 je **turistická oblast** popsána jako „územní celek se specifickým potenciálem převážně stejných přírodních, resp. kulturně-historických podmínek a vlastností pro rozvoj cestovního ruchu a rekreace. Potenciál daného území vytváří vhodné předpoklady pro realizaci konkurenceschopné nabídky produktů cestovního ruchu se zaměřením především na domácí cestovní ruch.“ [122]

5. VLIVY CESTOVNÍHO RUCHU NA ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ

Cestovní ruch bývá označován jako „bílý průmysl“, tedy průmysl, který minimálně zatěžuje přírodní zdroje. [2] Může se tedy zdát zbytečné, zabývat se dopady cestovního ruchu na životní prostředí, pokud bychom je srovnali s dopady jiných ekonomických odvětví (hlavně průmyslových). Cestovní ruch nemá tak drastické a výrazné dopady v krátkém období, ale na přírodní prostředí působí pomalu a intenzivně. [93] Dopady neregulovaného cestovního ruchu jsou mnohem rozsáhlejší a jsou dlouhodobé. Na jejich odstranění je potom zapotřebí více finančních prostředků.

V zahraniční literatuře se souhrn dopadů, ve významné míře způsobené cestovním ruchem v přírodních složkách životního prostředí, označuje pojmem „turistické znečištění“ (tourist pollution). [28] Jsou však i takové změny, které jsou vyvolané jen částečně cestovním ruchem, tedy v synergii s dalšími vlivy (aktivity rezidentů, zemědělství, průmyslu atd.). Cestovní ruch tak přispívá přímo i nepřímo ke znečišťování všech složek životního prostředí. Je nutné si uvědomit, že jednotlivé dopady cestovního ruchu spolu vzájemně souvisí.

Životní prostředí (ve vztahu k cestovnímu ruchem) ovlivňuje především stupeň rozvoje cestovního ruchu a počet turistů. Závisí též na typu prostředí, které je vlivům cestovního ruchu vystaveno a na druhu aktivit a činností, které jsou na daném území realizovány. [2] Působení cestovního ruchu na životní prostředí může do značné míry ovlivnit stupeň řízení a plánování cestovního ruchu v oblasti.

5.1. Pozitivní vliv

Cestovní ruch a turistiku nelze provádět bez odpovědnosti k životnímu prostředí, neboť tak může dojít ke zničení toho, co návštěvníky přitahuje a na čem cestovní ruch závisí. Je-li však provozován správným způsobem, může naopak životní prostředí, přírodu i život v ní zlepšit nebo alespoň uchovat.

Nejčastějšími pozitivními vlivy je zachování a ochrana významných přírodních zdrojů. Ochraňuje přírodu je zajišťována v podobě národních parků, chráněných krajinných oblastí, přírodních rezervací a jiných maloplošných chráněných území. Pozitivní je neustálý růst počtu těchto území. Na území Středočeského kraje se nachází nebo do něj zasahuje pět velkoplošných zvláště chráněných území, kterými jsou Chráněná krajinná oblast Blaník, Český kras, Kokořínsko, Křivoklátsko a Český ráj (z celkového počtu 24 v České republice). Na území Příbramského okresu, tedy ani oblasti Sedlčanska, se žádné nenachází. Národní

parky se ve středních Čechách nenalézají. Atraktivitu ale zvyšují mnohá maloplošná zvláště chráněná území. Jednotlivé typy maloplošných chráněných území a jejich počty na území České republiky a jejich suboblastí ukazuje tabulka 1. [111] Z tabulky vyplývá, že na území Sedlčanska se nachází pouhá 2 % těchto chráněných území z celých Středních Čech.

Tabulka 1: Maloplošná chráněná území k 31.12. 2006

	Národní přírodní památky	Národní přírodní rezervace	Přírodní památka	Přírodní rezervace	Celkem
ČR	104	112	1193	779	2188
Střední Čechy	15	16	112	78	221
Okres Příbram	-	1	7	7	15
Sedlčansko	-	1	3	1	5

Zdroj: Statistický úřad. Dostupné na: <http://www.czso.cz>

Návštěvy národních parků, chráněných území a kulturních a přírodních atraktivit jsou důvodem k rozvoji cestovního ruchu. Na přelomu roku 2005 – 2006 byla zpracována Krajská koncepce ochrany přírody a krajiny. [113] Je základním dokumentem, který vymezuje odpovídající přístup a aktivity Středočeského kraje v problematice ochrany přírody a krajiny.

Dalším pozitivním vlivem je ochrana kulturně-historických památek, s cílem využít jich jako významné atraktivity cestovního ruchu. Příkladem jsou skanzeny lidové architektury či muzea lidových staveb, jako je například Muzeum vesnických staveb středního Povltaví ve Vysokém Chlumci na Sedlčansku. Další formou ochrany památek může být jejich zapsání v Seznamu světového dědictví UNESCO (Organizace OSN pro výchovu, vědu a kulturu). Ze Středočeského kraje do tohoto seznamu patří historické jádro Prahy a Kutné Hory. Další ochrana je pak v rámci vytváření památkových rezervací a památkových zón. V českém seznamu městských památkových rezervací středních Čech figuruje Kutná Hora a Kolín. [15] Na území Sedlčanska se nachází městská památková zóna Sedlec-Prčice [79] a památkové zóny Kojetín či Pořešín.

Cestovní ruch působí jako pobídka a finanční zdroj k opravě a obnově historických budov a též napomáhá k tvorbě lepší infrastruktury (např. stavba čističek vody), která přispěje k větší ochraně životního prostředí. V poslední době podnikatelské subjekty, hotely a restaurace uplatňují technologické postupy a techniky zaměřené na ochranu životního prostředí.

Dalšími pozitivními vlivy je například zvyšující se zájem (zejména městského obyvatelstva) o kvalitu životního prostředí, rostoucí snaha obyvatel zachovat přírodní

a kulturní dědictví, multiplikační faktor rozvoje ekonomiky, přispívající k jejímu oživení. Vytvářením pracovních příležitostí na venkově, v souvislosti s rozvojem alternativních forem cestovního ruchu, pomáhá řešit problémy urbanizace. [2] Příkladem může být právě Sedlčansko, které je charakterizováno jako venkovská oblast vhodná pro rozvoj cestovního ruchu.

5.2. Negativní vliv

Cestovní ruch, v případě že není limitován ani kontrolován, způsobuje mnohé negativní dopady na rozvoj území a vede k poškození životního prostředí. Negativní vlivy cestovního ruchu se projevují v oblasti znečišťování všech složek životního prostředí, tedy zejména vody, ovzduší a půdy. Následuje charakteristika negativních projevů cestovního ruchu působících na tyto složky životního prostředí.

5.2.1. Znečištění vody a vodních zdrojů

Jednou ze složek životního prostředí, u které se projevují vlivy cestovního ruchu, je voda. Ta je základním předpokladem existence turistických a rekreačních středisek, ať už je to voda pitná či užitková. Cestovní ruch přispívá ke znečišťování povrchových i podzemních vod, a to díky provozu zařízení cestovního ruchu i samotnými aktivitami návštěvníků. Zejména pak v místech vysoké koncentrace návštěvníků nebo v místech s nedostatečnou materiálně technickou základnou, například v chatových oblastech a kempech, kde může být nedostatek hygienických zařízení. [28]

Ve Středočeském kraji je obecně kvalita povrchových a podzemních vod nízká. Nachází se zde vyšší množství obcí a individuálních rekreačních zařízení s nižší vybaveností v oblasti zásobování pitnou vodou i napojení na kanalizaci a čističku odpadních vod. Kvalita povrchových vod se ale v posledních letech zlepšovala. [114]

Na Sedlčansku se nachází řada rybníků, víceúčelových nádrží, řeka Vltava a další menší vodní toky. Na březích těchto vodních ploch (zejména Vltavy a vodních nádrží Orlík, Kamýk, Slapy) leží řada hotelů, penzionů a jiných rekreačních středisek, které kvalitu vody ovlivňují. Zejména vodní plocha Vltavy je znečišťována motorovými čluny a výletními loděmi. Díky občasné eutrofizaci zdejší vody dochází k přemnožování řas a sinic, což následně odrazuje návštěvníky od pobytu a využití zdejších služeb. Znečištěné bývá i okolí řeky.

5.2.2.Znečištění ovzduší

Čisté ovzduší je dalším z důležitých předpokladů turistické nabídky. Cestovní ruch je zdrojem emisí přímo (silniční a letecká doprava) i nepřímo. Emise vznikají zejména při výstavbě a provozu turistických zařízení a při provozu dopravních prostředků. [28]

K zátěži ovzduší ve vztahu k turistickým aktivitám dochází hlavně při dopravě do místa pobytu. Zejména v posledních letech značně narůstá individuální automobilová doprava, která je hlavní hrozbou udržitelného rozvoje. Tato doprava zatěžuje životní prostředí výfukovými plyny a má vysoké nároky na dopravní infrastrukturu. K základním zatěžujícím faktorům patří zejména emise oxidu uhličitého (CO₂). Kromě toho však doprava způsobuje zvyšování hluku, záběr půdy, ohrožení fauny a flóry a je energeticky náročná. [34] Emise vznikají i při používání sportovních potřeb (vodní skútry) i topením v zařízeních cestovního ruchu.

Ve Středočeském kraji nemají znečišťující látky nijak extrémně vysoké hodnoty. Na Sedlčansku je pak čistota ovzduší hodnocena jako nadprůměrná. Na území se nevyskytuje žádný velký zdroj znečištění ovzduší. Této výhody může být využito ve prospěch rozvoje cestovního ruchu.

Prostředí ohrožují také lokální zdroje znečištění v podobě lokálních topenišť na pevná paliva. V zimě je situace zhoršována polohou sídel v inverzních údolích (Mokřice, Vletice, Krašovice). [44] Jedním z řešení je využívání ekologických paliv a možností vytápění.

Avšak i díky chybějící či neodpovídající dopravní síti dochází ke zvýšeným exhalacím a hlukové zátěži (například z příčin daných zhoršenou plynulostí jízdy, dopravními závadami na trase apod.). K takovým patří i území řešené oblasti. Plánovaná výstavba dálnice D3, která má vést východní částí území, zmírní hlukovou zátěž obyvatel žijících podél stávajících zatížených komunikací a liniový zdroj znečištění se přenesení do řídké obydleného území. K řešení vlivů dopravy na Sedlčany a jeho okolí má pomoci severozápadní obchvat města, jehož výstavba je plánována. [119] Dojde tak k celkovému zlepšení situace ve městě a k jeho „zklidnění“, což bude turisty jistě kladně hodnoceno.

5.2.3.Krajina a půda

Krajina zahrnuje půdu, faunu, flóru, horstvo i vodstvo. Půda je tedy neodmyslitelnou součástí krajiny. [2]

K nejvýznamnějším vlivům cestovního ruchu na krajinu patří zábor půdy pro výstavbu hotelů a rekreačních zařízení. Výstavba spolu se sportovními a turistickými aktivitami způsobuje poškozování a erozi půdy.

Eroze se projevuje ve formě obrušování povrchu památek (chůze, dotyky), rozšiřování a prohlubování cest v okolí památek a přírodních zajímavostí. Toto poškození může být ještě větší, nedrží-li se turisté na vyznačených trasách. Tím udusávají vegetaci a půdu, což vede k úbytku biodiverzity a dalším důsledkům. K těmto následkům dochází například v Národní přírodní rezervaci Drbákov - Albertovy skály, která je oblíbeným místem pěších turistů.

Míra sešlapu vegetačního krytu se využívá jako jeden z indikátorů udržitelnosti cestovního ruchu ve vztahu zejména k pěší turistice, popřípadě jezdeckému cestovnímu ruchu. [73] Ochrana půdního fondu patří k základním prvkům strategie udržitelného rozvoje.

5.2.4. Znehodnocování vzhledu krajiny

Výstavba rekreačních zařízení může vést kromě eroze a degradace půdy ke znehodnocení vzhledu krajiny. K tomu dochází například nevhodným umístěním zařízení cestovního ruchu, nerespektováním tradičních architektonických stylů či použitím nevhodných stavebních materiálů. [2] K poškozování estetického vzhledu krajiny dochází zvláště v chatových osadách na březích a v blízkosti řeky Vltavy plných architektonicky nevhodných, neestetických a často provizorních staveb bez odpovídajícího technického zázemí (moderní rekreační stavby na březích Vltavy, např. u Zvírotic). Tato zástavba je z velké části pozůstatkem minulých let a do budoucna je podle územních plánů Sedlčanska zástavba buď regulována nebo vůbec nepovolována.

Ke změnám krajiny též dochází budováním materiálně-technické základny pro rekreaci. [28] Jak vyplývá z územně plánovací dokumentace [119], mohou být zásahy do krajinného rázu (umísťování a povolování staveb) prováděny pouze s ohledem na zachování krajinných hodnot se souhlasem stavebních orgánů i orgánu ochrany přírody.

5.2.5. Vlivy na faunu a floru

Nepříznivé vlivy cestovního ruchu se projevují též na zhoršení životních podmínek pro faunu a floru (ztráta biodiverzity). Nejvýznamnějším zdrojem negativních vlivů z hlediska turistické infrastruktury je stavba a provoz turistických dopravních zařízení (lanovek, vleků, sněhových rolb), úprava sjezdovek, umělé zasněžování, vytváření cyklistických a pěších stezek, přístavy pro jachty a motorové čluny či výstavba sportovních a rekreačních zařízení (golfových hřišť či sportovišť), což má za následek ztrátu přirozených stanovišť pro faunu a floru a zhoršení kvality krajiny. Stejně negativně působí na faunu a floru i rozvoj nových, moderních sportů (noční lyžování - Monínec, orientační běh, vodní skútry na Vltavě či sportovní rybářství). [73]

Kromě toho je zvěř rušena samotnou přítomností a nevhodným chováním návštěvníků, například záměrným ničením vegetace, chozením mimo cesty, poškozování či sbírání vzácných živočišných či rostlinných druhů, nerostů a hornin.

Botanicky nejcennější oblastí Sedlčanska je kaňon Vltavy s množstvím lokalit chráněných druhů. Národní přírodní rezervace Drbákov - Albertovy skály byla vyhlášena z důvodu výskytu řady vzácných rostlin. [46] Zvláště na březích řeky Vltavy se nachází řada vzácných rostlin, které jsou ničeny sešlapem turisty, kteří se často pohybují mimo stezky a pobývají a koupají se na místech mimo určená místa a pláže.

5.2.6. Ničení ekosystémů a narušování ekologické stability

Cestovní ruch úzce souvisí s biodiverzitou a atraktivitami vytvořenými díky bohatému a různorodému přírodnímu prostředí. Nadměrné využívání při cestovním ruchu vede k úbytku biodiverzity a tedy ke ztrátě turistického potenciálu. [28]

Při nepřiměřeném cestovním ruchu může dojít k ohrožení ekologicky citlivých oblastí, jako jsou chráněná území, lesy, mokřiny, rašeliniště a vodní zdroje.

Přírodní stabilitu krajiny řeší tzv. územní systémy ekologické stability. V řešeném území je pro ekologickou stabilitu území určen systém lokálních biokoridorů a lokálních biocenter. Na jejich území je navržena přírodní zeleň, zelené pruhy biokoridorů nejsou narušovány stavbami, ani turistickými aktivitami. Patří sem například nadregionální biocentrum Cunkovský hřbet, řada lokálních biokoridorů a biocenter v okolí vodních toků a ploch, na území lesů a luk. [44] Tyto územní systémy představují jeden z limitů využití území.

5.2.7. Znečištění a odpady

Znečištění a odpady produkované cestovním ruchem se mohou projevovat ve formě znečištění půdy odpadky (na atraktivních místech), znehodnocení vody vypouštěním odpadních vod a vodní dopravou (výletní lodě, sportovní využití lodí). Ke znečištění dochází také při kulturních a sportovních setkáních. Takovými akcemi jsou například motoristické závody v Sedlčanské kotlině nebo pochod Praha-Prčice.

Vznik divokých skládek odpadu a často chybějící kanalizace a čističky odpadových vod znehodnocují přírodní prostředí hlavně v atraktivních oblastech chatové rekreace. Avšak i provoz hotelů a stravovacích zařízení může způsobit značné znečištění. [2]

Bývalé skládky odpadů jsou jedinými starými zátěžemi na Sedlčansku. V současné době neexistuje žádná nezabezpečená lokalita skládky. Pouze v rekreační sezóně se objevují lokality černých skládek vytvářených turisty, které bývají likvidovány. [44]

5.2.8. Ostatní dopady

Cestovní ruch může způsobit tlak na místní zdroje energie, potravin, vody a dalších komodit, který může zapříčinit jejich nedostatek v dané lokalitě. [1] Bohužel často dochází k vědomému opomíjení environmentálních aspektů při výstavbě infrastruktury cestovního ruchu ze strany investorů a též při samotném provozování služeb cestovního ruchu. Problémem je též nadměrná koncentrace cestovního ruchu v některých oblastech (řeka Vltava). S cestovním ruchem je spojen vandalismus, způsobovaný návštěvníky v podobě nápisů či sgrafitů na skalních a jiných přírodních útvarech (Husova kazatelna).

5.3. Obecná opatření ke snížení vlivů cestovního ruchu

Snížování negativních vlivů souvisí především se zásadní změnou myšlení a chování jednotlivců i celých segmentů trhu a komunit. Této změny může být dosaženo formou vzdělávání (integrace environmentalistiky a ekologie do různých stupňů vzdělávání), formulací etických kodexů a kodexů chování, pomocí marketingové komunikace či legislativy. Se specifickou informovaností a s motivací souvisí environmentální značení a environmentální ocenění. To vše závisí i na přístupu managementu oblasti k problémům dopadů cestovního ruchu. [73]

Negativní dopady lze omezovat rozvojem technologií, pomocí kterých je dosahováno snižování spotřeby paliv a surovin, kvalitnější stavby se snížením potřeby vytápění nebo nové technologie pro recyklaci. [28]

Lze využít rozvoje alternativního zemědělství jako turistické aktivity - agroturistika, ekoagroturistika. Sedlčansko má k těmto formám cestovního ruchu dobré předpoklady.

Základem je uplatňování principu prevence (předběžné opatrnosti), jež je aplikována v podobě plánování, zjišťování únosné zátěže území, EIA, atd. Pro sledování a vyhodnocování stavu je důležité přesné monitorování životního prostředí, využití informačních technologií (GIS, modelování atd.), a specificky pro cestovní ruch, indikátorů udržitelného rozvoje. [54]

6. TRVALE UDRŽITELNÝ ROZVOJ CESTOVNÍHO RUCHU

Pojem trvale udržitelný rozvoj je znám již z počátku 18. století, kdy byl poprvé používán v lesním hospodářství. Jeho historii přibližuje příloha č. 4: Historický vývoj strategie udržitelného rozvoje. Termín „udržitelný rozvoj“ odráží vzájemnou závislost mezi prostředím a rozvojem území. Předpokladem udržitelnosti je obnovitelnost zdrojů a zachování jejich regeneračních schopností. [1]

6.1. Charakteristické rysy a principy udržitelného rozvoje cestovního ruchu

V současné době je trendem cestovního ruchu zvyšování poptávky po zachované přírodě a její blízkosti. Trvale udržitelný rozvoj je založen na činnostech, které respektují charakter daného regionu či oblasti. Zohledňuje a zachovává potřeby místní komunity. Při využívání místních zdrojů cestovního ruchu se pohybuje v určitých mezích (minimalizace spotřeby energie, řízení odpadového hospodaření, recyklace) a chová se tak, aby neomezoval ostatní při uplatňování principů udržitelnosti. Rozvoj trvale udržitelného cestovního ruchu vyžaduje spolupráci mezi různými sektory ekonomiky a mezi jednotlivými odvětvími průmyslu cestovního ruchu, asociacemi a samozřejmě turisty. [1]

Strategie udržitelného rozvoje se opírá o soubor principů, z nichž nejvýznamnější je princip úcty k přírodě a ke kulturním hodnotám. Dalším principem je zodpovědnost vůči budoucím generacím, zmíněná již v definici trvale udržitelného rozvoje (viz kapitola 3). Na základě principu substituce by měly být činnosti škodící životnímu prostředí nahrazovány činnostmi škodící méně či vůbec (samozřejmě ne všude je to možné a ekonomicky schůdné). Udržitelný rozvoj zabezpečuje soulad přírodních, civilizačních a kulturních hodnot v území nástroji územního plánování. [117]

6.2. Problémy udržitelnosti v České republice a cíle ochrany životního prostředí

Problémem udržitelnosti v oblasti cestovního ruchu je koncentrace turistů v určitých oblastech. Praha, Kutná Hora, Český Kras nebo Karlštejn se již dnes považují za citlivé oblasti, které jsou pod turistickým tlakem. Na území Sedlčanska je větší koncentrace na březích řeky Vltavy a jejich nádržích. V přetížených územích by se proto měla snižovat nadměrná zátěž regulací cestovního ruchu a přesměrovat zájem turistů do méně navštěvovaných oblastí, aby tak došlo k rovnoměrnějšímu rozložení cestovního ruchu v území, a tím snížení lokální zátěže na životní prostředí.

Díky stále se zvyšující dopravě, jsou silnice v některých oblastech náchylné k ničení a kolonám. Navíc roste tlak na krajinu a infrastrukturu. Některá města jsou přetěžována průjezdy aut (Sedlčany). Důležitá je podpora ekologicky šetrné dopravy v územích, která jsou pro cestovní ruch atraktivní, včetně center měst (podpora cyklistické, pěší, vodní a hromadné dopravy). Sedlčansko má vhodné podmínky pro rozvoj těchto ekologicky šetrných forem dopravy a měla by být snaha o vytváření podmínek pro jejich rozvoj.

Výrazný dopad má též sezónnost. Je snaha nejen o časovou, ale i prostorovou diverzifikaci cestovního ruchu (včetně posílení mimosezónního charakteru cestovního ruchu), respektování limitů využívání území při umísťování infrastruktury cestovního ruchu a zkvalitňování místního prostředí v rámci činnosti turistických zařízení.

Dalším z důležitých cílů ochrany životního prostředí je sledování rozvoje cestovního ruchu podle stanovených indikátorů udržitelného rozvoje a zveřejňování těchto údajů. Kromě těchto informací by návštěvníci a místní obyvatelé měly být informováni o specifikách místního prostředí a jeho ochraně (environmentální osvěta a výchova). Je důležité zavádět a využívat nové nástroje ochrany životního prostředí (např. dobrovolné dohody, používání ekologicky šetrných výrobků). [9]

Principy udržitelného rozvoje jsou v podmínkách České republiky stále ještě nedostatečně uplatňovány a dochází tak k ohrožení stability rozvoje. Do budoucna je třeba rozšířit pojem a zavedení Místní agendy 21 do většiny regionů, měst a obcí. Kromě toho je uplatnění principů udržitelného rozvoje jednou z podmínek získání zdrojů z Evropské unie i dalších mezinárodních sdružení. [67]

6.3. Environmentální opatření v oblasti cestovního ruchu

Mezi základními opatřeními v oblasti cestovního ruchu je používání metodiky únosnosti území při rozvoji cestovního ruchu v daném území. Únosnost území je maximální zatížení daného území cestovním ruchem bez snížení kvality životního prostředí a ekosystémů, zážitků a spokojenosti návštěvníka, bez negativních vlivů na místní obyvatelstvo a kulturu dané oblasti. [54]

Dále by měl být monitorován vývoj cestovního ruchu s využitím indikátorů. Prioritou je usilovat o zvýšení podílu ekologicky únosného cestovního ruchu na celkovém objemu cestovního ruchu a pečovat o krajinu rozvojem venkovské turistiky, ekoturistiky a ekoagroturistiky. Tyto formy turistiky využívat pro výchovu návštěvníků a nepřímo i místních obyvatel. Rozšiřováním cestovního ruchu a turistiky do méně atraktivních oblastí

by mělo vést k lepšímu rozložení cestovního ruchu na daném území. Dalším opatřením je zavedení ekologické certifikace a propagace destinací cestovního ruchu a také certifikace ekologicky šetrných služeb cestovního ruchu. [8]

6.4. Analýza současného stavu

Česká republika již provedla s ohledem na udržitelný rozvoj řadu úspěšných projektů. Vytvořila Radu vlády pro udržitelný rozvoj (v roce 2003). Dále je zpracována Strategie udržitelného rozvoje. Její základní role je upozornit na existující a potenciální problémy udržitelného rozvoje České republiky a iniciovat opatření, jak těmto hrozbám předejít nebo alespoň zmírnit jejich dopad a co nejefektivněji řešit jejich eventuální důsledky. [44] Důležitým dokumentem je též Místní Agenda 21. Významným aktem v oblasti udržitelného rozvoje je zavedení systému EMAS, což je systém řízení podniků a auditu z hlediska ochrany životního prostředí. Jednotlivé principy udržitelného rozvoje byly též zakotveny ve Státní politice životního prostředí. [115] Dalšími projekty je vytvoření indikátorů udržitelného rozvoje České republiky, Národní síť Zdravých měst České republiky, která podporuje zavádění Agendy 21, vyhlášení národního programu čistší produkce a základní legislativa v oblasti životního prostředí.

V rámci České republiky je vytvářen Národní systém certifikace ekologicky šetrných služeb cestovního ruchu, jako jeden z možných dobrovolných nástrojů Koncepce státní politiky cestovního ruchu na období 2007 - 2013. Hlavním tématem pro certifikaci ekologicky šetrných služeb cestovního ruchu jsou ubytovací služby. Cílem je podporovat šetrné formy cestovního ruchu, usilovat o zvýšení jejich podílu na celkovém objemu cestovního ruchu, rozšiřovat cestovní ruch a turistiku do nevyužívaných, ale atraktivních oblastí, pečovat o krajinu, rozvoj venkovské turistiky, agroturistiky a využívat tyto formy pro výchovu návštěvníků.

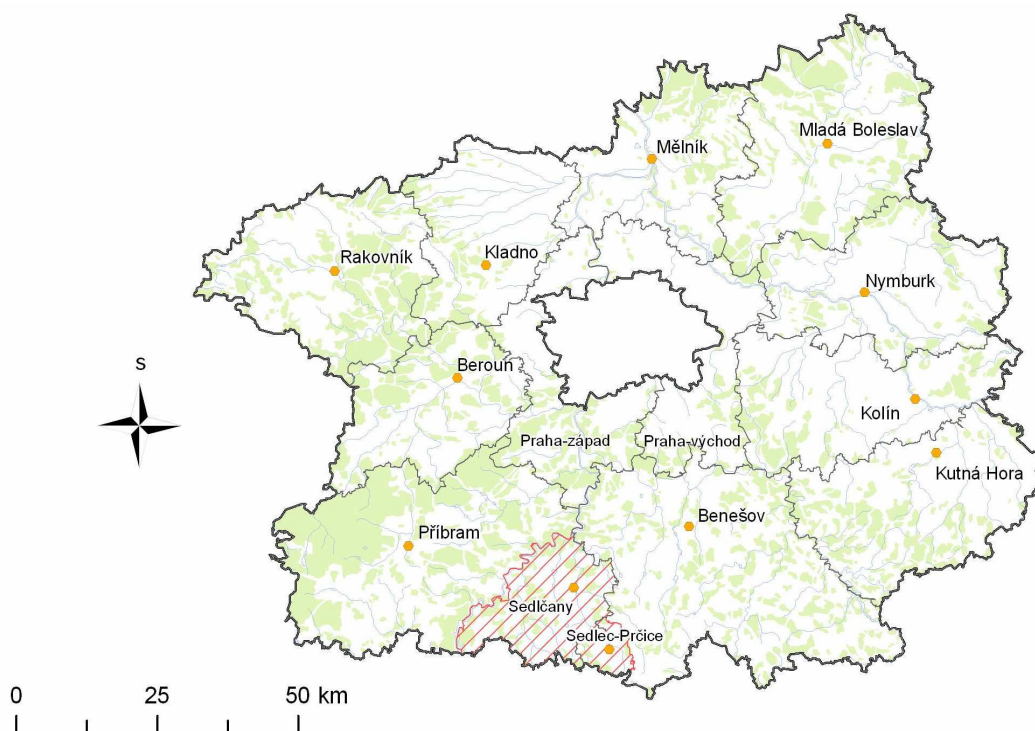
7. STŘEDOČESKÝ KRAJ A PŘÍBRAMSKO

Pro lepší pochopení situace a pozice turistické oblasti Sedlčansko je v této kapitole stručně charakterizován Středočeský kraj a okres Příbram, jichž je Sedlčansko součástí.

7.1. Středočeský kraj

Středočeský kraj se rozprostírá v centrální části Čech, převážně v nížinách kolem říčních toků. Rozlohou 11 015 km² je největším krajem České republiky. [111] V jeho středu leží město Praha, které je rovněž správním sídlem kraje.

Obrázek 1: Středočeský kraj

Zdroj: Vlastní zpracování

Hlavním cílem regionálního rozvoje kraje je dosáhnout vyváženého růstu se silnými vazbami na hlavní město i na další regiony, při respektování podmínek ochrany životního prostředí. [111] Je důležité se zaměřit zejména na rozvoj venkovských oblastí.

Přírodní podmínky Středočeského kraje jsou poměrně různorodé. V jeho severovýchodní části se kolem řeky Labe rozkládají rovinaté nížiny, které jsou převážně zemědělsky využívány. Jihozápadní část pokrývá členitější a rozmanitější vrchovina. Přirozený předěl

mezi severovýchodní a jihozápadní částí kraje tvoří pražská kotlina, která se rozkládá na obou březích Vltavy. [7]

Na území Středočeského kraje se nachází velké množství historických památek. Turisté mohou navštívit celkem 36 památek. Mezi ostatními kraji zaujímá první místo. V dvacítce nejnavštěvovanějších památek České republiky jsou hned čtyři významné cíle: Karlštejn, Konopiště, Kutná Hora a Průhonice. [59]

Středočeský kraj má významný potenciál cestovního ruchu vycházející z přírodních a kulturně-historických předpokladů, zejména ve své jižní a jihozápadní části a v nejsevernějších oblastech. Ve srovnání s ostatními kraji má vysoký potenciál zejména pěší turistika (vrchovinné části), cykloturistika, vodní, venkovská a kulturně-poznávací turistika (hlavně v jižní části a na Kutnohorsku). K tomu přistupuje kongresová či incentivní turistika a lázeňství v Poděbradech. Tento potenciál však zatím není plně využíván. [111] Střední Čechy mají největší počet chat, a to zejména v částech říčních údolí. Leží zde několik chráněných krajinných oblastí, z nichž mezi nejvýznamnější patří Český ráj, biosférická rezervace UNESCO – Křivoklátsko nebo geologicky zajímavý Český kras s Koněpruskými jeskyněmi. Prakticky všechna města ve Středočeském kraji se mohou pyšnit středověkým historickým centrem. Skutečnou perlou mezi nimi je Kutná Hora (UNESCO).

Dle Atlasu cestovního ruchu České republiky [26] lze využití území pro cestovní ruch z funkčně-prostorového hlediska charakterizovat jako typicky venkovskou krajinu s průměrnými předpoklady pro cestovní ruch (zaujímající 37,1 % rozlohy kraje), s velmi příznivými předpoklady na 31,2 % rozlohy kraje a venkovskou krajinu s minimálními předpoklady pro cestovní ruch (23,2 % území). Urbanizované prostory zaujímají pouze 6,2 % plochy rozlohy území kraje. Touto strukturou se kraj řadí mezi průměrně přírodně atraktivní lokality.

7.2. Okres Příbram

Příbramsko leží v jihozápadní části středních Čech. Sousedí s krajem Jihočeským a s krajem Plzeňským. Svoji rozlohou 1 630 km² je okres Příbram největším okresem ve Středočeském kraji, zaujímá 14,8 % z jeho rozlohy. Hustotou osídlení 66 obyvatel na km² se naopak řadí mezi nejhřidčeji osídlené okresy kraje. [59] Okresním městem je Příbram, která se nachází 60 km jihovýchodně od Prahy.

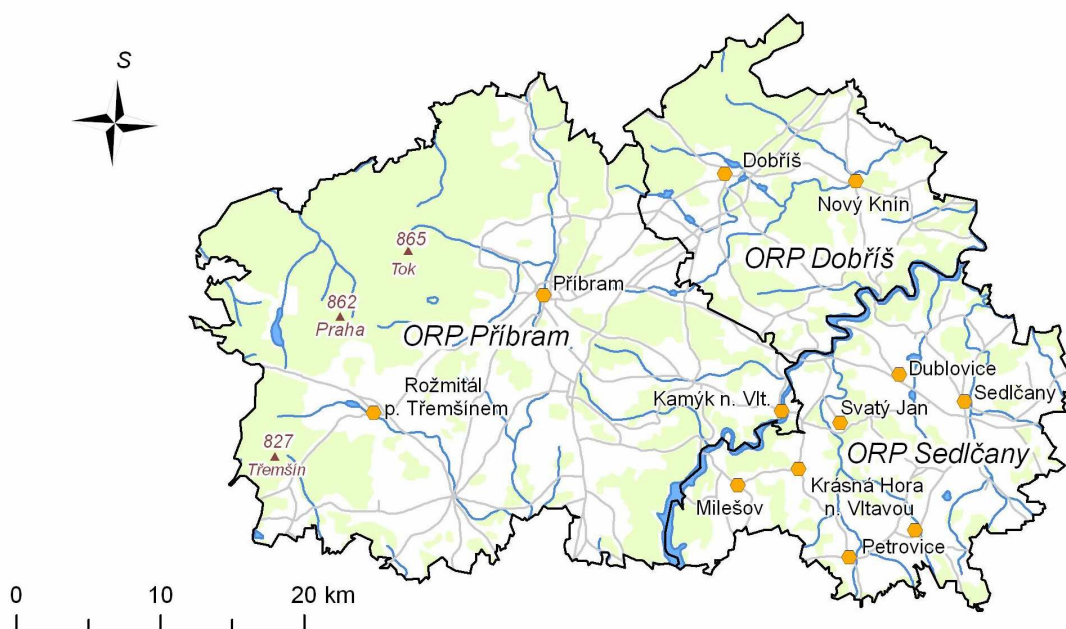
Příbramsko je velmi rozsáhlé a značně členité, jehož krajina je z téměř poloviny zalesněna.[6] Na západě a severozápadě zahrnuje celé centrální Brdy, jenž jsou dominantou

území. Východní částí regionu protéká řeka Vltava, která Příbramsko dělí na dvě nestejně části. Spadá sem celá oblast od Brd k Vltavě mezi Orlíkem a Slapy a na pravém břehu ještě celé Sedlčansko, jehož hranice vedou od Vltavy k Čertovu břemeni.

Příbramsko je území s vysokým potenciálem pro turistiku a cestovní ruch, zejména díky přírodním atraktivitám, kulturně-historickým památkám a výhodné poloze. Cestovní ruch se tak stává významnou složkou ekonomiky území. Hlavními formami rekreace na území je pobytová individuální rekreace v chatách, rekreačních domcích a chalupách, cykloturistika a pěší turistika. [6] Rekreace a cestovní ruch se soustřeďuje do severovýchodní části okresu (směrem k Praze), podél Vltavy a v určité míře kolem vojenského území Brdy. Navštěvováno je zejména v letním období. [3]

Příbram a Příbramsko jsou v obecném podvědomí zapsány jako území s hornickou tradicí a s poničenou krajinou. Kvalita životního prostředí okresu Příbram se však v jeho různých částech liší. Jsou zde lokality devastované těžbou uranu (okolí Příbrami), ale i lokality bez viditelného narušení. Turisté tak mohou být mile překvapeni, že je zde čistý vzduch, krásná příroda a množství přírodních a kulturních zajímavostí. Ve srovnání s ostatními kraji je stav životního prostředí Příbramska dobrý.

Obrázek 2: Okres Příbram

Zdroj: Vlastní zpracování

8. TURISTICKÁ OBLAST SEDLČANSKO

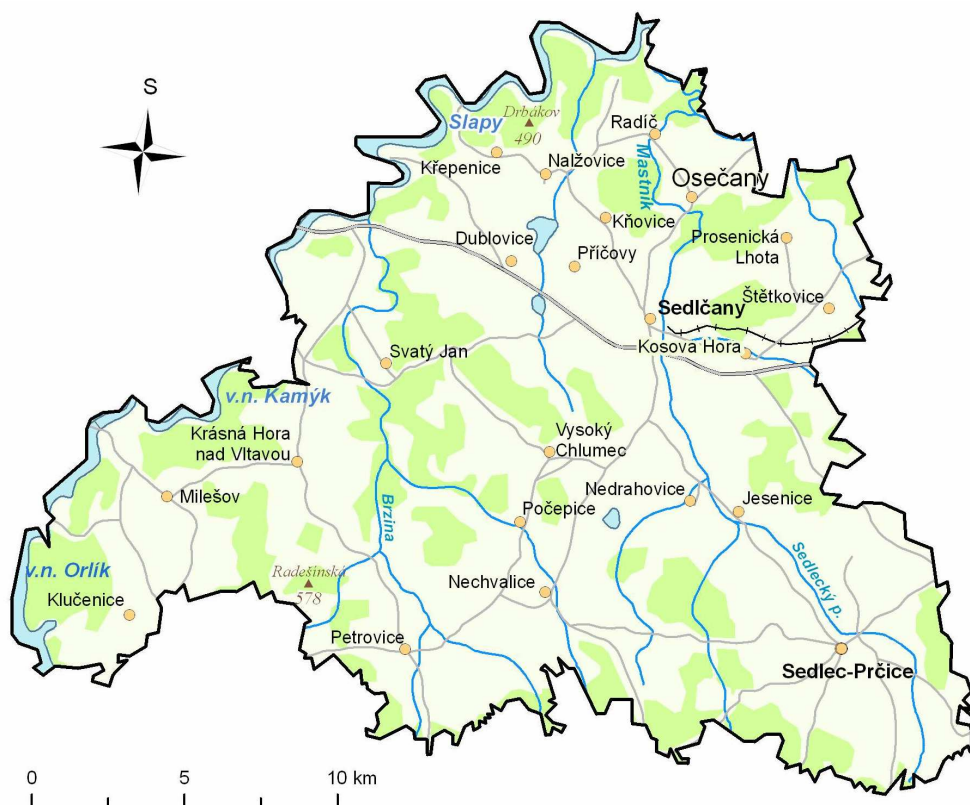
8.1. Poloha a vymezení území

Sedlčansko je krásný kout středního Povltaví, který se nachází na pomezí středních a jižních Čech. Je územním celkem o rozloze 396 km² s přibližně 20,5 tisíci obyvateli [119], který je od roku 1960 součástí okresu Příbram.

Správní obvod Sedlčany se nachází v jižní části Středočeského kraje, kde hraničí s krajem Jihočeským. Na východě a severovýchodě sousedí s obvody Benešov a Votice, na západě tvoří hranici obvody Příbram a Dobříš.

Přírodní hranice jsou na západě tvořeny řekou Vltavou, na jihu „Čertovou hrbatinou“ (Javorová skála 723 m n. m. – nejvyšší část Středočeské pahorkatiny v kraji [59]), směrem východním a severním je ohraničení nevyrazné, ustupující Středočeskou pahorkatinou. [119]

Obrázek 3: Sedlčansko

Zdroj: Vlastní zpracování

Z hlediska členění turistického potenciálu České republiky je území Sedlčanska součástí marketingového turistického regionu - Okolí Prahy a turistické oblasti Střední Čechy-jihovýchod.

Oblast je charakterizována jako venkovská krajina s velmi příznivými (obce s podílem potenciálních rekreačních ploch mezi 50 až 100 % - okolí Vltavy) nebo s průměrnými předpoklady pro cestovní ruch (obce s podílem potenciálních rekreačních ploch mezi 20 a 49,9 %). [26]

Centrem regionu jsou Sedlčany (obec s rozšířenou působností). Pod toto území bylo od ledna 2007 přiřazeno i správní území Sedlec-Prčice. Sedlčany jsou osmitisícové město (7 746 obyvatel k 31.12. 2002), které leží asi 68 km jižně od Prahy. [70] Důvodem založení města byla poloha při soutoku Sedleckého potoka a Mastníka. Sedlčany byly vždy významným hospodářským a kulturním střediskem a je tomu tak i dnes.

8.2. Historie Sedlčanska

Sedlčansko má svou bohatou a pozoruhodnou historii. Krajina byla v minulosti spíše opomíjená, dnes je objevovaná zejména turisty, kteří si jí cení pro její přírodu i historické památky. V minulosti patřilo Sedlčansko mezi nejchudší kraje v Čechách. Archeologické nálezy přinášejí doklady o tom, že Sedlčansko bylo částečně osídleno již v pravěku. To dokládá nejznámější naleziště, jímž je keltské oppidum na Hrazanech.

První zmínky o vzniku města Sedlčan pochází z 11. století. Jde však o sporný záznam. První určitou zprávou o Sedlčanech je listina Oldřicha z Hradce z r. 1324. Sedlčany byly ve středověku hospodářským i správním střediskem tehdejšího Vltavského kraje. Během této doby byl kraj spjat s těžbou zlata, zejména u Milešova, Krásné Hory a Nového Knína. [29]

V roce 1352 se stal novým majitelem rod Rožmberků. Hospodářský a kulturní vzestup Sedlčan byl na vrcholu v roce 1418, kdy se staly městem a též získaly právo na svůj znak, kterým byla červená rožmberská růže. Tento vývoj byl však zastaven husitskými válkami. Z hospodářského úpadku se město dostalo až poté, co Rožmberkové město zastavili pánům Popelům z Lobkovic, jejichž sídlem byl hrad Vysoký Chlumeč. Za lobkovické správy ve městě opět došlo ke kulturnímu a hospodářskému rozmachu a 16. století bylo ve vývoji Sedlčan „zlatým věkem“. [27]

Roku 1580 získal Sedlčany rožmberský regent Jakub Krčín z Jelčan. Ten vybudoval největší rybník v kraji zvaný Musík. Ještě za jeho života prodali Rožmberkové Sedlčany Lobkovicům. Značný úpadek způsobila třicetiletá válka, mor a řada požárů, díky kterým

město zcela ztratilo svůj starobylý ráz. Pozdější politické uvolnění umožnily nový rozvoj města. Hospodářský vzestup byl však pomalý, výraznější byl spíše v zemědělství a drobném podnikání. Důvodem zaostávání byla zejména nevýhodná poloha mimo hlavní dopravní tahy. Železniční trať z Olbramovic do Sedlčan byla postavena až v roce 1894. Většímu průmyslovému rozvoji v 19. a 20. století bránilo též špatné komunikační spojení s okolím. Po druhé světové válce se zde začala rozvíjet odvětví drobného průmyslu, například kovoobráběcí strojírenství, dřevařství a potravinářství. Průmyslová revoluce se též projevila rozšířením těžby žuly a rud. Tyto skutečnosti vedly k tomu, že si kraj uchoval určitou „neporušenost“, přestože se nachází téměř uprostřed Čech a v poměrné blízkosti hlavního města Prahy. [27]

Po první světové válce zůstávaly Sedlčany střediskem zemědělského kraje s malým průmyslem. Tvrdě město zasáhla druhá světová válka, kdy v roce 1943 bylo z města a širokého okolí násilně vystěhováno na několik desítek tisíc obyvatel a území bylo přeměněno na vojenské cvičiště okupačních jednotek SS. Po roce 1945 se však město začalo měnit vzhledově i významově [21], zejména z důvodu rozvoje průmyslu (strojírenský, dřevařský).

Západní část území v minulosti ovlivnila výstavba vltavské kaskády, která sice podpořila rozvoj cestovního ruchu v kraji, ovšem na úkor vodní dopravy, která do té doby zajišťovala spojení jižních Čech s Prahou a samozřejmě na úkol krásné a mnohde vzácné přírody, která byla v zájmu výstavby zničena. Po roce 1989 se v kraji rozvinula podnikatelská činnost.

Dnešní Sedlčansko je díky přírodním krásám a pamětihodnostem vyhledávanou turistickou a rekreační oblastí. Přispívá k tomu mimo jiné i výhodná poloha nedaleko hlavního města.

9. LOKALIZAČNÍ PŘEDPOKLADY ROZVOJE CESTOVNÍHO RUCHU

Území se může stát cílem cestovního ruchu, pokud vykazuje určité podmínky. Lokalizační podmínky umožňují umístění a rozvíjení aktivit cestovního ruchu na základě charakteristik nabídky dané oblasti. Jsou vyjádřeny atraktivitou místní přírody a krajiny a případně v kombinaci s místními kulturními hodnotami a pozoruhodnostmi. [45] Rozhodují o funkčním využití oblasti pro cestovní ruch. Slouží zejména k podchycení potenciálu území pro rozvoj, předpověď dalšího vývoje a vymezení vhodných typů cestovního ruchu. [28]

9.1. Přírodní potenciál

Přírodní podmínky, resp. přírodní potenciál, jsou rozhodujícími lokalizačními faktory většiny aktivit cestovního ruchu. Zároveň určují základní funkčně-prostorovou orientaci v rekreačním využití území. Atraktivita území je daná geomorfologickými, klimatickými, hydrologickými a biografickými podmínkami. [26]

Sedlčansko nenabízí žádné mimořádné atraktivity, přesto dokáže každého, kdo tuto oblast navštíví, zaujmout svou zachovalou přírodou, příjemným a klidným prostředím. Lze říci, že charakteristickým rysem této krajiny je její soulad mezi zdejšími přírodními podmínkami a dlouhodobým využíváním území. Oblast zůstala poměrně ušetřena novodobých devastací, i když i zde se projevují některé z negativních jevů.

9.1.1. Geomorfologie a geologie

Význam a vliv reliéfu při hodnocení potenciálu krajiny a její celkové využitelnosti pro cestovní ruch roste se zvyšující se členitostí území. [65] Pro reliéf sedlčanského regionu je charakteristická členitá pahorkatina až vrchovina, tedy typicky kopcovitá krajina. Nacházejí se zde i menší rovinaté plochy (okolí Dublovic, Nedrahovic a Štěchovic), kde se rozprostírají nejvýznamnější rybníky regionu. Naopak velmi členitá místa nalezneme v hlubokém údolí řeky Vltavy, ale také potoků Mastníka, Brziny a Musíku.

Průměrná nadmořská výška se pohybuje kolem 350 až 400 m n. m. Nejvyšší bod (692 m) leží na jihovýchodní hranici regionu, jižně od Vratkova. Naopak nejnižším místem je hladina Slapské přehrady, která se za normálního stavu pohybuje okolo 271 m n. m. [22] Směrem k jihu se nadmořská výška krajiny zvyšuje.

Celý region náleží k Českému masivu. Spadá do geomorfologické oblasti Středočeské pahorkatiny, kterou lze rozdělit do čtyř menších celků, přičemž na Sedlčansku se setkávají

dva z nich. První, Benešovská pahorkatina, pokrývá většinu území regionu. Druhý velký celek, nazývaný Vlašimská pahorkatina, zasahuje jihozápadní část regionu.

V Sedlčanském regionu vystupuje řada geologických jednotek. Zvětráváním vyvřelin zde vznikla řada zajímavých povrchových útvarů, jako jsou skalní hrady, kazatelny, obětní kameny, skalní kotle i kamenná moře. [27]

Podloží regionu vždy nabízelo pestré zdroje surovin (zejména žuly) a to bylo důvodem ke vzniku řady kamenných lomů, štol a šachet. Krajem kamenů můžeme nazvat celé Sedlčansko, ovšem název se uchytil zejména pro jeho jižní část – Petrovicko, které je na balvany rozličných tvarů, velikostí i pojmenování výjimečně bohaté a je tak turisticky atraktivní. Pestrost Sedlčanska podtrhuje i přítomnost jeskyní patřící do tzv. Týněčanského krasu. [22]

Reliéf lze tedy charakterizovat jako atraktivní pro cestovní ruch, neboť je typický větší členitostí terénu s řadou geologických a jiných zajímavostí. Reliéf je vhodný pro cykloturistiku, pěší turistiku, popřípadě venkovskou rekreaci a hipoturistiku.

9.1.2. Vodstvo

Dalším přírodním činitelem, který podmiňuje využití krajiny z hlediska cestovního ruchu, je vodstvo. Mimo mnohostranného významu pro cestovní ruch působí voda jako významný prvek v krajině. Vodní plochy a toky oživují krajinu a jsou její nenahraditelnou složkou. [28]

Největším vodním tokem na Sedlčansku je řeka Vltava, která tvoří přirozenou západní hranici regionu a odděluje Sedlčansko od zbytku Příbramska. Na Vltavě leží celkem tři údolní nádrže, zasahující do sedlčanského regionu, jimiž jsou Orlík, Kamýk a Slapy.

Největší vodní nádrž je Orlík, který zároveň zadržuje nejvíce vody ze všech přehrad v České republice (kapacita 716,6 mil. m³). Slapská nádrž má celkovou rozlohu téměř 14 km² a zaujímá 44 km toku Vltavy. Obě nádrže slouží především k výrobě elektrické energie a k rekreačním účelům. Nejmenší nádrž je Kamýk. Zadržuje 12,8 m³ vody a zabírá asi 10 km řeky Vltavy. Slouží především k vyrovnávání stavu vody odtékající z nádrže Orlík. Stavbou těchto vodních nádrží byla změněna tvář Sedlčanska. Zároveň se však vytvořily nové možnosti pro celkový rozvoj regionu. [22]

Po Vltavě je na Sedlčansku druhým největším vodním tokem potok Mastník, který protéká přímo městem Sedlčany. V Sedlčanech se k Mastníku připojuje Sedlecký potok, který plní vodou retenční nádrž u Sedlčan, jenž je využívána pro sportovní i rekreační účely. Třetím největším tokem je Brzina a je i největším přítokem Vltavy z pravé strany. [23]

Výše uvedené vodní toky doplňuje poměrně hustá síť potůčků a menších potoků. Řada z nich tvoří zachovalé a meandrující toky. To vytváří atraktivní vzhled krajiny zvyšující přitažlivost území. V regionu můžeme najít mnoho rybníků (díky správě panství Jakubem Krčínem z Jelčan a Sedlčan). Největším rybníkem regionu je Musík u Dublovic s rozlohou 49 ha. V okolí Sedlčan se nachází také řada zatopených lomů (Obciny, Skoupý), vhodných i pro koupání. Zajímavým vodním dílem je stará vodní stoka u Nedrahovic dlouhá 2,5 km, vedoucí z Novodvorského rybníka a napájející rybník Plužinec. [22]

9.1.3.Klimatické poměry

Při hodnocení rekreačních předpokladů určitého regionu je třeba zohlednit zejména klima, jako jednu z nejvýznamnějších složek přírodního prostředí. [65]

Sedlčansko patří do oblasti mírně teplé a mírně vlhké. Průměrná roční teplota se pohybuje kolem 7-8 °C. Sever regionu společně s kaňonem Vltavy dosahuje průměrně vyšších teplot, zatímco v jihovýchodní části regionu, tzn. oblasti Čertova břemene, jsou roční teploty pouze okolo 6 °C (i srážek zde spadne znatelně více). V údolí Vltavy se uplatňuje tzv. říční fenomén. To znamená, že na některých místech dochází k působení extrémních teplot. [22]

Zimy v této oblasti jsou o poznání bohatší na sníh. Sedlčansko leží v tzv. mrazové kotlině. Můžeme říci, že z tohoto hlediska disponuje region relativně dobrými podmínkami pro rozvoj zimní turistické sezóny (lyžování), a to zejména v jeho jihovýchodní části a ve větších nadmořských výškách. Ski areál Monínek je umístěn na severním svahu, který má vliv na trvanlivost sněhové pokrývky a vytváří tak vhodné podmínky pro sjezdové lyžování.

Na základě analýzy klimatických poměrů lze konstatovat, že klimatické podmínky jsou důležitým lokalizačním faktorem při výběru středisek cestovního ruchu, ovlivňují délku letní a zimní sezóny a rozmístění středisek cestovního ruchu. Na Sedlčansku převládá letní sezóna, jihovýchod řešeného území je díky klimatickým podmínkám využíván i pro zimní sezónu.

9.1.4.Flora a fauna

Rostliny jsou důležitou složkou přírodního prostředí, které významným způsobem ovlivňuje fyziologii krajiny. [65]

Přestože Sedlčansko nepatří k vyhlášeným botanickým lokalitám a nenalezneme zde rozsáhlá a přirozeně zalesněná území nebo jinou, člověkem relativně málo narušenou krajinu, můžeme na Sedlčansku díky kaňonu řeky Vltavy, Týněčanským vápencům a značnému množství rybníků nalézt řadu cenných lokalit s významnou květenou. V každém případě Sedlčansko není botanicky chudý region. Bezpochyby nejvýznamnějším nálezem je lokalita

sveřepu rolního (*Bromus arvensis*), která je v současné době zřejmě jediná známá v České republice. Velmi významný je také nález kamyšníku vrcholičnatého (*Bolboschoenus yagara*) a kakostu měkkého (*Geranium molle*). [29]

Botanicky nejcenější oblastí na Sedlčansku je kaňon Vltavy. Své lokality zde má řada celorepublikově vzácných živočišných druhů a také řada chráněných rostlin. Díky kaňonu Vltavy a zachovalým teplomilným doubravám a skalním stepím hnízdí v území řada význačných druhů ptactva. Velmi zajímavou oblastí, nejen pro botanické strážce, jsou vápence Týnčanského krasu. Nalezneme zde typickou květenu, jaká jinde v regionu není. [22]

Ze všech přírodních faktorů ovlivňujících rozvoj cestovního ruchu, podléhá fauna a flora relativně nejvíc vlivům cestovního ruchu. Zvířectvo se na rozvoji cestovního ruchu projevuje zejména lovem zvířat a rybolovem, který je možný přiřadit k formám nemasového, spíše exkluzivního cestovního ruchu. [65] Význam z hlediska cestovního ruchu mají i území se specifickou funkcí (lesní rezervace, chráněná naleziště vzácných rostlin, zahrady a parky, chráněná území), ve kterých se realizuje úzce specializovaná rekreační činnost, zaměřená na porovnávání přírody a přírodních zvláštností.

9.1.5. Přírodní podmínky a atraktivita

Krajina Sedlčanska je typickou zemědělskou krajinou, s převažujícím počtem obdělávaných polí nad loukami. Charakteristickým biotopem jsou acidofilní stepi a rybníky. Zhruba jedna třetina Sedlčanska je pokryta lesy, převažují zejména smrkové a borové. Nejhodnotnější částí území je údolí Vltavy, a to i přes značné změny, které ho postihly. U Vltavy jsou časté skály a skalní stepi, v nejvyšších polohách na jihu také menší skalní útvary. Přírodní zajímavosti se staly oblíbenými cíli turistů.

Na území jsou poměrně málo zastoupena území, která vyžadují zvláštní ochranu. Nenachází se zde žádné velkoplošné chráněné území ani přírodní park. V přípravě jsou pouze dva návrhy přírodních parků s názvy Petrovicko a Střední Povltaví. [6]

Z maloplošných zvláště chráněných území nalezneme na Sedlčansku celkem 5 těchto území, jimiž jsou: národní přírodní rezervace Drbákov-Albertovy skály, přírodní rezervace Jezero, přírodní památky Kosova Hora, Vrškámen a Husova kazatelna. Bezesporu nejvýznamnější je národní přírodní rezervace Drbákov-Albertovy skály, která má celorepublikový význam. Přírodní rezervace Jezero se řadí k zoologicky velmi cenným lokalitám a přírodní památka Husova kazatelna a Vrškámen oplývají geologickými zajímavostmi. Přírodní památka Kosova Hora byla vyhlášena pro hojný výskyt chráněné kručinky křídlaté (*Genista sagittalist*). [22]

Mnohé z ochrany přírody v regionu může změnit soustava chráněných území Natura 2000, která zajišťuje ochranu celoevropsky významných lokalit. Podle současných návrhů na Sedlčansko zasahuje jedna ptačí oblast – „Údolí Otavy a Vltavy“. [70] Ta zaujímá pouze malou část na jihozápadě regionu, u údolní nádrže Orlík západně od Klučenic.

Co se týká maloplošných chráněných území soustavy Natura 2000, podle současného návrhu by jich mělo přibýt šest (Štola Jarnice, Horní a Dolní obděnický rybník, Trhovky, Horní solopyský rybník, Vápenické jezírko a Trkovská jezírka). Nebudou se překrývat s žádným současným maloplošným chráněným územím. Všechny navrhované lokality jsou zařazeny do kategorie přírodní památky a mají být oficiálně vyhlášeny do roku 2010. [22]

Ačkoli se na Sedlčansku nachází mnoho velmi zajímavých a přírodně hodnotných míst, ochrana přírody tyto lokality silně zanedbala. Dokonce i takové jedinečné území jako Týněčanský kras stále zůstává bez ochrany. V porovnání s ostatními regiony v republice si Sedlčansko v počtu chráněných území vede poměrně špatně. Lze tedy říci, že ochrana přírody na Sedlčansku má jisté nedostatky.

Přírodní parky

Termín přírodní park je termínem ze zákona ČNR č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny. [124] Zákon jej charakterizuje jako území s významnými, soustředěnými, estetickými a přírodními hodnotami, které nejsou chráněny zákonem o ochraně přírody jako zvláště chráněné území, ale obecně závazným předpisem okresního úřadu.

➤ *Návrh Přírodního parku Petrovicko*

Přírodní park je lokalizován v jihovýchodní části okresu, při hranicích okresů Benešov, Písek a Tábor. Zabírá celý okrsek Petrovické kotliny, jihozápadní část Nechvalické vrchoviny s významným bodem Husova kazatelna (510 m) a dále severní svahy Jistebnické vrchoviny. Širší návrh zasahuje do Sedlčanské pahorkatiny, s vrchem Vysoký Chlumeč (531 m.n.m.). [6] Přírodní park, z hlediska krajinného rázu, tvoří harmonická krajina s řadou významných přírodních segmentů – přírodní památky Husova kazatelna a Vrškámen.

➤ *Návrh Přírodního parku Středního Povltaví*

Návrh přírodního parku je situován do severovýchodní části okresu (do širšího okolí údolí Vltavy, resp. Slapské vodní nádrže), přecházející do okresů Praha-západ a Benešov. V navrženém přírodním parku je několik významných přírodních a přírodě blízkých segmentů. Jmenovitě to jsou národní přírodní rezervace Drbákov-Albertovy skály a přírodní

rezervace Vymyšlenská pěšina na svazích vltavského údolí, návrhy maloplošných zvláště chráněných území Mastník a Křečovický potok, Brdce, Štíleček a další lokality. [22]

Národní přírodní rezervace

Je menší území mimořádných přírodních hodnot, kde jsou na přirozený reliéf s typickou geologickou stavbou vázány ekosystémy významné v národním či mezinárodním měřítku. [45]

Na území se nachází pouze jedna národní přírodní rezervace a to **Drbákov-Albertovy skály**. Rezervace zaujímá pravý břeh střední Vltavy mezi rekreačními středisky Oboz a Častoboř. Jižní část rezervace byla založena v roce 1933 pod názvem Drbákovské tisy. Toto území bylo v roce 1977 rozšířeno o sousední oblast Albertových (původně Bílých) skal. [29] Velký význam má také zdejší naučná stezka, která patří k nejkrásnějším ve středních Čechách. Nynější výměra území je 62,77 ha. Původním důvodem k vyhlášení rezervace byl hojný výskyt tisu červeného (*Taxus baccata*). Při rozšiřování rezervace byly hlavními důvody k vyhlášení zdejší unikátní květena s mnoha zástupci vzácných a chráněných druhů a jedinečná zachovalost biotopů. Lokalita je výbornou ukázkou říčního fenoménu ve středním Povltaví. V této oblasti se jedná o přírodně nejzachovalejší a nejhodnotnější území. [22]

Přírodní rezervace

Přírodní rezervace jsou menší území soustředěných přírodních hodnot se zastoupením ekosystémů typických a významných pro příslušnou geografickou oblast. [45]

Na území Sedlčanska se nachází též jedna **přírodní rezervace Jezero**. Je nejmladším chráněným územím na Sedlčansku. Rezervace byla vyhlášena v roce 2002 a zaujímá plochu 7,09 ha. Hlavním důvodem k vyhlášení rezervace bylo mimořádné bohatství ptactva a obojživelníků. Území je z přírodních hlediska velmi zachovalé. Je tvořeno vodními plochami a větší část rezervace zaujímají přilehlé listnaté porosty různého složení. [22]

Přírodní památky

Přírodní památka je přírodní útvar menší rozlohy, zejména geologický či geomorfologický útvar, naleziště vzácných nerostů nebo ohrožených druhů. [40]

Mezi přírodní památky Sedlčanska patří **Husova kazatelna**. Nachází se 2,5 km severovýchodně od Petrovic. Chráněným územím byla vyhlášena v roce 1977 a zaujímá plochu 9,07 ha. Důvodem vyhlášení byla typická ukáзка zvětrávání žulových hornin.

Toto zvětrávání je charakteristické i pro **Vrškámen**. Je to izolovaný balvan východně od Petrovic. Chráněné území zde bylo vyhlášeno roku 1977 a jeho rozloha je 0,0863 ha. Důvodem k ochraně je přítomnost obrovského balvanu vzniklého selektivním zvětráváním.

Třetí přírodní památkou je **Kosova Hora**. Chráněné území bylo vyhlášeno roku 1946 a zaujímá plochu 16,38 ha. Ochrana se soustředí především na část kulturního boru, v němž roste kručinka křídlatá (*Genista sagittalis*), která byla důvodem k vyhlášení. [22]

Naučné stezky

Je pochopitelné, že při rozmanité a krásné přírodě Sedlčanska jsou snahy o její využívání, a to budováním sítě naučných stezek. Naučné stezky jsou jedním z moderních nástrojů výchovy člověka k chápání přírody a dokonce i k její ochraně. Pomocí těchto stezek je široká veřejnost názorně seznamována s přírodními poměry, zajímavostmi a hodnotami krajiny. [21]

➤ ***Naučná stezka Petrovicko***

Stezka byla vybudovaná v roce 1987. Její délka je 27 km a na trase je rozmístěno 20 informačních tabulí. Jde o nenáročný terén vhodný pro všechny věkové skupiny.

Stezka vede přes vápencové stepi, jeskyně (Týnčany) a řadu vyhlídek. Z nejvýznamnějších přírodních zajímavostí se na trase nachází viklan Husova kazatelna, návrší Jarnice, vápencové skály Kozince, Pořešínskou stráň a Divišovu jeskyni. Cestou je možné navštívit také rozhlednu Kuníček na vrchu Hodětín a speleologickou základnu u Divišovy jeskyně. Část trasy je totožná s kamennou křížovou cestou mezi vesnicemi Kuníček a Kuní. [22]

➤ ***Naučná stezka Drbákov-Albertovy skály***

Naučná stezka prochází nejvýznamnějšími partiemi stejnojmenné národní přírodní rezervace. Trasa nabízí neopakovatelný výhled do kaňonu řeky Vltavy. Celková délka je 7,35 km. Terén je však náročnější. Na trase je rozmístěno 11 informačních tabulí. Obdivovat lze řadu vyhlídek s krásným výhledem a též mnoho vzácných a chráněných rostlin. [46]

➤ ***Naučná stezka K hradu Zvěřinci***

Naučná stezka vede od osady Zadní Boudy až na zbytky hradu Zvěřinec. Její délka je 1 km a jsou zde umístěny čtyři informační tabule s informacemi o historii hradu, pověstech a také o Karlu Hynku Máchovi, který Zvěřinec jako mladý rád navštěvoval. Zřícenina se vypíná na skále dosahující nadmořské výšky 539 m. [22] Stezka byla zřízena v roce 2005 z fondů Evropské unie.

➤ *Naučná stezka Na jesenickou Kalvárii*

Počátek stezky se nachází u kostela Nejsvětější Trojice v Jesenici. Trasa pokračuje po červené turistické stezce až na vrchol kopce zvaný Kalvárie. Stezka upozorňuje na zcela unikátní křížovou cestu se 17 kamennými kříži, pocházející z roku 1839. Na pěti informačních tabulích se dočteme o řadě zajímavostí. Naučná stezka měří přibližně jeden kilometr. Zbudována byla v červnu roku 2005. [22]

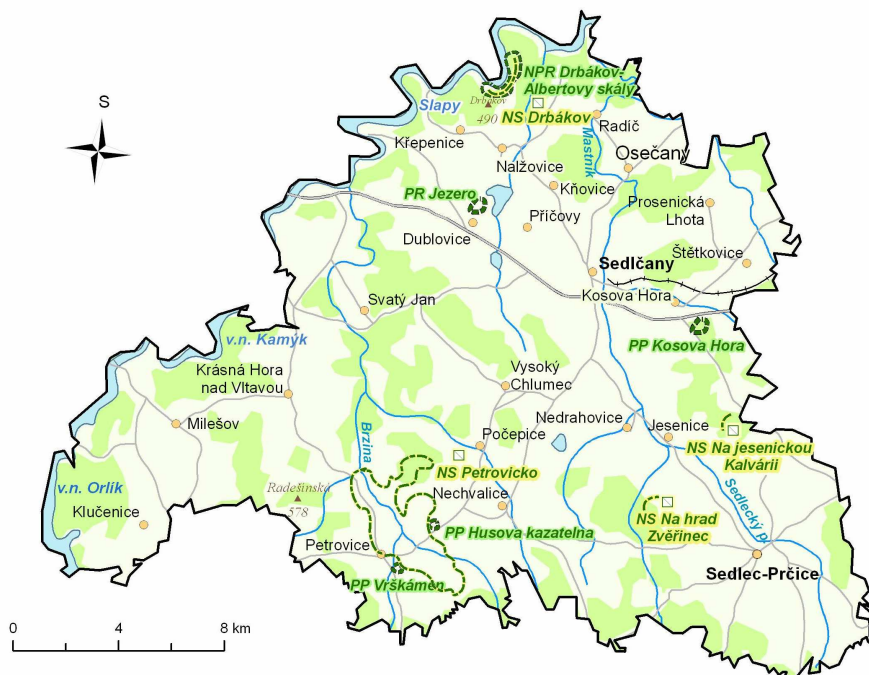
➤ *Naučná stezka Hrazany*

Stezka vedoucí z osady Hrazany do míst stejnojmenného oppida není značená jako naučná stezka v pravém slova smyslu. Nalezneme zde 6 informačních tabulí na dvoukilometrové cestě, které nejdou propojené ve stezku. Dodnes jsou zde patrné zbytky oppida. [22]

Památné stromy

Na Sedlčansku se podařilo doposud vyhlásit celkem 23 památných stromů či skupin stromů, které jsou rozmístěné různě v regionu. Nejčastěji se setkáváme s lípou srdčitou (*Tilia cordata*) a dubem letním (*Quercus robur*). Nejznámějším památným stromem Sedlčanska se stala Husova lípa v Úklidě. [70]

Obrázek 4: Přírodní zajímavosti Sedlčanska

Zdroj: Vlastní zpracování dle MALÍČEK, J., HLAVÁČKOVÁ, Š., JALOVECKÁ, M (2007).

9.2. Kulturně-historický potenciál cestovního ruchu

Druhou složkou komplexu lokalizačních předpokladů cestovního ruchu jsou kulturně-historické předpoklady. Na území se nachází historické památky, technické památky i lidová architektura.

9.2.1. Kulturně-historické památky

Kromě krásné přírody může turista poznat řadu kulturních a historických památek. Každá obec i vesnička na Sedlčansku má zajímavou historii a mnohde významnou památku. Téměř v každé vesnici kdysi byla tvrz, zámek či kostelík. Na Sedlčansku jsou těchto sídel desítky, avšak mnohá z nich doplácují na nedostatek finančních prostředků. [95] Při putování krajem potkáte cestou mnoho kapliček, zvoniček a božích muk.

V oblasti se nachází řada zámků a hradů, avšak řada z nich je omšelých nebo soukromě užívaných a nepřístupných. Za zmínku stojí zejména dominanta Sedlčanska, raně gotický hrad Vysoký Chlumeč z roku 1382, veřejnosti však nepřístupný. Stejně tak novorenesanční zámek Třebnice nalezneme několik kilometrů od Sedlčan. Přístupný je zámek Vrchotovy Janovice se svým rozsáhlým parkem. [23] Pár dní v roce je též otevřen novogotický zámek Červený Hrádek s velkým volně přístupným parkem.

Zašlou slávu středověkých hradů připomínají hradní zříceniny hrádku Kozí hřbet u Radíče, Vrškamýku či hradu Zvěřince na Jesenicku, k němuž vede naučná stezka a který je spojen se jmény jako Jan Hus či Karel Hynek Mácha. Dále za zmínku stojí zbytky hradu a původní tvrze Zrůbek. Zrovna tak lze obdivovat Křepeňice, tvrz vystavěnou rybníkářem Jakubem Krčínem z Jelčan a Sedlčan, a tvrz v osadě Plešišťě mezi Krásnou Horou a Vysokým Chlumcem. [23]

Jednu z nejvýznamnějších technických památek, které můžete obdivovat, je velký větrný mlýn, jehož obvodové zdi se vypínají na návrší u Příčov. Poblíž vesničky Hrazany je zbudováno dva tisíce let staré keltské oppidum. Ve středověku pak v těchto končinách vyrostl hrad Ostromeč, jehož zbytky může každý turista navštívit. [21]

V samotných Sedlčanech je zajímavé náměstí s novorenesanční radnicí z roku 1903, gotický kostel sv. Martina a hřbitovní kostel zvaný Církvíčka. [70]

9.2.2.Rozhledny

Jedním ze znaků Sedlčanska je zvlněná krajina. Její kouzlo můžete poznat z některé zdejší rozhledny. Na Sedlčansku jsou hned čtyři, které vznikly v rozmezí let 1999 - 2004.

Nejstarší se nachází na Veselém Vrchu nad Mokřskem (489 m n. m.). Vysoká je 42 m. Další je rozhledna u Osečan. Stojí na kopci Drahoušek (504 m n.m.) a tyčí se do výšky 47 m. Na druhém konci sedlčanského regionu, na jihu, najdeme další dvě rozhledy, kterými jsou rozhledna poblíž Kuničku u Petrovic na vrchu Hoděnin (572 m n.m.) a patnáctimetrová dřevěná rozhledna na Onom světě, která se nachází na jihozápadním hřebenu Hrbů (627 m n.m.) u Lašovic. [71] Každá z rozhleden je přitom naprosto rozlišně architektonicky řešena.

9.2.3.Lidová architektura

Sedlčansko vždy patřilo mezi výrazné národopisné oblasti středních Čech. Lidová architektura zde tvoří významnou složku lidové hmotné kultury. Z vesnických staveb jsou pro tuto oblast charakteristické zejména hospodářské stavby ve formě roubených špýcharů a stodol. Z roubených stodol zaslouží pozornost velmi zajímavé víceboké stodoly, které byly nejhojnější na Sedlecku-Prčicku. K nejstarším roubeným objektům patří dům č. 10 z obce Mašov u Petrovic, který byl přemístěn do Muzea vesnických staveb. [24]

Významná byla účast regionu na Národopisné výstavě československé v roce 1895 v Praze, s níž je bezprostředně spojeno založení Městského muzea v Sedlčanech.

Relativně značné bohatství, hlavně roubených objektů lidového stavitelství, vedlo Hornické muzeum Příbram v roce 1999 k založení Muzea vesnických staveb středního Povltaví ve Vysokém Chlumci, kam jsou od roku 2000 přenášeny významné lidové stavby regionu. [24]

Kromě hodnotných dochovaných lidových staveb zaslouží v obcích Sedlčanska pozornost i vesnický urbanismus značné části oblasti, kde nedošlo vesměs k výraznějším negativním zásahům do tradiční zástavby sídel a okolní krajiny. Členitá krajina Sedlčanska byla typická spíše nepravidelnou zástavbou malých až středních vesnic. [24] Zajímavá je také architektura nových Zvírotic, které byly vystavěny po vzoru jihočeské vesnice při budování Slapské přehrady.

9.2.4. Kulturní zařízení a kulturní akce

Tyto složky skupiny kulturně-historických předpokladů jsou velmi pestré a jejich úloha v cestovním ruchu je různá. Podle charakteru je můžeme rozdělit na kategorie muzea, galerie, divadla, koncerty, festivaly a folklórní slavnosti.

➤ Městské muzeum Sedlčany

Sídlí v historické budově staré radnice na náměstí. Muzejní expozice představují Sedlčansko a jeho vývoj od prehistorie po současnost. Je zde též pamětní síň, věnovaná hudebnímu skladateli Josefu Sukovi. Městské muzeum v Sedlčanech bylo založeno roku 1894. Zakladatelem byl Čeněk Habart, petrovický učitel. Městské muzeum spolupracuje s Muzeem vesnických staveb ve Vysokém Chlumci. [24]

➤ Muzeum vesnických staveb středního Povolaví ve Vysokém Chlumci

Vysoký Chlumeck se nachází 8 km jihozápadně od Sedlčan. Sběrnou oblast muzea tvoří především bývalý okres Příbram, hlavní zaměření je však na Sedlčansko. V konečné fázi výstavby muzea se předpokládá transfer a znovupostavení asi 20 až 25 objektů. První byl v roce 2000 přenesen dům čp. 4 z Obděnic u Petrovic. V muzeu se dále nachází dva roubené špýchary, zařízení vodní pily, roubený dům a další. Vlastní sbírkotvorná činnost muzea je zaměřena na sběr strojů, náradí, včetně zařízení tvořících interiér lidového obydlí. [24]

➤ Ostatní atraktivita

V Sedlčanech je možno navštívit Kulturní dům Josefa Suka, ve kterém se nachází sál, kde se koná po celý rok řada divadelních představení. Součástí je i výstavní a koncertní síň a kino. Kromě tohoto kina je možné využít i venkovní letní kino ve Vrchetových Janovicích. Pro zájemce o noční oblohu je tu Sedlčanská hvězdárna, vybudovaná v roce 1961. [70]

➤ Kulturní akce

Každoročně v červnu pořádá město Sedlčany **slavnosti Rosa**. Během tří dnů, od pátku do neděle, zde vystupují místní i ti známější umělci, konají se soutěže a hraje hudba nejrůznějších žánrů. V městském muzeu v Sedlčanech jsou konány výstavy z různých oblastí.

Stále významnější místo v cestovním ruchu zaujímají **sportovní akce**. Jsou jimi rallycrossové a autokrosové závody a došlo i k návratu motokrosu. K těm největším patří mezinárodní Mistrovství České republiky v rallycrossu. V okolí nádrže na Sedleckém potoce se každoročně Mistrovství světa v kvadriatonu. Sportovní akce jsou významné nejen z hlediska cestovního ruchu, ale i z aspektu šíření povědomí o Sedlčansku.

10. REALIZAČNÍ PŘEDPOKLADY ROZVOJE CESTOVNÍHO RUCHU

Realizační podmínky mají významné postavení pro konečnou fázi realizace různých forem cestovního ruchu. Umožňují prostřednictvím dopravy využívání materiálně technické základny cestovního ruchu. [25]

10.1. Základní a doprovodná turistická infrastruktura

Úroveň, kvantita a variabilita základní (ubytovací a stravovací kapacity) a doprovodné (zařízení pro volný čas kulturní i sportovní povahy) infrastruktury cestovního ruchu úzce souvisí s hustotou osídlení a danými podmínkami. Materiálně-technická základna svojí kapacitou (např. počtem lůžek, míst u stolu) zabezpečuje kvantitu výkonů cestovního ruchu. Největší koncentrace této infrastruktury je v okolí města Sedlčan a také u řeky Vltavy.

10.1.1. Ubytovací služby

Ubytovací služby mají umožnit přenocování nebo přechodné ubytování účastníků cestovního ruchu mimo místo jejich trvalé bydliště, včetně uspokojení dalších potřeb, které s ním souvisejí. [43]

Na Sedlčansku je druhová skladba ubytovacích zařízení různorodá. Je možnost se ubytovat jak v hromadných, tak individuálních ubytovacích zařízeních. Nacházejí se zde zařízení volného cestovního ruchu s dalším vnitřním členěním podle kvality a komplexnosti poskytovaných služeb. Hotely jsou v oblasti zastoupeny v kategorii maximálně tří hvězdiček. Nachází se zde zejména kategorie v nižší cenové hladině ve formě penzionů, kempů či ubytoven.

Turistická oblast se vyznačuje nerovnoměrným vybavením ubytovacích kapacit. Největší z nich jsou soustředěny v okolí Sedlčan a do oblasti Slapské a Orlické přehrady. Většina kapacit je využitelná celoročně.

Zjištěná velikostní struktura je méně příznivá zejména z hlediska organizace pobytů pro větší zájezdovou klientelu (touroperátoři obvykle vyžadují kapacity kolem 50 lůžek - autobus). Slabou stránkou je rovněž standard vybavení. Analýza také prokázala rozdílnou úroveň (technický stav, vybavenost) ubytovacích zařízení. Celkový stav ubytovací základny je proto v některých případech možné označit za ne zcela uspokojivý.

Hotely

Hotely s největší lůžkovou kapacitou se nachází u Orlické a Slapské přehrady. Přímo na břehu Orlického jezera je hotel rodinného typu – Hotel U Jezera (***). Též Hotel Panorama (**) se nachází u Orlické přehrady v mírném svahu přímo nad řekou, přibližně dva kilometry od obce Klučenice. Na atraktivním místě přímo u hráze Orlické přehrady leží moderně vybavený Hotel Kostínek (***) s kapacitou 52 lůžek. Všechny tyto hotely se nachází v klidném prostředí krásné přírody a v zalesněném kopcovitém terénu.

V atraktivní lokalitě na Slapské přehradě je situován Hotel Hrazany (**) s 50 lůžky a též nabízející možnost ubytování v šesti čtyřlůžkových bungalovech. Dalšími možnostmi ubytování je Sportohotel Trhovky, jehož kapacita je 150 lůžek vč. bungalovů.

Mimo oblast obou přehrad se nachází více ubytovacích kapacit ve městě Sedlčany a jeho okolí. V Sedlčanech se nachází dva hotely: Hotel Florián (**) s lůžkovou kapacitou 40 lůžek a Hotel Vltavan s 55 lůžky. Nedaleko od Sedlčan se nalézá Hotel Mana (**) s 28 lůžky. [70]

Ve východní části oblasti je mnohem méně hotelů. Jsou jimi například Hotel Monínek u Sedlce-Prčice s kapacitou 80 lůžek (ski areál) a Hotel Miskov s kapacitou 38 lůžek. [79]

Sezónním hotelem je Hotel Zrůbek, otevřený od června do září s kapacitou 24 lůžek. Do budoucna by mohl být využit v současné době nevyužívaný a zchátralý hotel Český Merán v Sedlci-Prčici, jež se nachází na atraktivním místě přímo na náměstí.

Penziony

Na území Sedlčanska se nachází řada penzionů. Nejvíce je jich v Sedlčanech a jeho okolí, v blízkosti Krásné Hory nad Vltavou a též Kamýkem nad Vltavou. Většina z nich je s celoročním provozem poskytující i omezené stravování ve formě snídaní či polopenze. Některé z penzionů nabízí i sportovní vyžití v podobě bazénu či víceúčelového hřiště. Mezi takové penziony patří například penzion Zvírotice u obce Dubovice, Penzion mlýn Kamenice, Penzion „U Kolářů“ v Krásné Hoře nad Vltavou, Penzion Samoty v Chramostech u Sedlčan či Penzion Dalmo v Sedlci-Prčici.

Kempy, tábořiště, chatové osady

Na březích Vltavy je možno využít řadu kempů a tábořišť. Přímo na území turistické oblasti se nachází přibližně 8 kempů, které poskytují možnost ubytovat se ve stanech, chatkách nebo karavanech. Mezi tyto kempy patří kemp Bor, kempy Oboz (I, II), Popelíky, Salaš, Trhovky a Orion. Tyto kempy nabízí přibližně 1000 stanových jednotek. [44] Nachází

se zde i několik veřejných tábořišť, například V Borech, V Lomech, Tábořiště-Roviště a několik ubytovacích chatových středisek, např. Častoboř Sejce, RS Častoboř.

Všechny tyto kempy a tábořiště mají sociální zařízení, teplou sprchu, možnost sportovního vyžití v podobě hřišť, stolního tenisu či jiného sportovního náčiní. U řeky je též možnost si vypůjčit lodky a šlapadla. V kempech či v jejich blízkosti se většinou nachází menší prodejna, stánek s občerstvením či restaurace. Žádný z kempů na území není certifikován.

Agroturistika

Agroturistika je stále vyhledávanější a žádanější forma pobytu. Sedlčansko má pro agroturistiku vhodné podmínky a může tuto možnost turistům nabídnout. Na území se nachází 6 zařízení provozujících agroturistiku. Tato zařízení umožňují vyjížděky na koních a péči o ně, možnost zúčastnit se pomocných prací, které jsou na farmě prováděny. Ubytování přicházejí do kontaktu i s dalšími zvířaty. Dále poskytují sportovní možnosti v podobě koupání, chytání ryb, jízdy na koni či různé pěší výlety po okolí. Těmito zařízeními jsou:

- ***Kunclův mlýn*** (8 lůžek) nalezneme na samotě, uprostřed krásné přírody, v údolí potoka Brziny, asi kilometr severozápadně od stejnojmenné osady nedaleko Svatého Jana. Jako jediný mlýn využívá vodní energii původní technikou a též hospodaří šetrným způsobem. Splňuje přísná kritéria Evropského centra pro ekoagroturistiku. [61]
- ***Čapí letka*** (5 lůžek) je farma s chovem huculských koní a bernských salašnických psů, která nabízí ubytování v dřevem obložených domcích nebo stanech. Čapí letka se věnuje po celý rok agroturistice a dětem. Můžete se procházet, koupat, odpočívat, jezdit na huculských koních, prohlédnout si staré, ale plně funkční zemědělské stroje nebo se podílet na běžných pracích, které na farmě vykonávají. [57]
- ***Farma St. Pierre*** (15 lůžek), v blízkosti Petrovic u Sedlčan, se zabývá chovem ovcí a koz a výrobou kozích a ovčích mléčných výrobků (biocertifikaci mají zatím jen kozí mléčné výrobky). Produkty jsou zpracovávány přímo na farmě, kde je také můžete zakoupit. Společnost St. Pierre provozuje agroturistické ubytování v místním penzionu, kde můžete prožít příjemnou dovolenou se stravou v biokvalitě v příjemném prostředí Sedlčanska. [55]
- ***Chovatelské zařízení Nové Dvory – Radíč*** (7 lůžek) s chovem koní a možnostmi vyjížděk.
- ***Josef a Hana Peškovi*** založili v Dohnalově Lhotě nedaleko Sedlčan vlastní farmu, zaměřenou na chov masného skotu a agroturistiku. Z ostatních zvířat chovají prasata, ovce, slepice a samozřejmě koně. Ubytování je v rodinném domě se 4 lůžky. [60]

- ***Penzion Janov*** (11 lůžek) se nachází nedaleko města Sedlčany. Nabízí možnost vyjížděk na koních, včetně instruktáže a dalších aktivit.

V propagačních letácích Sedlčanska i v jiných zdrojích jsou však jako agroturistická ubytovací zařízení uváděna i další zařízení. Největším z těchto zařízení je ***Penzion Mlýn Kamenice*** s kapacitou 36 lůžek poskytující vyjížděky na koních, sportovní rybolov a sportovní vyžití. Dalším je ***Penzion u Horáků*** v obci Březí na JV hranici Sedlčanska (30 lůžek) s chovem koní a spoustou jiných zvířat (osel, lama, čínská prasata, kozy a další), o která se můžete starat. Ubytování budete ve venkovské chalupě, v pokojích nad maštalemi nebo ve stanech. Dalším zařízením je ***Farma Dražka*** (30 lůžek), kde jsou pořádány zejména dětské letní tábory s ubytováním v chatkách, s výukou jízdy na koni a s péčí o ně. Není však provozována celoročně. [70]

Turistické ubytovny

Na Sedlčansku se nachází 4 ubytovny. Jsou jimi TJ Tatran, Turistická ubytovna Taverny, TJ Sokol Sedlec-Prčice a Ubytovna Bohostice-Milín, které poskytují možnost přespání a využití sociálního zařízení či společenské místnosti.

Turistická ubytovna TJ Tatran v Sedlčanech s kapacitou 17 lůžek (6 pokojů je dvoulůžkových, 1 trojlůžkový a 1 pokoj je určen pro dvě handicapované osoby) byla v roce 2005 rekonstruovaná a byl tak zvýšen standard i kvalita poskytovaných služeb. Součástí objektu je úschovna kol, společenská místnost, jídelna a samoobslužná kuchyňka. Je vhodná nejen pro cykloturisty a její provoz je celoroční. [70]

Ostatní možnosti

Na Sedlčansku je též možné využít ubytování v soukromí. Většina těchto typů ubytování se nachází v okolí Sedlčan.

Specifický a velmi významný potenciál v ubytovací turistické infrastruktuře představuje druhé bydlení, tedy zejména chataření a chalupaření. Zejména při březích řeky Vltavy, Slapské a Orlické přehrady je patrný značný rozsah chatové zástavby.

Významným faktorem z hlediska ubytování oblasti je možnost odkoupení opuštěného bytového fondu, který představuje pro rozvoj cestovního ruchu velký potenciál pro možné investory, případně nabízí možnost majitelům angažovat se ve venkovské turistice.

10.1.2. Stravovací služby

Podmínkou rozvoje cestovního ruchu je také poskytování stravovacích služeb, neboť umožňuje uspokojování základních potřeb výživy účastníků cestovního ruchu během jejich přepravy i pobytu v cílovém místě. [43]

Stravovací zařízení zabezpečují pro účastníky cestovního ruchu základní a doplňkové stravování. Kromě této hlavní úlohy plní zábavní a další společenské funkce.

Při hodnocení úrovně a rozšíření stravovacích kapacit v rámci oblasti lze konstatovat, že všechna uvedená ubytovací zařízení poskytují stravovací služby. Lepší možnosti stravování či občerstvení jsou ve městech a větších obcích, a to zejména v letní sezoně, kdy je oblast navštěvována turisty. V zimní sezoně jsou některá tato zařízení uzavřená. V malých obcích jsou v provozu často pouze hospody a menší pohostinství, otevřená v některých případech jen v pozdních odpoledních a večerních hodinách a navštěvované především místními obyvateli.

10.1.3. Doprava

Doprava je jedním ze základních předpokladů rozvoje cestovního ruchu. Překlenuje prostorové rozdíly mezi místem bydliště občana a místem cestovního ruchu, přivádí účastníka k objektům a zařízením cestovního ruchu a vytváří možnosti spotřeby v cestovním ruchu. [43]

Lze říci, že oblast je dopravně hůře obsloužena. Regionem prochází jedna silnice první třídy I/18 a to ve směru východ – západ. Ta se stala v některých úsecích okresní silnicí. V Sedlčanech končí železniční trať, která vede přes malou část území z východu do středu Sedlčanska (z Olbramovic na trase Praha – České Budějovice přes Vrchotovy Janovice, Kosovu Horu a končí v Sedlčanech). Tato železniční trať k řešení dopravy ve větším měřítku též příliš nepřispívá. Všechny dálniční a železniční systémy celostátního charakteru jsou příliš vzdáleny a situaci Sedlčanska neřeší. Dle starosty Sedlčan Ing. Buriana by výstavba dálnice D3 z Prahy do Českých Budějovic značně zlepšila dopravní obslužnost oblasti. Otázkou zůstává její vliv na zdejší životní prostředí. [63] Rozhodujícím dopravním prostředkem pro cestu do regionu je tedy pro návštěvníky automobil. Samozřejmě i díky absenci rušných dopravních spojení je Sedlčansko především krajem nezničené přírody.

V rámci dopravy lze zmínit cyklobus, který byl ještě v roce 2005 vypravován z Příbrami přes Orlík nad Vltavou, Sedlčany a zpátky přes Dobříš do Příbrami. Tato trasa však byla turisty málo využívaná, protože cesta podle nich trvala příliš dlouho. Takže od roku 2006 byla zvolena kratší varianta. Jezdí z Příbrami do Rožmitálu, odtud do Březnice, do Milína a na Trhovky na Orlické přehradě. [62] Zasahuje tedy pouze jihozápadní část oblasti.

Na Slapech a Orlíku mohou návštěvníci a turisté využít osobní lodní dopravy, která je zajišťována společností Quarter. [68] Ta nabízí následující trasy:

- **Trasa Orlík – Zvíkov** je provozována po celou dobu plavební sezóny, od dubna do října. Dává možnost vidět památky Orlík a Zvíkov z vodní hladiny.
- **Trasa Orlík – přehrada Orlík** je v provozu v červenci a srpnu a zajišťuje přepravu z kempů, rekreačních středisek a hotelů, které jsou v krásném prostředí Orlické přehrady.
- **Trasa Slapy – Solenice.** Linka jezdí v červenci a srpnu, každé úterý a čtvrtek. Trasa je dlouhá 52 km s řadou zastávek, proplová zdymadly v Kamýcké přehradě a konečnou zastávkou v Solenicích, kde je návaznost na lodní dopravu na Orlické přehradě.
- **Trasa Slapy – Nová Živohošť.** Pravidelná linka vyjíždí o prázdninách každodenně, aby Vás dopravila do některého z mnoha kempů, které se nacházejí na březích přehrady.
- **Trasa Týn nad Vltavou – Slapy.** Loď jezdí každé úterý a čtvrtek. Tato trasa je určena pro turisty a cykloturisty, kteří chtějí na svých cestách poznat krásnou přírodu, historické památky a mnoho technicky zajímavých staveb z trochu jiného pohledu. Na 113 km dlouhé cestě poplujete v jednom dni na přehradách Kořensko, Orlík, Kamýk a Slapy.

10.1.4. Informační služby

V Sedlčanech se nachází regionální informační centrum s celoročním provozem, které je členem A.T.I.C. V roce 2005 byla v rámci projektu EU otevřena tři nová sezónní informační centra v Petrovicích, Kamýku nad Vltavou a ve Vysokém Chlumci. Otevřena jsou od 15. května do 15. září. [95] Ve všech je bezbariérový přístup a možnost připojení na internet.

10.2. Sportovně-rekreační infrastruktura

Sportovně-rekreační zařízení zabezpečují tvorbu a realizaci služeb ve střediscích cestovního ruchu. Jejich úlohou je využívat aktivně formy cestovního ruchu s možností dosáhnout optimální rekreační efekt. [65] Turistický region poskytuje poměrně vhodné podmínky pro sportovně-rekreační vyžití i vzhledem k tomu, že zde převažuje zejména letní sezóna. Avšak i v zimě je zde možno využít infrastrukturu pro sjezdové lyžování či běžkování (jihovýchodní část území).

Sportovně-rekreační infrastruktura se nachází jak v rámci jednotlivých rekreačních středisek a ubytovacích zařízení, tak i samostatně. V Sedlčanech je možné využít tenisové kurty TJ Sokol s 5 antukovými dvorci a své služby nabízí též pro hotely a penziony jako

doplňk rozšíření služeb. Dále je to víceúčelová tenisová hala s celoročním provozem s možností zahrát si tenis, volejbal, nohejbal a malou kopanou. Kromě těchto zařízení je zde sportovní areál s travnatou plochou, atletickou dráhou, antukovým dvorcem a víceúčelovým asfaltovým kurtem. Pro zájemce o fitness poskytuje své služby Fitness centrum Tomass No.1. a Pevan Gym. Dalšími možnostmi je například Fitness pro ženy, Spinning nebo Studio“Dvojka“ nabízející možnost gymnastiky, sportovního aerobiku či jogy. Kromě těchto zařízení je možné navštívit bowling, Skatepark LAS Taverny a Saunu TJ Tatran. Všechna tato zařízení se nacházejí přímo v Sedlčanech. [70]

Nejvíce možností sportovního vyžití je ve městě a větších obcích. V malých obcích jsou to často veřejná hřiště či hřiště klubového fotbalu. Pozitivní stránkou je existence cyklotras ve většině obcí, které jsou vzhledem k zájmu cykloturistů důležitým předpokladem rozvoje cestovního ruchu.

V zimě je možné využít zimní stadion v Sedlčanech, který je nově zastřešen a nabízí lepší služby (bar, hudba) a tedy vyšší spokojenost hostů. Na celém území se nenachází žádný veřejně přístupný plavecký bazén, jež by mnoho lidí uvítalo.

Co se týče infrastruktury vodní turistiky, funguje zde řada zařízení, nabízejících služby pro zájemce o vodní sporty jako půjčovny loděk, šlapadel, motorových člunů. Podél řeky jsou k dispozici tábořiště a kempy, které nabízí vodákům další infrastrukturu pro sportovní vyžití.

I když se tato oblast začíná postupně vyvíjet a rozšiřují se poskytované služby v oblasti cestovního ruchu, stále je zde velký potenciál k rozvoji dalších volnočasových aktivit.

10.3. Turistická dopravní infrastruktura

Vybavenost území kvalitní turistickou dopravní infrastrukturou můžeme považovat za významnou součást realizačních předpokladů cestovního ruchu. Jejím úkolem je podpora dlouhodobého úspěšného rozvoje turistické návštěvnosti území, a to zejména prostřednictvím nabídky infrastruktury pro určité druhy rekreačních a sportovních aktivit, kterými jsou zimní sporty, pěší turistiky a cykloturistiky.

10.3.1. Cykloturistika

Cykloturistiku můžeme považovat za jedno z hlavních lákadel Sedlčanska a je tedy snaha o její rozvoj. Územím vedou méně i více náročné cyklotrasy II, III. i IV. třídy. Většinou však lze využít cyklotrasy IV. třídy, vedoucí po místních komunikacích (zejména III. třídy). Nachází se zde přibližně 15 cyklotras v délce kolem 120 kilometrů. Nejdelší je 23 kilometrů

dlouhá trasa z Krásné Hory až na Cholín (přes Kamýk nad Vltavou a Křepenice). Nejkratší trasy mají délku 4 kilometry. Je to například trasa Chlum - Červený - Dublovice nebo z Příčov přes Kňovice do Nové Vsi. [112] Průměrná délka cyklotras je 11,5 kilometru. Cyklotrasy jsou doplněny 25 odpočinkovými místy s posezením, stojany na kola, odpadkovými koši a informačním tabulemi s mapou a snímky zajímavých míst. To vše bylo vybudováno za pomoci dvou významných dotací Evropské unie na podporu regionálních a místních služeb cestovního ruchu. [95]

Hlavním zdrojem potenciálních návštěvníků, zejména v případě menších obcí, je často existence těchto cyklotras. K této nabídce ovšem často chybí vhodná infrastruktura, včetně odpovídajících stravovacích a ubytovacích kapacit, která by je přilákala do obce.

V rámci propagace regionu jako ideálního místa pro cykloturistické výlety byly otevřeny dva takzvané Krčínovy okruhy – Křepeňický a Obděnický. První z nich začíná v Sedlčanech a pokračuje přes Příčovy, Dublovice, Křepenice až do Chramost. Obděnický okruh zavede cyklisty na Petrovicko. Oba okruhy procházejí místy spjatými s životem významné osobnosti Sedlčanska – Jakuba Krčína z Jelčan a Sedlčan, proslulého ekonoma a stavitele rybníků. [72] Trasy byly navrženy tak, aby je mohli využít nejen zdatní cyklisté, ale také rodiny s dětmi. Vedou po místních komunikacích a vyhýbají se hlavním silničním tahům.

Na Sedlčansku je též připravován projekt obecně prospěšné společnosti Český Merán. Jejím cílem je propojit Sedlec-Prčici a Sedlčany cyklostezkou, která by byla určena pro cyklisty, turisty i inline bruslaře. Víceúčelová stezka má vést nivou podle potoka Mastníka. Na trasu má být využito starých obecních silnic. [95]

10.3.2. Pěší turistika

Na celém území se nalézají poměrně hustá síť turistických tras spravovaných Klubem českých turistů. Sedlčansko nabízí trasy ať už kopcovitým terénem (údolím Brziny nebo Mastníku) nebo otevřenou krajinou. Ráz krajiny inspiruje i k záměru na výstavbu rozhleden, které jsou v letní sezóně vyhledávaným cílem turistů.

V místech výskytu mimořádných přírodních i kulturně-historických zajímavostí jsou značeny naučné stezky nebo významné přírodní objekty. Jejich základním cílem je zvýšení atraktivity takových míst a zájmu turistů o ně, a to prostřednictvím poskytnutí potřebných informací. Na území se nachází:

- Naučná stezka Petrovicko
- Naučná stezka Drbákov - Albertovy skály
- Naučná stezka K hradu Zvěřinci

- Naučná stezka Na jesenickou Kalvárii
- Naučná trasa Hrazany

Zdejší krajem vede řada tras našeho největšího dálkového pochodu Praha-Prčice s každoroční hojnou účastí pochodníků, konaného již od roku 1966 každou třetí květnovou nedělí. Kromě tohoto se na území Sedlčanska každoročně koná kolem dvaceti dalších regionálních nebo lokálních pochodů v délce od 10 do 30 kilometrů, které jsou rovnoměrně rozloženy do celého roku. Mezi významné pochody patří například Čertova podkova (KČT Sedlec-Prčice), Za květenou Bílých skal, Z Onoho světa na Onen Svět (KČT Milevsko), Pro velikonoční vajíčko a mnohé další. [70]

10.3.3. Infrastruktura zimních sportů

Sedlčansko představuje území, které nemá v rámci České republiky příliš vhodné podmínky pro rozvoj sjezdového lyžování. Výhodou tohoto území je sice dlouhá zimní sezóna, určitou slabinou však je nižší nadmořská výška, která znamená větší riziko nepříznivého vlivu sezónních výkyvů. Podmínky pro zimní sporty jsou především v jihovýchodní části Sedlčanska. V krásné přírodě na svahu Javorové skály (723 m n. m.), zhruba 4 km od města Sedlec-Prčice, se nachází Ski areál Monínec. V zimě jsou zde ideální podmínky k lyžování, v létě mnoho příležitostí k aktivnímu odpočinku a to vše určené pro individuální a rodinnou rekreaci, jazykové kursy, školení, kongresovou turistiku, školy v přírodě, sportovní soustředění, lyžařské kursy, apod. V areálu se nyní nachází jedna modrá sjezdovka pod hotelem Monínec. [89] Ve výstavbě je nová sjezdovka, která by měla být dlouhá 1200 m a bude mít čtyřsedačkovou lanovou dráhu. Na vrcholu bude ještě jedna (poloviční) s dvoumístným lyžařským vlekem. Potenciál sjezdového lyžování na Monínci může být definován jako víkendové lyžařské zázemí pro obyvatele okolních měst a obcí, pro méně náročnou klientelu (rodiče s dětmi, senioři) a pro začínající lyžaře.

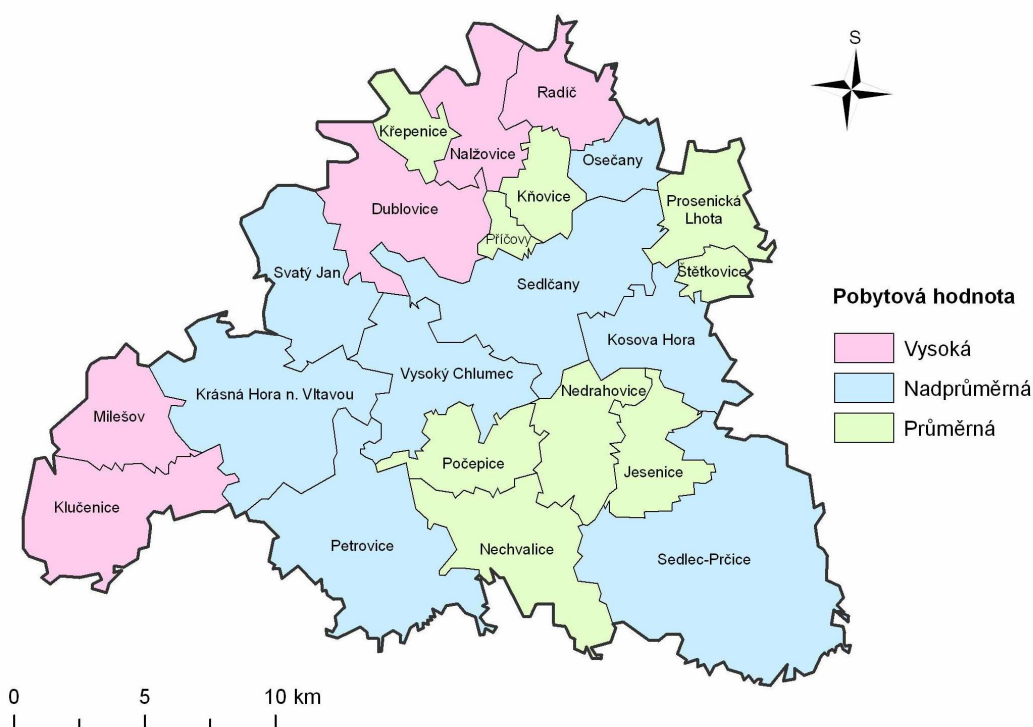
Na území mikroregionu Společenství obcí Čertovo břemeno (rozhraní jižních a středních Čech) je vyznačený systém lyžařských tras pro běh na lyžích. V rámci systému existují značené a pravidelně udržované lyžařské trasy v délce pětadesát kilometrů. Část tohoto Společenství zasahuje na Sedlecko. [79] Výchozími místy pro běžeckých tras je například obec Veletín a Cunkov.

10.4. Zhodnocení cestovního ruchu oblasti

Krajinu Sedlčanska lze charakterizovat jako harmonický celek s příznivými předpoklady pro rozvoj cestovního ruchu a turistiky (zejména vázané na přírodní podmínky).

Základním rámcem hodnocení je pobytová hodnota volné krajiny. Tato hodnota je úměrná zastoupení krajinných prvků, především větších lesních ploch, lučních porostů, vodních toků, umělých vodních nádrží (Orlík, Kamýk, Slapy) a specifických přírodních prvků (přírodní památka Husova kazatelna a Vrškámen, památné stromy, zatopené lomy).

Obrázek 5: Pobytová hodnota obcí Sedlčanska

Zdroj: Vlastní zpracování na základě územních plánů obcí Sedlčanska

Z analyzovaných předpokladů lze usuzovat, že oblast má pro rozvoj cestovního ruchu vhodné předpoklady, zejména na základě přírodních podmínek a atraktivit (kvalitní životní prostředí, atraktivní krajinný ráz, krajinné prvky). Kulturně-historické předpoklady nejsou na území Sedlčanska nejideálnější. Nachází se zde sice velké množství zámečků, tvrzí, sakrálních staveb, několik hradů a zámků, ale jejich stav je však často ve špatném stavu a řada je jich nepřístupných.

Potenciál cestovního ruchu není však dostatečně využíván, což je způsobeno především nedostatečnou úrovní infrastruktury a nižší kvalitou základních i doplňkových služeb.

Ze strany Sdružení obcí Sedlčanska a podnikatelských subjektů cestovního ruchu je snaha potenciálu využít.

Jedním z významných nástrojů udržitelnosti rozvoje je i míra a způsob standardizace služeb cestovního ruchu nabízených v destinaci. Většina obcí nemá žádný systém certifikace stravovacích, ubytovacích a dalších zařízení, například formou udělování značky kvality garantované městským úřadem nebo Sdružením obcí. Na území je udělována certifikace Cyklisté vítáni v rámci některých ubytovacích zařízení (Hotel Monínec, Turistická ubytovna Sedlčany, Penzion u Vondráčku v Nalžovicích, Penzion Strnadovský mlýn atd.), stravovacích zařízení (Hospoda u Škrpálu, Letní restaurace Popelíky) a popřípadě jiných zařízení (Sportovní centrum Vysoký Chlumeč). Farma St. Pierre, provozující ekologické zemědělství, vlastní biocertifikaci na své kozí mléčné výrobky [55] a přísná kritéria Evropského centra pro ekoagroturistiku splňuje farma Kunclův Mlýn.[61]

10.4.1. Analýza návštěvníků a návštěvnosti

Jak bylo zjištěno v dotazníkovém šetření, oblast navštěvují především turisté, jejichž motivem je relaxace a pobyt v přírodě (75 %). Častými návštěvníky jsou i lidé s aktivním stylem života (motivem byla turistika a sport s 16% zastoupením). Kombinace těchto dvou motivů naznačuje významný potenciál pro tuto oblast i z hlediska současných trendů trávení volného času. Návštěvníky oblasti lze z hlediska využití ubytovacích kapacit rozdělit do několika skupin. Významnou skupinou jsou rekreanti, ubytovaní zejména v kempech a tábořištích. Zvláštní skupinu tvoří tzv. chalupáři, kteří zejména v letních měsících svoji přítomností oživují oblast. Oblast nejvíce navštěvují obyvatelé Středních Čech.

Zdůrazněním vysoké kvality životního prostředí, atraktivity krajinného rázu a kulturně-historického dědictví, jako předpokladů pro rozvoj cestovního ruchu na Sedlčansku, lze považovat za potencionální cílové skupiny především cykloturisty, pěší turisty, ekoturisty, rodiny s malými dětmi a seniory.

Problémem cestovního ruchu je též nerovnoměrná koncentrace turistů a návštěvníků v jednotlivých částech oblasti (okolí Vltavy vs. východní část území)

10.4.2. Funkční a časová využitelnost území

Jednou z důležitých stránek dlouhodobé udržitelnosti a velikosti i míry únosné kapacity území je i charakter sezónnosti místního cestovního ruchu a funkční využití území. Na sledovaném území převažuje letní sezónnost, pouze malé procento území vykazuje sezóny obě (Monínec). Západní část území (východní břeh Vltavy – od Klučenic po Radíč) je teplejší

s dobrými podmínkami pro letní rekreaci u vody, kdežto jihovýchodní část území je typická drsnější podnebí, s poměrně dobrými podmínkami pro rozvoj zimní části turistické sezóny (lyžování – Skiareál Monínek, běžkování). Mimosezónní atraktivita je tedy nižší. Obecně jsou snahy tuto sezónnost snižovat (pochody v průběhu celého roku, kulturní akce). Oblast se též potýká s problémem krátkých pobytů hostů. [119]

Ve funkčním využití se uplatňuje řada druhů rekreačních aktivit, nacházejících rekreační potenciál v daných geografických podmínkách. Z těchto forem se nejvíce uplatňuje individuální rekreace v chatách a chalupách, pěší turistika a cykloturistika. Oblast je vhodná i pro rodinnou rekreaci v soukromých objektech. Uplatňují se zde i specifické formy rekreace jako je agroturistika, hipoturistika apod., které nepodmiňují masovou návštěvnost, jsou však důležité pro rozptýlení návštěvníků. [47]

Rekreační využitelnost oblasti Sedlčanska je podle rajonizace cestovního ruchu určena jako: venkovská krajina s velmi příznivými, místy pouze s průměrnými předpoklady pro cestovní ruch. [26]

Intenzita rekreačního využívání krajiny je kromě přírodních faktorů podmíněna i existencí příslušné infrastruktury. Stále se rozšiřuje síť zařízení pro volný cestovní ruch a služeb cestovního ruchu, ve kterých nachází své uplatnění i venkovské obyvatelstvo. Sezónnímu charakteru rekreace u vody v daném území v tomto směru odpovídá především síť kempů a veřejných tábořišť v blízkosti vodních ploch. Největším rekreačním centrem celého Sedlčanska je Milešov (kapacita cca 1200 hostů), následován Klučenicemi (přibližně 1000) a Nalžovicemi (600). [119]

11. ŘÍZENÍ A ORGANIZACE CESTOVNÍHO RUCHU

Kromě přírodních a kulturních předpokladů je rozvoj cestovního ruchu ovlivněn úrovní organizace a řízení. Na její míře pak závisí i to, zda má cestovní ruch kladný či záporný vliv na životní prostředí. Zejména negativní vlivy cestovního ruchu se mohou objevit tam, kde selhává jeho řízení (příkladem je nekoordinovaný rozvoj cestovního ruchu způsobující zátěž vyšší než území snese či nezodpovědné využívání zdrojů, jejichž nesprávné užití může způsobit nevratnou ztrátu). Je tedy nezbytné přistupovat k prosazování rozvoje cestovního ruchu a jeho udržitelnosti na území koordinovaně, kdy budou sladěny aktivity státní správy, územní samosprávy, odborně zájmových institucí a soukromých subjektů, jichž se cestovní ruch daného území dotýká. Rozvoj by měl být zajištěn koncepčně a systémově, aby nedocházelo k nejednotným, a tedy i méně efektivním, snahám o rozvoj. Například v nárazovém získávání finančních prostředků na mnohem méně efektivní projekty, než při vzájemné spolupráci. [2]

Jako klíčový princip (nástroj) řízení cestovního ruchu v destinaci lze označit fungující partnerství soukromého, veřejnoprávního a neziskového sektoru s občany regionu. Partnerství může být významné pro vytváření kvalitních a různorodých služeb v oblasti šetrné turistiky a cestovního ruchu, kdy si jednotlivé subjekty nekonkurují, ale společně vytváří jednotnou nabídku destinace, která se lépe uplatní na trhu. V tomto směru je zapotřebí vymezit územní působnost (úroveň mikroregionální, lokální) a definovat kompetence a formy spolupráce jednotlivých spolupracujících partnerů. V moderním strategickém řízení cestovního ruchu tradičních turistických regionů a oblastí je stále více uplatňován systém řízení nazývaný destinační management. Základem pro jeho vytvoření je právě veřejno-právní spolupráce.

11.1. Úrovně řízení

Na funkčním systému řízení závisí úspěšné využití předpokladů pro růst cestovního ruchu v území. V současné době nemá tento sektor jasně rozdělené kompetence, a to jak na úrovni zákonodárné, tak na úrovni výkonné. [122]

Problematika cestovního ruchu spadá na úrovni parlamentu do kompetence více orgánů (výborů, podvýborů). Rovněž na úrovni vlády se problematika cestovního ruchu prolíná více ministerstvy a v každém z nich tvoří pouze více či méně významný úsek činnosti. To se pak odráží v programových i strategických dokumentech a v realizaci jejich opatření.

Na nejvyšší úrovni je rozvoj cestovního ruchu řízen ministerstvem pro místní rozvoj. To zřídilo státní agenturu CzechTourism. Hlavní aktivity agentury jsou směřovány do českých regionů a její hlavní prioritou je zvyšování jejich návštěvnosti. [53]

Rozvoj cestovního ruchu ve Středočeském kraji je řízen a koordinován prostřednictvím Krajského úřadu Středočeského kraje (oddělení cestovního ruchu, odbor regionálního rozvoje). [52] Na nižší úrovni je pak většinou rozvoj cestovního ruchu řízen odborem regionálního rozvoje v rámci městských úřadů obcí s rozšířenou působností. Městský úřad Sedlčany však odbor v takové podobě nemá vytvořen a jeho činnost je vykonávána v rámci Sdružení obcí Sedlčanska. [70]

Cestovní ruch se pomalu stává jednou z klíčových oblastí rozvoje oblasti, ale jeho role může být přeceňována. Spolupráce probíhá zejména realizací jednoho nebo několika konkrétních společných projektů, než formou uceleného řízení. Absence destinačního managementu v přirozených turistických regionech obecně představuje jeden z podstatných problémů rozvoje cestovního ruchu na řešeném území. [123]

Počátkem roku 2007 došlo ke změně ve správním dělení a pod oblast Sedlčanska (tedy do okresu Příbram) bylo přiřazeno i správní území Sedlec-Prčice (původně okres Benešov). Lze říci, že na rozšířeném území Sedlčanska vznikly z hlediska řízení cestovního ruchu dva samostatně řízené územní celky (původní Sedlčansko a přiřazené správní území Sedlec-Prčice), které spadají do různých odborně zájmových subjektů, jejichž úroveň spolupráce je pouze v rámci určitých projektů.

Na Sedlecku patří činnost v oblasti cestovního ruchu mezi priority Obecně prospěšné společnosti Český Merán [83] (zahrnující Sedlec-Prčici a okolí), která byla vytvořena Společenstvím obcí Čertovo Břemeno (členem je město Sedlec-Prčice). [80] Navíc je součástí Místní akční skupiny Krajina Srdce, která na území zasahuje.

Hlavní organizací, koordinující činnost cestovního ruchu na většině území řešené oblasti, je Sdružení obcí Sedlčanska. Sdružení lze označit jako zastřešující organizaci cestovního ruchu Sedlčanska (bez Sedlecka-Prčicka). Výhoda vzniku jedné zastřešující organizace je jednoznačná. Umožňuje efektivní propagaci a distribuci (prodej, systém rezervace), rozšiřování a tvorbu nabídky cestovního ruchu i snazší orientaci v nabídce ze strany klientely. Na území Sedlčanska je vytvořena Obecně prospěšná společnost MAS Sedlčansko, v jejíž cílech a posláních je koordinace rozvoje regionu Sedlčansko a mimo jiné i ochrana životního prostředí a cestovního ruchu. [81] Tato společnost se však těmito aktivitami doposud nezabývala.

V regionu jsou do řízení cestovního ruchu zapojeny zejména veřejnoprávní subjekty, tedy obce. Podnikatelský sektor se angažuje již v omezené míře. Slabé zapojení těchto subjektů může být způsobeno nízkou mírou vzájemné kooperace veřejné a soukromé sféry a nedůvěry ke spolupráci mezi podnikateli.

11.2. Složky organizace cestovního ruchu

11.2.1. Stát

Stát ze zákona zodpovídá za strategii regionálního rozvoje, jejíž součástí je i problematika cestovního ruchu. Jeho řízením je pověřeno Ministerstvo pro místní rozvoj České republiky, které je zřizovatelem státní příspěvkové organizace CzechTourism. [53] Východiskem pro činnost ministerstva v oblasti cestovního ruchu je Koncepce státní politiky cestovního ruchu na období 2007 – 2013. Koncepce vymezuje komplex opatření, vedoucích k realizaci základních cílů státní politiky v oblasti cestovního ruchu, v souladu s trvale udržitelným rozvojem, který je v rámci koncepce provázán veškerými opatřeními.

V oblasti cestovního ruchu, v souvislosti s jeho silným multiplikačním charakterem, spolupracuje s dalšími ministerstvy a orgány státní správy a jimi zřízenými organizacemi. Pro koordinaci jejich činností byla zřízena Meziresortní koordinační komise pro cestovní ruch.

I z hlediska trvale udržitelného rozvoje spolupracuje ministerstvo s ministerstvem životního prostředí. To je ústředním orgánem státní správy pro ochranu přírody a krajiny a dalších složek životního prostředí, státní ekologickou politiku, posuzování vlivů činností (i cestovního ruchu) a jejich důsledků na životní prostředí. [54]

Řízení územního rozvoje cestovního ruchu tedy vyžaduje mezioborový přístup.

11.2.2. Kraje

Povinností a zodpovědností krajů je ze zákona realizace rozvoje kraje. Pořizují proto programy rozvoje krajů, zahrnující i oblast rozvoje cestovního ruchu, územně plánovací dokumentaci a územně analytické podklady, v rámci kterých je rovněž problematika rekreace řešena. Kraj by měl zastřešit marketing cestovního ruchu i statistiku v rámci svého regionu. [122]

11.2.3. Obce

Důležitými subjekty v rozvoji a řízení cestovního ruchu jsou jednotlivé obce a města. Jedním ze základních posláních obce je zodpovědnost za celkový rozvoj v souladu s trvalou udržitelností. S tím souvisí i územní příprava od pořízení příslušné územně plánovací dokumentace, pořízení realizačních záměrů, po různé strategické nebo rozvojové plány obce. V návaznosti na to je dána povinnost obce realizovat na svém území vybudování infrastruktury (včetně turistické), podporovat investice, ať už vlastní nebo dalších subjektů, které řeší konkrétní problémy cestovního ruchu. Téměř všechny obce (23) území Sedlčanska (kromě Sedlce-Prčice) jsou členy Sdružení obce Sedlčany.

11.2.4. Soukromé (podnikatelské) subjekty

Struktura podnikatelů působících v oblasti cestovního ruchu je charakteristická zejména vysokým podílem malých firem a několika středními firmami. Míra vzájemné kooperace je obecně nižší. V regionu doposud nepůsobí žádné profesní sdružení místních podnikatelů. Podnikatelské subjekty působí nejčastěji v oblasti ubytování a stravování, méně jako provozovatelé CK či cestovních agentur.

V oblasti se nachází 3 cestovní kanceláře (CK Rapid, CK Triotour, CK Yucca) a jedna cestovní agentura, jejichž sídla jsou v Sedlčanech. [70] Cestovní kanceláře a agentury mohou být významným článkem při rozvoji cestovního ruchu a turismu v území. Mohou vytvářet, organizovat a zajišťovat specifické produkty a balíčky služeb, obsahující atraktivitu a možnosti trávení volného času na Sedlčansku a ty v rámci svých kanceláří nabízet. Produkty mohou být nabízeny společně s informačními centry a rozšířit tak možnosti nabídky.

11.2.5. Dobrovolná sdružení a společnosti

Sdružení obcí Sedlčanska

Zájmové Sdružení obcí Sedlčanska (dále jen Sdružení) bylo založeno v roce 1995 a jeho členy je 23 obcí. Bylo založeno za účelem sociálního a ekonomického rozvoje. Mezi hlavní problémové oblasti patří: rozvoj ekonomického potenciálu a podnikatelských aktivit, problematika školství, zdravotnictví a sociální péče, ochrana a tvorba životního prostředí, doprava i dopravní obslužnost v regionu a rozvoj technické infrastruktury. Cestovnímu ruchu se Sdružení začalo věnovat až od roku 2001. V roce 2002 otevřelo svoji kancelář v Sedlčanech. [119]

Z důvodu širokého spektra činností, jimiž se Sdružení zabývá, byly vytvořeny realizační skupiny (komise). Bez zapojení všech členů sdružení do dané problematiky, rozdělení úkolů a vytvoření prostředí odpovědnosti nelze jinak očekávat konkrétní výsledky. [71]

V roce 1998 byl vypracován „Program rozvoje regionu Sedlčanska“, který se stal dokumentací s vytyčenou rozvojovou strategií regionu. Tento program byl aktualizován v únoru 2008 a obsahuje analýzu současného stavu problémových okruhů, včetně cestovního ruchu a životního prostředí, specifikuje silné a slabé stránky, přednosti i rizika regionu a vytváří katalog jednotlivých projektů. [119] Tímto programem chtělo Sdružení zvýšit koncepčnost v řízení a koordinaci rozvoje regionu, prohloubit cílevědomou spolupráci se soukromým sektorem a posílit účast veřejnosti Sedlčanska na správě místních záležitostí. [88]

Sdružení se snaží podporovat konkrétní produkty cestovního ruchu, které vytváří na území podnikatelské subjekty. Je garantem činnosti a propojenosti turistických informačních center (Kamýk nad Vltavou, Vysoký Chlumec, Petrovice), rozvoje služeb v cestovním ruchu, sběru informací, prezentace regionu, včetně marketingu. Právě na této úrovni by měla být stěžejní spolupráce veřejnoprávních subjektů s podnikatelskými subjekty. Pozitivní skutečností je realizace projektů nejen v rámci sdružení, ale i ve spolupráci s dalšími turistickými oblastmi, jako je například Společenství obcí Čertovo Břemeno (v případě projektu Sedlčanskem na kole), se kterým sousedí a tudíž je snaha o vzájemnou spolupráci.

Turistická informační centra

Bezprostřední kontakt s návštěvníky a turisty mají informační centra, která tvoří další významný (komunikační) článek v organizaci cestovního ruchu. Pozice turistických informačních center, jako významných aktérů cestovního ruchu, je však dosud nedostatečně vážená. V Sedlčanech se nachází regionální informační centrum s celoročním provozem, které je členem A.T.I.C. (spadá pod Městský úřad Sedlčany). Na základě projektu Sedlčanskem na kole vznikla tři informační centra s provozem od května do září. Tato centra se nachází v Petrovicích (sezónní), Kamýku nad Vltavou (sezónní) a Vysokém Chlumci. [70]

Lze říci, že se jedná o relativně homogenní síť, organizačně a technologicky podobné s garancí jistého standardu jejich služeb, vzájemné propojenosti a spolupráce.

Turistické informační centrum se nachází též v Prčici [79], které je však s ostatními centry propojeno v rámci běžných vztahů (nabídka propagačních materiálů, doporučování zajímavostí v rámci Sedlčanska).

MAS Sedlčansko

Obecně prospěšná společnost MAS Sedlčansko, o.p.s. byla založena v Krásné Hoře nad Vltavou roku 2005. Společnost své poslání vymezuje jako: koordinaci rozvoje regionu Sedlčansko, podpora multifunkčního zemědělství a ochrana životního prostředí, činnost spojená se spoluprací s orgány Evropské unie, služby spojené s financováním projektů k rozvoji regionu, poradenská činnost a další. [81]

V rámci svého poslání uvádí i oblast cestovního ruchu, touto činností se však doposud nezabývala.

Obecně prospěšná společnost Český Merán

Obecně prospěšná společnost Český Merán byla založena roku 2001 v Sedlci-Prčici. Základní prioritou společnosti je na základě principu partnerství podpora všech činností a aktivit, které vedou k pozitivnímu rozvoji regionu Český Merán (okolí města Sedlec-Prčice), zejména v oblastech rozvoje občanské společnosti, cestovního ruchu, zaměstnanosti, propagace regionu a ochrany životního prostředí. [83]

Sdružení Český Merán je zodpovědné za koordinaci jednotlivých projektů rozsáhlého programu "Revitalizace venkovského regionu Český Merán", propagaci tohoto programu a jeho jednotlivých aktivit.

Sdružení bylo vytvořeno v rámci **Společenství obcí Čertovo Břemeno**, které vzniklo již v roce 1996 na území mikroregionu Jistebnicka a Sedlecka. Společenství obcí Čertovo břemeno se snaží iniciovat pozitivní rozvoj tohoto typicky venkovského mikroregionu, zejména v oblastech rozvoje občanské společnosti, cestovního ruchu, zaměstnanosti, propagace regionu a ochrany životního prostředí, za účelem zachování kulturního a přírodního dědictví regionu. [80]

Český Merán o.p.s. je členem občanského **sdržení Greenways Praha – Vídeň**, které bylo založeno roku 2001 v Telči. Posláním sdružení v koridoru zelené stezky je podpora trvale udržitelného rozvoje, ochrana přírodního a kulturního dědictví, zachování kulturních tradic a pořádání kulturních akcí, ochrana rázu krajiny a historických měst a obcí, vytváření podmínek pro rozvoj šetrného cestovního ruchu. [84]

11.3. Organizační struktura

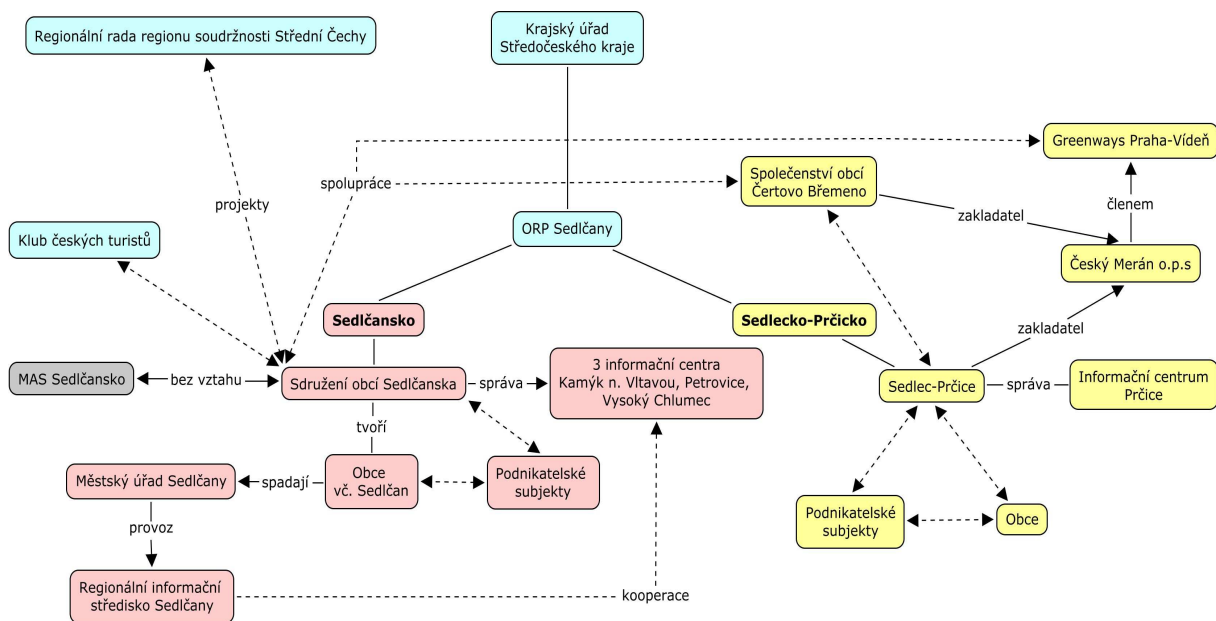
Se systémem řízení cestovního ruchu, který může nabývat různých forem, úzce souvisí i organizační struktura, definující roli jednotlivých aktérů a koordinující jejich činnost. Rozvoj potenciálu sektoru cestovního ruchu vyžaduje vytvoření modelu řízení, umožňující vznik organizační struktury, vznikající zespoda nahoru, za účasti podnikatelského sektoru. Předpokladem úspěšné činnosti je zapojení malých a středních podniků do budovaných struktur. Cílem jejich účasti je především podnícení zájmu podnikatelů o zvyšování jejich konkurenceschopnosti, zejména s důrazem na kvalitu služeb. Koordinace a rozdělení úloh organizačních a řídicích struktur nepochybně také přispěje ke kvalitě zpracování předkládaných turistických projektů.

Na základě analýzy stávajícího způsobů organizace cestovního ruchu na Sedlčansku lze považovat současný systém organizace a řízení aktivit v oblasti za poměrně uspokojivý. Rozhovory s aktéry cestovního ruchu však také ukázaly, že subjekty regionálního cestovního ruchu mnohdy nevědí o aktivitách ostatních subjektů. Chybí především větší propojení aktivit mezi podnikatelskou a veřejnou sférou. Avšak do budoucna je snaha o rozvoj partnerství mezi těmito subjekty a na základě toho budou vytvářeny podmínky pro rozvoj společného dialogu i pro rozvoj aktivit občanských organizací. Spolupráce také často vázne na pocitu obavy z konkurence, vzniku případných závazků a nedůvěře. Pozitivním jevem je však zjevná snaha zapojit se do dění v místě a podílet se na dalším rozvoji. Prvním zárodkem organizační struktury jsou propojená turistická informační centra, jejichž garantem činnosti a propojenosti je Sdružení obcí Sedlčanska.

Druhým pozitivním zjištěním je existence „profesionálních“ manažerů cestovního ruchu. Po vypracování nezbytných rozvojových programových dokumentů odborná činnost v oblasti nekončí a nastupuje etapa promyšlení a přípravy návrhů turistických projektů a zejména zajištění jejich realizační fáze (finanční zdroje, spolupráce s podnikatelskou sférou a veřejnou správou).

Jako hlavní cíle pro vytvoření a fungování turistické organizační struktury lze označit prosperitu, společnou strategii, zachování identity oblasti, koordinace společných zájmů, společná tvorba turistických produktů, společná propagace, sdružování finančních prostředků a spolupráce s vyššími organizačními celky. [122]

Obrázek 6: Řízení cestovního ruchu na Sedlčansku

Zdroj: Vlastní zpracování

12. DOTAZNÍKOVÉ ŠETŘENÍ

Účelem dotazníkového šetření je zhodnotit současnou situaci turistického regionu v oblasti cestovního ruchu a životního prostředí a identifikovat možné příležitosti. Šetření má zjistit názory, pocity a postoje vůči destinaci a trvale udržitelným formám cestovního ruchu. Úkolem marketingového výzkumu je lépe rozpoznat problémy v oblasti cestovního ruchu a životního prostředí a zjistit příležitosti v oblasti Sedlčanska. V návaznosti na zjištěné informace budou navrženy produkty, které pomohou využít zjištěných příležitostí.

Jedná se o deskriptivní výzkum, tzn. že cílem je popsat určité charakteristiky.

12.1. Stručná charakteristika

Dotazníkové šetření bylo provedeno metodou osobního dotazování na vzorku o velikosti 250 respondentů. Cílovými osobami dotazování byli návštěvníci zkoumané oblasti. Metoda výběru: nahodilý výběr ve vybraných lokalitách (Sedlčany, Sedlec-Prčice, břehy řeky Vltava). Šetření bylo provedeno v měsících červenec a srpen roku 2007.

Hlavním cílem šetření je zjistit:

- a) charakter a důvody návštěvy,
- b) hodnocení jednotlivých služeb cestovního ruchu,
- c) vztah k cestovnímu ruchu a životnímu prostředí,
- d) povědomí o ekologických otázkách ve vztahu k cestovnímu ruchu,
- e) náměty a připomínky.

12.2. Vyhodnocení dotazníkového šetření

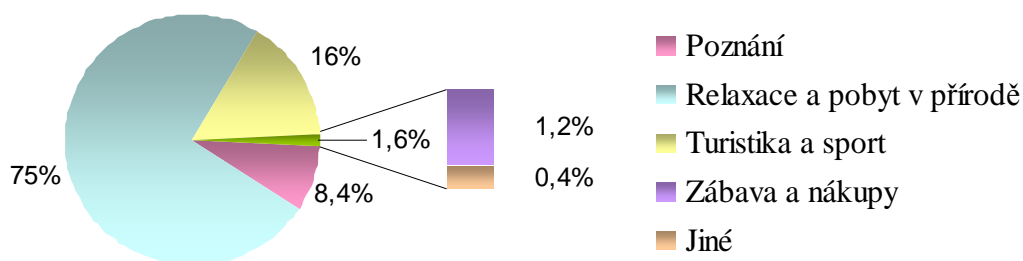
Převažujícím motivem k návštěvě a pobytu v turistické oblasti Sedlčansko je relaxace a pobyt v přírodě (75 %), zejména z důvodu kvalitního životního prostředí, čistého a klidného prostředí bez hluku s množstvím lesů, vodních ploch a toků. Druhým nejdůležitějším důvodem k návštěvě, a to s 16% zastoupením, je turistika a sport. Kombinace těchto dvou motivů, tedy pobyt v přírodě a aktivní odpočinek, naznačuje významný potenciál pro tuto oblast i z hlediska současných trendů trávení volného času. Těmito trendy je zvyšování podílu aktivního cestovního ruchu, rostoucí významnost kvalitního životního prostředí a upřednostňování domácího cestovního ruchu. [122]

Příjezdy za účelem poznání jsou zastoupeny pouze z 8,4 %. Důvodem je také to, že i přes poměrně velké kulturní bohatství je značná část regionálního charakteru, často je nepřístupná nebo ve špatném technickém stavu. Zbýlých 1,6 % pak do této oblasti míří za zábavou a nákupy, popřípadě z jiného důvodu, kterým byla zejména služební cesta či návštěva známých.

Na základě těchto výsledků lze usuzovat, že lidé do této oblasti jezdí zejména za pobytem a odpočinkem v příjemné, čisté a klidné krajině. S přírodou pak souvisí i vhodné využití území pro turistiku a sport.

Graf 1 : Převažující důvod návštěvy

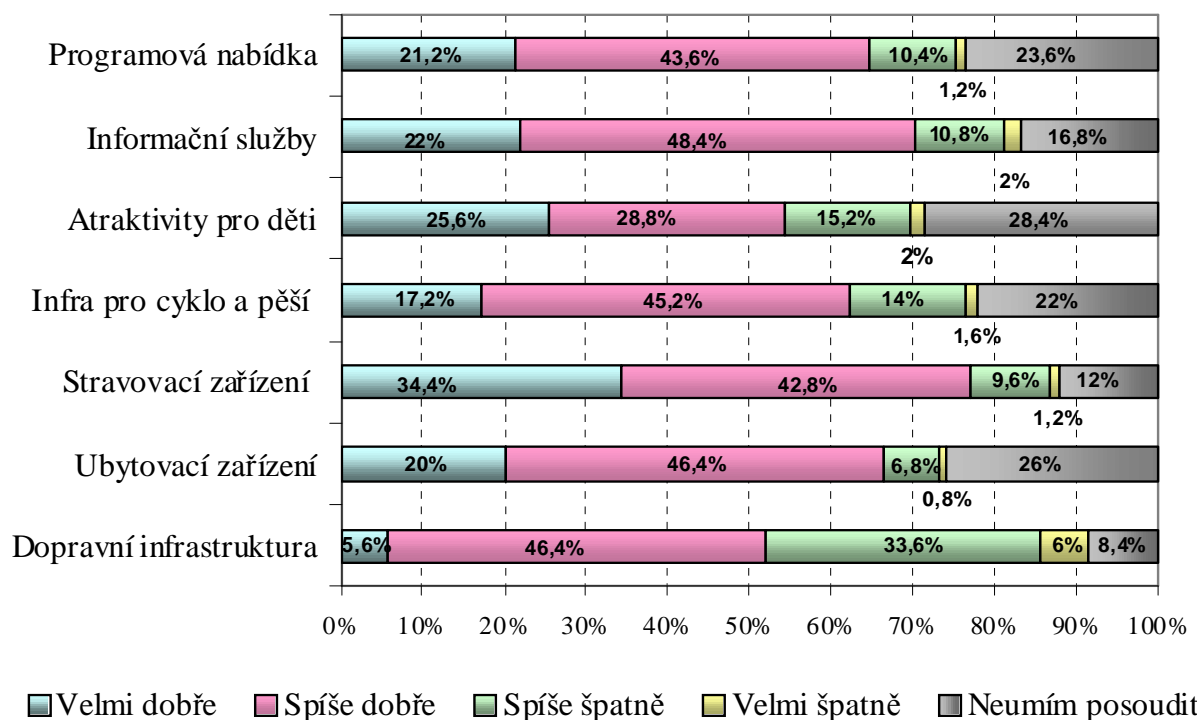

Zdroj: Vlastní šetření

Pro turistickou přitažlivost oblasti však nestačí pouze čisté životní prostředí a krásná krajina. Potenciál cestovního ruchu oblasti je tvořen též turistickou infrastrukturou. Pro zhodnocení stavu infrastruktury a služeb cestovního ruchu na území Sedlčanska bylo též důležité zjistit, jak turisté a návštěvníci hodnotí úroveň těchto důležitých podmínek pro kvalitní rozvoj cestovního ruchu.

Celkově návštěvníci hodnotili úroveň infrastruktury a služeb jako spíše dobrou. Případná nespokojenost byla spojena zejména s dopravní infrastrukturou (její kvalitou a dopravním značením).

Graf 2: Hodnocení úrovně infrastruktury a služeb v cestovním ruchu návštěvníky

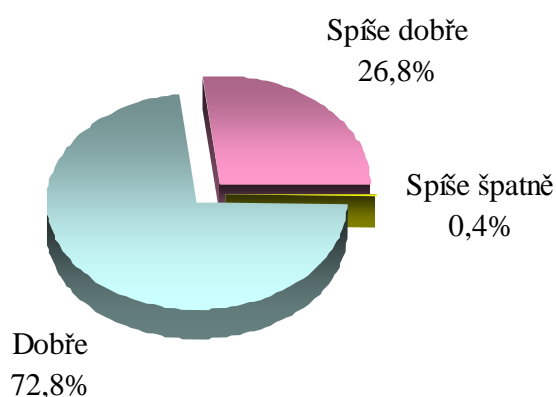
Zdroj: Vlastní šetření

Pro zhodnocení kvality zdejší přírody a životního prostředí účastníky cestovního ruchu a určení tak dalšího vývoje turistické oblasti, bylo třeba zjistit, jak turisté a návštěvníci této oblasti vnímají kvalitu zdejšího životního prostředí jako jednoho z hlavních předpokladů rozvoje cestovního ruchu.

Z výsledků šetření vyplývá, že dotazovaní hodnotí stav přírody a celkového životního prostředí na Sedlčansku ze 72,8 % jako dobrý a 26,8 % se vyjádřilo váhavěji (tedy „spíše dobrý“). Pouze 0,4 % zvolilo možnost spíše špatně (toto procento tvořila 1 odpověď).

Tento výsledek potvrzuje statut Sedlčanska jako oblast s čistým a zdravým prostředím, tedy z hlediska životního prostředí jako vhodné pro cestovní ruch.

Graf 3: Hodnocení životního prostředí v turistické oblasti

Zdroj: Vlastní šetření

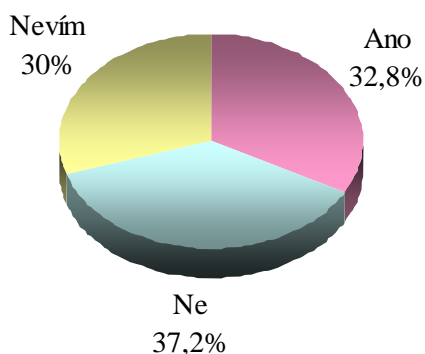
V poslední době roste zájem o nové, alternativní formy cestovního ruchu, jimiž je kromě tradiční cykloturistiky, pěší turistiky i venkovská turistika a ekoturistika. Poslední dvě formy cestovního ruchu nejsou zatím příliš rozšířeny (tedy kromě chataření a chalupaření, které mají v oblasti výrazné zastoupení). Účelem této otázky bylo zjistit, jaký je o tuto formu ekologicky šetrného cestovního ruchu zájem. U respondentů převládá spíše nezájem a to u 37 %. Jen o 4 % méně dotazovaných (tedy 32,8 %) by však o této formě trávení volného času uvažovalo. 30 % nevědělo, zda by mělo zájem. Dalo by se říci, že tato skupina tvoří potenciální zájemce o agroturistiku či podobnou formu ekologicky šetrného cestovního ruchu.

Hlavními důvody zájmu o tento druh cestovního ruchu je zejména čisté a klidné prostředí, blízkost přírodě a to, že je člověk vnímán jako součást přírody (19 %). Někteří v tomto udržitelném cestovním ruchu vidí poznání něčeho nového a poučení se (17 %). Značná část respondentů si také uvědomuje, že takto strávenou dovolenou mohou přispět k ochraně a šetření přírody a životního prostředí (12,8 %). Zejména rodiče oceňují, že zde mohou jejich děti přijít do kontaktu se zvířaty a získat dobrý vztah k přírodě (10,6 %). Ostatními důvody jsou například zájem o zdravou výživu (biopotraviny) a šetrné zemědělství (6,4 %), zvědavost (6 %) a potřeba klidu.

Nezájem byl dotazovanými zdůvodňován zejména argumenty, že bydlí na vesnici nebo jsou sami zemědělci (12,8 %). Mezi dotazovanými, kteří neměli zájem, převládá názor, že to neshledávají zajímavé (8,5 %) a raději tráví klasickou dovolenou. Dalším názorem bylo, že tato udržitelná forma cestovního ruchu nevyřeší problémy, které jsou s cestovním ruchem spojovány a tudíž nemají zájem takto trávit svůj volný čas. Někteří uvedli, že buď o žádné zařízení neslyšeli nebo že mají málo informací (6,5 %).

Tyto výsledky jsou zřejmě ovlivněny nízkou informovaností o venkovské turistice a ekoturistice. Lze předpokládat, že s nabývajícím znalostmi a rozšiřováním povědomí, dojde ke změně ve vnímání této formy cestovního ruchu.

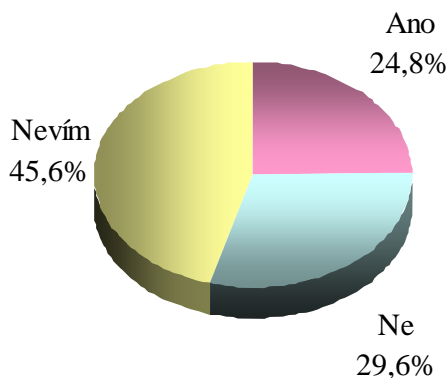
Graf 4: Zájem o navštívení či pobyt na agrofarmě/ kempu na ekologicky šetrném základě

Zdroj: Vlastní šetření

Vzhledem k tomu, že západní hranici oblasti tvoří řeka Vltava, je zde možno využít lodní dopravu jako ekologicky šetrnou turistickou dopravu. Z tohoto důvodu bylo třeba zjistit, jak dotazovaní hodnotí stav lodní dopravy a jaké zlepšení by doporučili. 29,6 % dotazovaných shledalo službu jako nedostatečnou. Hlavními důvody jsou malá frekvence lodí na řece, málo informací o lodní dopravě, vysoká cena a málo menších výletních lodí. Téměř polovina dotazovaných, tj. 45,6 %, nevěděla, zda je lodní doprava dostačující. A to buď z důvodu, že tuto službu nevyužili nebo nedokázali službu posoudit. Zbylých 24,8 % bylo s lodní dopravou spokojeno.

Graf 5: Zdá se Vám současná lodní doprava na řece Vltavě dostačující?

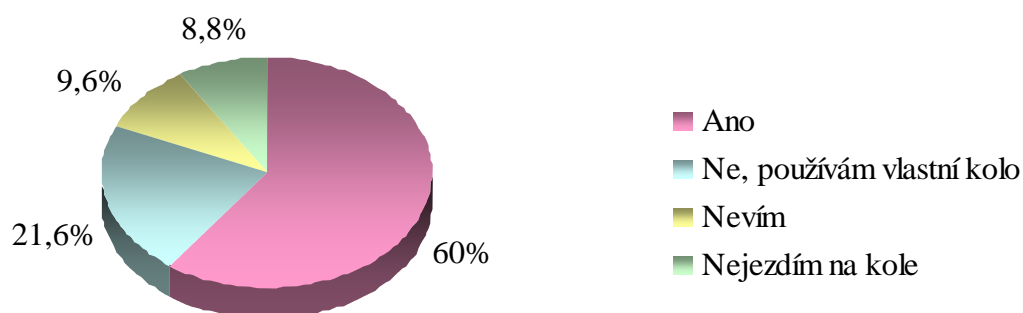
Zdroj: Vlastní šetření

Kromě řeky Vltavy jsou dalšími atraktivitami cykloturistické trasy. Na Sedlčansku je poměrně hustá síť cyklotras. Nedostatkem však je, že pokud si návštěvník, turista nepřiveze vlastní kolo, nemůže tyto cyklotrasy využít a poznat tak zdejší krajinu.

Své vlastní kolo si na dovolenou přivezlo 21,6 % dotazovaných. 60 % dotazovaných by uvítalo, kdyby byla možnost si kolo půjčit. Pouze 9,6 % neví, zda by tuto službu využívalo. Zbýlých 8,8 % na kole vůbec nejezdí.

Z odpovědí můžeme též usuzovat, že 81,6 % dotazovaných (tedy těch, kteří jezdí na kole), jsou potenciálními uživateli cykloturistické nabídky. Můžeme tedy říci, že dotazovaní mají zájem i o aktivní trávení volného času.

Graf 6: Zájem o nabídku služby půjčovna kol

Zdroj: Vlastní šetření

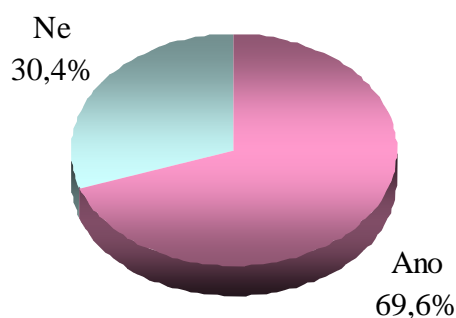
Další část dotazníku obsahuje otázky, týkající se znalostí dotazovaných ve vztahu k cestovnímu ruchu a životnímu prostředí. Jednou z takových otázek bylo zjišťování znalostí o dopadech cestovního ruchu na životní prostředí. Tato dichotomická otázka byla kombinovaná s asociační otázkou u možnosti ano.

Z 250 dotazovaných kladně odpovědělo 69,6 %. Necelé $\frac{3}{4}$ z nich si pod působením cestovního ruchu a turistiky na životní prostředí představují především negativní vlivy. V případě, že respondent odpověděl na danou otázku kladně, měl uvést dopad(y), který ho napadl jako první reakce na otázku uvedenou v dotazníku (tzv. asociační otázka). Nejvíce zmiňovaným negativním dopadem bylo obecně poškozování, vandalismus a neukázněnost turistů. Dalším uvedeným vlivem bylo poškozování ekosystémů, rušení zvěře a ničení flóry. Často zmiňovaným problémem bylo znečišťování, ať už odpadky, emisemi nebo hlukem z rostoucího počtu vozidel. Někteří si uvědomují, že problematičtější je i koncentrace turistů. Jako pozitivní vliv cestovního ruchu byl uváděn zejména vliv na osvětu a poskytování

informací a přínos finančních prostředků. 30,4 % si nedokáže vybavit, jaké konkrétní vlivy cestovní ruch způsobuje.

Výsledky vypovídají o tom, že si lidé ne zcela uvědomují důsledky svých aktivit v rámci cestovního ruchu. To je pak otázkou osvěty a vzdělávání turistů a lidí obecně.

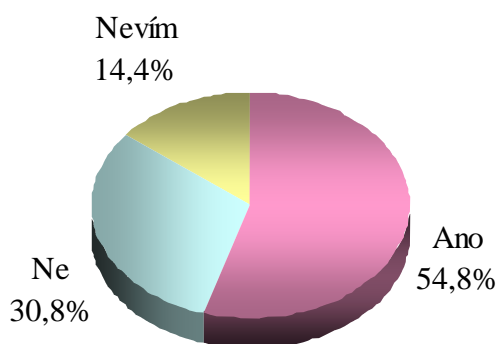
Graf 7: Znalost vlivu cestovního ruchu a turistiky na životní prostředí

Zdroj: Vlastní šetření

Nejen to, jaké mají lidé znalosti, ale i jaký je jejich zájem o problematiku vztahu člověka a přírody a celkově ekologické otázky, je důležitý pro další udržitelný rozvoj cestovního ruchu. Tato otázka měla ukázat, jaký mají lidé vztah k těmto tématům a zda si uvědomují svoji odpovědnost vůči přírodě. Vzdělávání a dostupnost informací je pro trvale udržitelný rozvoj důležitá. Jak z grafu vyplývá, více jak polovina z dotazovaných lidí (54,8 %) má zájem o tyto informace. 30,8 % pak o takové informace zájem nejeví. 14,4 % dotazovaných nedokázalo říci, zda by je tyto informace zajímaly. Můžeme předpokládat, že pokud by byly podávány zajímavé informace poutavou formou a na stanoveném místě, mohly by i tito dotázaní získat zájem o informace a zvýšit tak své znalosti a ekologické povědomí.

Graf 8: Zájem o informace o vztahu člověk a přírody a ekologických otázkách atd.

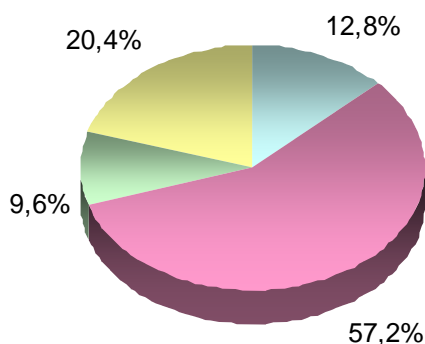

Zdroj: Vlastní šetření

Otázkou též bylo, co si lidé představují pod pojmem trvale udržitelný rozvoj. Tato otázka zjišťuje, jaká je mezi dotazovanými znalost tohoto pojmu. Jednotlivé možnosti byly navrženy tak, aby pokryly obecně převládající názory na pojem trvale udržitelný rozvoj, přičemž pouze možnost: Rozvoj zachovávající možnost budoucí generace naplňovat jejich potřeby je požadována za nejpřesnější definování pojmu. Na základě těchto tvrzení lze usuzovat, že více jak polovina dotazovaných má dobrou znalost (představu) o pojmu trvale udržitelný rozvoj.

57,2 % se správně domnívá, že jde o rozvoj zachovávající možnost budoucí generace naplňovat jejich potřeby. 20,4 % lidí vidí takový rozvoj jako určitou kulturu v lidské společnosti a pro 12,8 % dotazovaných je tento pojem totožný s ekologií. Zbylých 9,6 % se domnívá, že jde o odhady a plány potřeb budoucích generací. Jiné vyjádření nikdo nevedl.

Graf 9: Charakteristika trvale udržitelného rozvoje z pohledu dotazovaných

- Pojem totožný s ekologií
- Rozvoj zachovávající možnost budoucí generace naplňovat jejich potřeby
- Cílem je odhadnout či naplánovat, co budou budoucí generace potřebovat a chtít
- Určitá kultura v lidské společnosti

Zdroj: Vlastní šetření

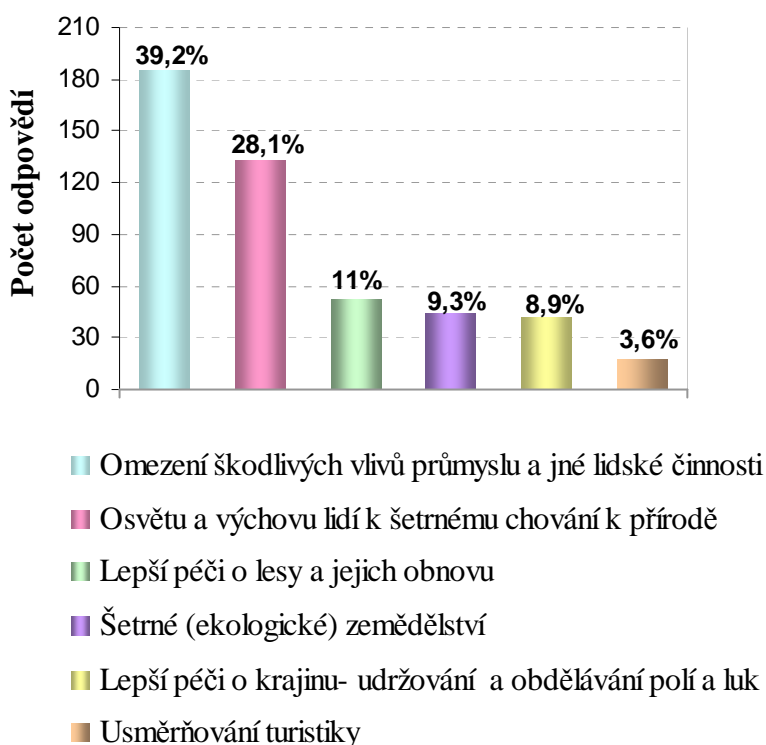
Aby bylo dosaženo trvale udržitelného rozvoje, je třeba se při ochraně přírody a krajiny zaměřit primárně na určité oblasti. Otázkou bylo, jaké oblasti jsou z pohledu dotazovaných nejdůležitější pro dosažení trvale udržitelného rozvoje a v čem vidí dotazovaní největší hrozbu pro zachování přírody a krajiny.

Ochrana přírody a krajiny by se podle dotazovaných měla zaměřit na omezení škodlivých vlivů průmyslu a jiné lidské činnosti. Podíl této oblasti tvořil 39,2 %. Dotazovaní též vidí velký význam v osvětě a výchově lidí k šetrnému chování k přírodě s 28,1% zastoupením.

Péči o lesy a jejich obnovu, šetrné (ekologické) zemědělství a lepší péči o krajinu řadili respondenti na téměř stejnou úroveň v rozmezí 9 až 11% zastoupení.

Usměrňování turistiky není z pohledu dotazovaných takovou hrozbou jako ostatní oblasti. Problém cestovního ruchu je právě v tom, že sice nemá tak rozsáhlé dopady v krátkém období, ale na krajinu působí dlouhodobě. O to závažnější jsou pak důsledky, které jsou často nevratné.

Graf 10: Zaměření ochrany přírody a krajiny pro zachování kvality prostředí i do budoucna

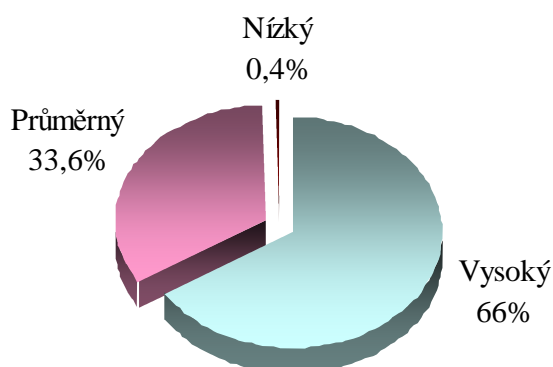
Zdroj: Vlastní šetření

Pro oblast je též důležité, jaký dojem má návštěvník z pobytu v této oblasti, neboť spokojenost návštěvníka je důležitá pro opakovanou návštěvu a případně jeho reference svému okolí.

Jak je vidět z grafu, vysoký (nebo přinejmenším dobrý) dojem z pobytu mělo 66 % dotázaných. Průměrná spokojenost pak zavládla u 33,6 % respondentů. Pouhých 0,4 % (1 respondent) mělo dojem z pobytu nízký.

Graf 11: Celkový dojem z pobytu v turistické oblasti Sedlčansko

Zdroj: Vlastní šetření

Na konci dotazníku mohli dotazovaní vyjádřit svá doporučení a návrhy pro oblast Sedlčansko z hlediska cestovního ruchu a životního prostředí. Jednalo se o otevřenou otázku a proto bylo nutno vytvořit agregované kategorie. Výsledky jsou uvedeny v tabulce 2.

Tabulka 2: Návrhy a doporučení dotazovaných v rámci dotazníkového šetření

Návrhy a doporučení
Zájmově zaměřené pobyty a tématické výlety do přírody
Odstranění opuštěných zchátralých objektů či využití nevyužívaných objektů
Lepší začlenění stávajících staveb cestovního ruchu do přírody, zákaz další výstavby
Lepší dostupnost jednotlivých lokalit prostředky hromadné dopravy, zřízení cyklobusu
Více cyklistických a turistických tras
Možnost půjčování kol a lodí
Více ubytovacích, stravovacích a zábavních možností
Z vydělaných peněz péče o krajinu
Informace, osvěta
Komunikace - oprava
Ochrana před turistickým přetížením
Lepší prezentace výrobků z ekologických farem a agroturistických zařízení
Lepší využití a ochrana Vltavy
Odpad - třídit i v rekreačních střediscích

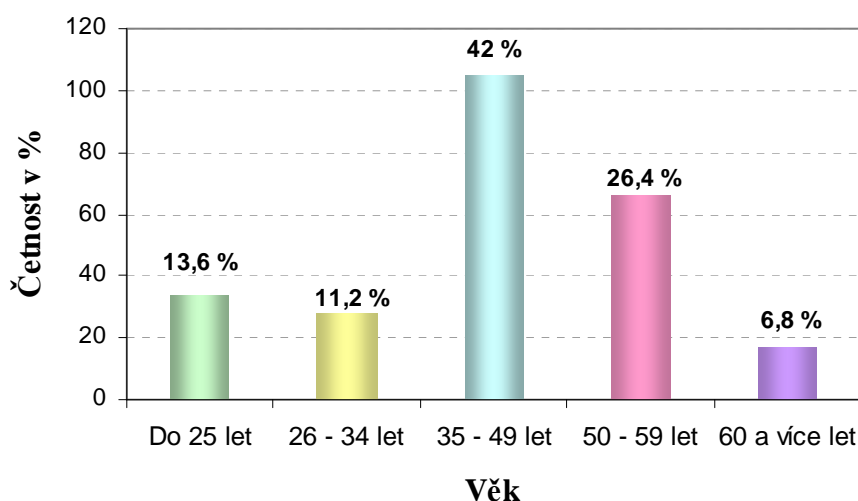
Zdroj: Vlastní zpracování

12.2.1. Osobní charakteristika dotazovaných

V rámci šetření byli dotazovaní rozděleni do 5 věkových skupin. Z hlediska věkové struktury převládala skupina v rozmezí 35 - 49 let se 42 %, následovala skupina 50 - 59 let s 26,4% zastoupení. Obecně lze říci, že tyto dvě skupiny zahrnují jak rodiny s dětmi ve školním věku (či ještě předškolním), starší manžele, tak i tzv. prázdná hnízda, tedy rodiny, které mají děti již z domova. Podle výzkumu Czechtourism je pro tyto věkové skupiny typické, že nejčastěji tráví dovolenou s celou rodinou. Nebo jsou již děti samostatné a proto mají rodiče více času pro sebe a pouští se i do nových aktivit (aktivní cestovní ruch). Silně preferují Českou republiku a výlety do přírody. [74]

Z hlediska zastoupení pohlaví dotazovaných převládaly ženy s 58 % nad muži se 42 %.

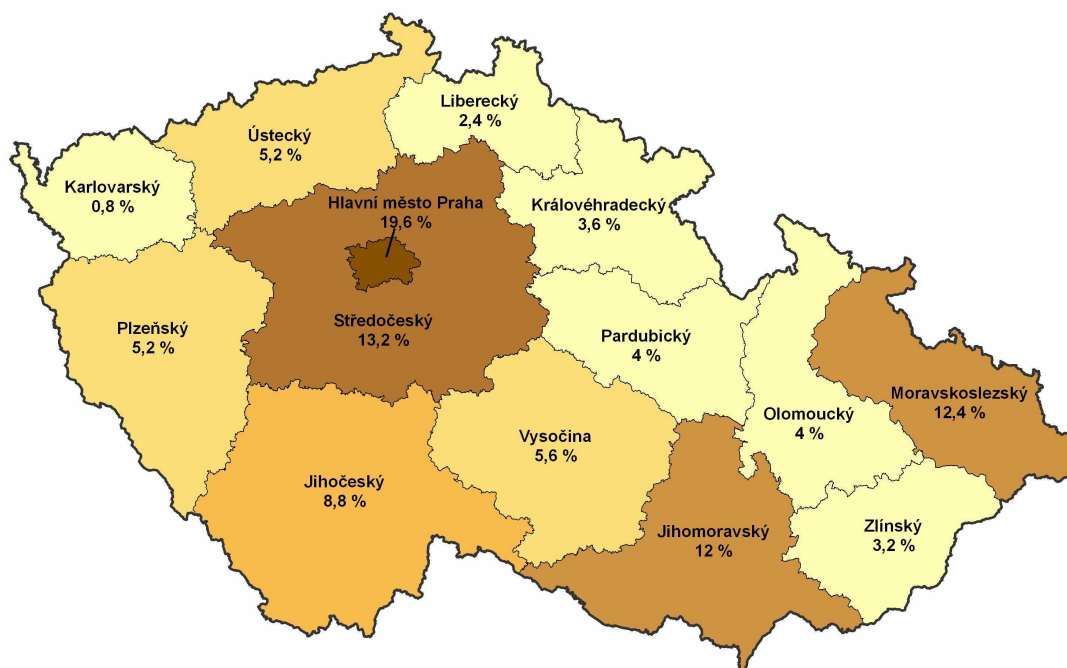
Graf 12: Věková struktura

Zdroj: Vlastní šetření

Turistickou oblast Sedlčansko navštívili vzhledem ke své geografické blízkosti zejména obyvatelé Prahy a to z 20 %. Ze středočeského kraje pak tuto oblast navštívilo 13 %. Třetí a nejsilnější skupinou dotazovaných s 12,4 % byli turisté z Moravskoslezského kraje, za nimiž se ztrátou 0,4 % následovali turisté z kraje Jihomoravského. Významnější podíl má i Jihočeský kraj s 8,8 %.

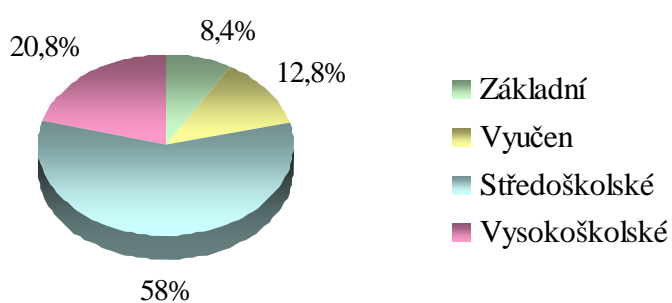
Graf 13: Bydliště návštěvníka turistické oblasti Sedlčansko

Zdroj: Vlastní šetření

Z hlediska vzdělání, oblast navštěvují zejména středoškolsky vzdělaní lidé s 58 %. S 20,8 % jsou to lidé s dokončenou vysokou školou. Zbýlých 21,2 % jsou lidé s nižším než středoškolským vzděláním.

Graf 14: Dosažené vzdělání

Zdroj: Vlastní šetření

13. ANALÝZA SWOT

Provedení SWOT analýzy je dalším postupovým krokem pro zpracování profilu turistické oblasti Sedlčansko. Profil představuje analýzu stavu regionu v oblasti cestovního ruchu a životního prostředí a vytváří výchozí poznatkovou základnu této problematiky.

Cílem analýzy je stanovení silných a slabých stránek problémových oblastí řešených v práci a odhalit příležitosti a ohrožení regionu podle jednotlivých problémových oblastí. Toto pak provést v takové míře podrobnosti, umožňující formulovat klíčové problémy rozvoje regionu a stanovit strategické cíle jeho rozvoje.

Využíváním silných stránek a důrazem na odstraňování nebo alespoň omezování slabých stránek roste pravděpodobnost využití nabízejících se příležitostí a omezuje se dopad identifikovaných ohrožení. [33]

Výsledky SWOT analýzy budou využity:

- pro upřesnění kritických oblastí,
- jako základ pro zaměření dalšího rozvoje regionu,
- jako základ pro formulaci strategických cílů, strategických směrů a rozvojových aktivit,
- jako základ pro stanovení pozice regionu v rámci cestovního ruchu.

13.1. Vlastní analýza SWOT

V této části jsou shromážděny analytické poznatky, uspořádané v přehledných tabulkách a maticích.

Prvním krokem je vytipování silných a slabých stránek a zároveň specifikace oblastí, ve kterých lze hledat příležitosti a ohrožení. Sledované faktory následují v pořadí bez výrazného třídění (životní prostředí, cestovní ruch, organizace a řízení). Stupnice hodnocení je třístupňová.

Tabulka 3: Hodnocené faktory podle výkonnosti a závažnosti

Hodnocené faktory	Posouzení stavu			Závažnost		
	Dobrý	Průměrný	Špatný	Vysoká	Průměrná	Nízká
A. Členitost terénu a krajinný ráz	●			●		
B. Přírodní předpoklady	●			●		
C. Ekologicky významné krajinné prvky a oblasti		●		●		
D. Ochrana krajiny			●	●		
E. Zemědělská orientace území		●			●	
F. Míra využívání území	●				●	
G. Kvalita životního prostředí	●			●		
H. Turistické znečištění	●			●		
CH. Turistická zatíženost	●			●		
I. Územní plánování (ve vztahu k cestovnímu ruchu)		●			●	
J. Možnosti aktivního cestovního ruchu	●			●		
K. Venkovská turistika a ekoturistika	●			●		
L. Chatová zástavba	●				●	
M. Kulturní, společenské a sportovní akce		●			●	
N. Řízení a organizace cestovního ruchu	●			●		
O. Spolupráce mezi subjekty		●		●		
P. Strategické dokumenty		●			●	
Q. Propagace regionu	●			●		
R. Zájem společnosti o ochranu přírody a krajiny	●			●		
S. Ekologická osvěta a vzdělání		●		●		

Zdroj: Vlastní zpracování

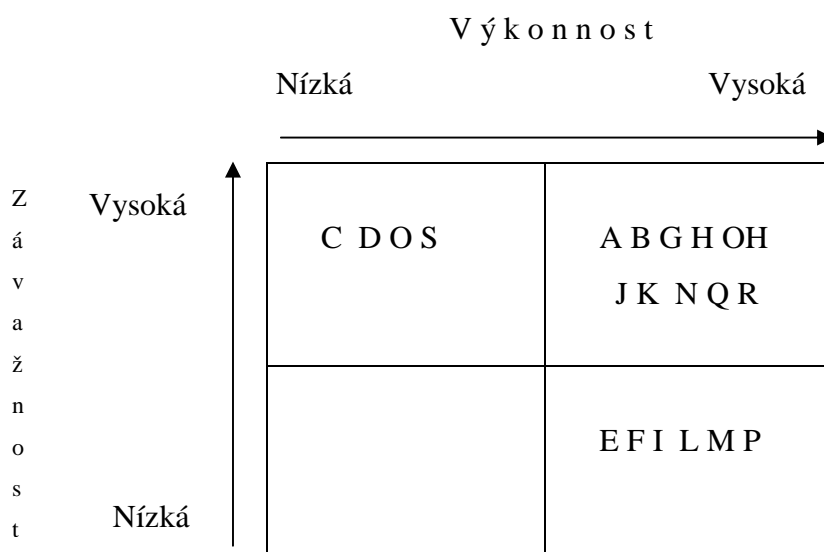
Pro komplexní vyhodnocení výkonnosti a závažnosti ve vzájemných souvislostech byla sestavena následující tabulka.

Tabulka 4: Vzájemné souvislosti faktorů dle výkonnosti a závažnosti

		Výkonnost		
		Vysoká	Průměrná	Nízká
Závažnost	Vysoká	A B G H C H J K N Q R	C O S	D
	Průměrná	F L	I M P E	
	Nízká			

Zdroj: Vlastní zpracování

Pro hodnocení jednotlivých faktorů lze využít i matici výkonnosti a závažnosti nabízející čtyři alternativy.

Zdroj: Vlastní zpracování

Faktory v levém horním rohu potřebují vzhledem k vysoké závažnosti výkonnostně posílit. Představují tak potenciaální slabé stránky. V pravém horním kvadrantu jsou nejdůležitější faktory a je nezbytné soustředit se na udržení jejich pozice, neboť charakterizují potenciální silné stránky. Faktory v levém dolním kvadrantu jsou nepříliš důležité. V pravém kvadrantu jsou faktory nízké důležitosti, je třeba zvážit nebezpečí zbytečně vynakládaného úsilí.

Následuje výčet faktorů a posouzení jejich důležitosti pro rozvoj území.

Potencionální silné stránky představují tyto faktory:

A. Členitost terénu a krajinný ráz

Krajinný ráz Sedlčanska je mimořádný a určitým způsobem nezaměnitelný. Typický obraz kraje tvoří mozaika polí, luk, lesů, místy se objevují větší či menší rybníky či kamenné útvary. Díky drobné členitosti území zde již v minulosti došlo ke vzniku rozptýleného osídlení do menších vesnic a samot v přirozeném sepětí s terénem, většinou v doprovodu vzrostlé stromové zeleně, což právě dodává této krajině neopakovatelný ráz a půvab. Krajina Sedlčanska nevyniká přírodními extrémami, ale její pestrost je určena občasnými rovinami (Nedrahovice Dublovice) i výrazně členitými oblastmi Sedlčanska (v okolí Vysokého Chlumce a Petrovic, svahy vltavského údolí). Touto členitostí vzniká řada přirozených vyhlídkových míst a je využita i pro výstavbu rozhleden.

B. Přírodní předpoklady

Z analýzy primárních předpokladů vyplynulo, že Sedlčansko oplývá poměrně velkým přírodním bohatstvím. Žije zde významná fauna a roste vzácná flóra. Charakteristickými přírodními prvky krajiny jsou pozoruhodné přírodní výtvořky, památné stromy, množství rybníků, Týnčanské vápence apod. Přírodní bohatství vyniká zejména v propojení s řekou Vltavou, která je velkou devizou sedlčanského regionu. Díky ní zde vznikla rozsáhlá rekreační oblast. Všechny tyto přírodní předpoklady by měly být chráněny ve větší míře než jsou v současné době.

G. Kvalita životního prostředí

Životní prostředí a jeho kvalita může být označena jako dobrá až vysoká. Krajina je hodnocena jako celek se zvýšenou ekologickou a estetickou hodnotou. To potvrzuje i dotazníkové šetření prováděné v území a byl tak potvrzen statut Sedlčanska jako oblasti s čistým a zdravým prostředím, tedy z hlediska životního prostředí, jako vhodné pro cestovní ruch.

Životní prostředí můžeme určit pomocí čistého ovzduší, označovaného jako nadprůměrné. Kromě toho se zde nachází množství přírodních ploch nepostížených antropogenními zásahy a pouze menší zátěže v podobě skládek komunálního odpadu.

H. Turistické znečištění

Turistické znečištění (jak vyplývá z analýzy situace v území) je poměrně nízké a tedy i relativně únosné. Znečištění v souvislosti s cestovním ruchem je více viditelné v oblasti řeky Vltavy a jejích vodních nádrží, ale ve srovnání s jinými turistickými oblastmi je stav dobrý.

CH. Turistická zatíženost

Oblast nevykazuje významnou míru turistické zatíženosti. To může být způsobeno spíše průměrnou návštěvností a také tím, že se oblast díky svým předpokladům a podmínkám spíše orientuje na individuální a měkký cestovní ruch.

Rekreační oblast se převážně využívá v letní sezóně, kdy je také nejvíce vystavena zátěži ze strany turistů a návštěvníků, ale ta je obecně únosná. Největší turistická koncentrace je na březích Vltavy, Slapské a Orlické přehrady, kde je tato zatíženost vzhledem k značné atraktivitě vyšší. Zatížení chráněných území je též únosné.

J. Možnosti aktivního cestovního ruchu

Pozitivem území je její využitelnost pro možnosti aktivního cestovního ruchu. Nabídka aktivního trávení volného času se na Sedlčansku v posledních letech značně rozšířila. Požadavky turistů zde jsou splněny nejen možnostmi pro pěší turistiku a cykloturistiku, ale na své si mohou přijít i milovníci koní, a díky řece Vltavě, i milovníci vodních aktivit. Potenciál pro tyto aktivity je posilován geografickými podmínkami a polohou.

Na území nalezneme širokou síť značených turistických stezek, spravovaných Klubem českých turistů. Ve snaze rozšířit turistiku co nejvíce mezi občany, vznikla řada malých pochodů, které se konají v průběhu celého roku (ročně se jich zde uskuteční až kolem osmnácti). Celorepublikově známý pochod, s vytvořenou tradicí a povědomím mezi lidmi, je pochod Praha-Prčice.

Kromě příležitostí pro turistiku je zde možnost využít řadu cyklotras v různých délkách a úrovních náročnosti. Budováním nových cyklotras, cyklistických okruhů a výstavby infrastruktury poukazuje na neustálé zvyšování kvality i kvantity této formy cestovního ruchu.

K. Venkovská turistika a ekoturistika

Nabídka pobytů v rámci venkovského cestovního ruchu obohatila v minulých letech rozvoj nových, ekologických forem cestovního ruchu. Vzhledem k zemědělskému a venkovskému charakteru území Sedlčanska jsou zde vhodné podmínky pro rozvoj venkovské turistiky a ekoturistiky.

Na Sedlčansku je řada možností, z kterých lze vybírat. Turista může využít ekologicky hospodařící farmy s chovem zvířat a s možností zapojit se do zemědělských činností nebo „pouze“ ubytování na statku ve venkovském klidném prostředí.

Do venkovského cestovního ruchu patří i chataření a chalupaření. Rekreační chalupy se vyskytují na celém území Sedlčanska, zejména v menších obcích a je tak využit bytový fond, který by jinak byl nevyužívaný a chátral by. Kromě jiného je šetrnější než chatová zástavba.

N. Řízení a organizace cestovního ruchu

Na míře řízení a organizace závisí i to, zda má cestovní ruch kladný či záporný vliv na životní prostředí. V regionu jsou do řízení cestovního ruchu zapojeny zejména veřejnoprávní subjekty, tedy obce. Podnikatelský sektor se angažuje již v omezené míře. Hlavní organizací zabývající se činností cestovního ruchu na území Sedlčanska je Sdružení obcí Sedlčanska, které se snaží jednotlivé aktivity v cestovním ruchu koordinovat.

Q. Propagace regionu

Propagační materiály, které jsou vydávány a poskytovány v informačních centrech celého regionu, jsou kvalitně zpracované s bohatou ilustrací a přinášení kromě historických údajů také kvalitní mapové podklady či kontakty na služby pro turisty. Kladem je i prezentace oblasti pod jednotným logem.

Oblast se zaměřuje na propagaci zajímavostí z různých oblastí Sedlčanska, založené především na hlavní silné stránce – krásném přírodním prostředí. Dokladem je projekt Sedlčansko pro cykloturistiku, v rámci něhož bylo vydáno několik ilustrovaných propagačních materiálů, tématicky zaměřených na nejzajímavější místa v regionu (Vltavské břehy, vodní mlýny, cestování se skladatelem J. Sukem). V rámci propagace regionu jako ideálního místa pro cykloturistické výlety, byly například nedávno (2007) slavnostně otevřeny dva tzv. Krčínovy okruhy – Křepeňický a Obděnický.

V roce 2007 vyšla nová publikace Přírodní zajímavosti Sedlčanska, která je určitým průvodcem zaměřeným na přírodu Sedlčanska obsahující nabídku možností turistiky botanicky zajímavých míst a zároveň obsahuje přírodní zajímavosti s vědeckým podtextem.

R. Zájem společnosti o ochranu přírody a krajiny

Obecný trend růstu zájmu společnosti o ochranu přírody a krajiny byl potvrzen i dotazníkovým šetřením v rámci této práce. Lze říci, že zájem o informace je prvním důležitým krokem ke zlepšení vztahu společnosti k ochraně přírody a začít tak aplikovat trvale udržitelný rozvoj i ze strany veřejnosti.

Faktory nízké důležitosti, u kterých se projevuje síla oblasti:

E. Zemědělská orientace území

Venkovské obce sedlčanského regionu byly vždy tradičně orientovány na zemědělství. Zemědělská výroba byla v minulém období významnou součástí ekonomické základny. Díky zemědělské orientaci je zdejší území z hlediska přírodních poměrů zachovalé, nenarušené těžkým průmyslem. Tento historický vývoj území určuje potenciál využití území pro cestovní ruch, zaměřený na pobyt v příjemné krajině se zachovalým životním prostředím.

F. Míra využívání území

Charakteristickým rysem této krajiny je její obytnost a harmonie mezi danými přírodními podmínkami a dlouhodobým využíváním území člověkem. Drobná členitost území zde podmínila již v minulosti vznik rozptýleného osídlení v menších vesnicích a samotách, které tvoří atraktivní vzhled celé oblasti.

Sedlčansko dosud zůstalo ušetřeno novodobých devastací, i když i zde se projevují některé z negativních jevů, například rozvoje zemědělství. Je nutno klást důraz na využití této krásné krajiny, tedy na ekologicky pojatém aktivním cestovním ruchu. S ním souvisí rozvoj malého a středního podnikání v oblasti obchodu, služeb, ubytování a veřejného stravování.

I. Územní plánování (ve vztahu k cestovnímu ruchu)

Územní plán je základním rozvojovým dokumentem obce. V rámci něho jsou stanoveny základní problémové okruhy rozvoje území od bydlení až po cestovní ruch. O úspěchu a reálnosti tohoto plánu svědčí mimo jiné i to, že rozvojové zóny průmyslu, služeb i bydlení se průběžně realizují.

L. Chatová zástavba

Vzhledem k tomu, že se v minulosti při situování chatových lokalit (okolí řeky Vltavy a vodních přehrad) postupovalo neplánovitě a lokality byly stanovovány náhodně, rozhodlo se o výrazném omezení výstavby této individuální rekreace a to přímým rozhodnutím, že novou lokalitu není možné povolit bez řádně zpracovaného a projednaného územního plánu (to znamená v procesu zpracování územního plánu zajistit kromě jiného odborné průzkumy a rozborů prostředí). V rámci územních plánů jednotlivých celků Sedlčanska jsou určeny základní požadavky pro výběr lokalit vhodných k výstavbě rekreačních objektů, například z hlediska nároků na estetiku a kulturního prostředí a z hlediska nároků na přírodní podmínky a hygienu. Je tedy snaha o stabilizaci a koordinaci výstavby (omezené) tohoto typu rekreace.

M. Kulturní, společenské a sportovní akce

Tyto akce se konají ve městě Sedlčany a ve významných obcích regionu. Jsou zde akce lokálního, regionálního i národního významu. Řada z nich má dlouholetou tradici, například pochod Praha-Prčice, Městské slavnosti Rosa nebo Mistrovství České republiky v rallycrossu, konané v Sedlčanské kotlině. Většina z nich si již získala své stálé příznivce.

P. Strategické dokumenty

V rámci území je zpracován Program sociálně-ekonomického rozvoje, vyhotovený v roce 1999 a aktualizován v únoru roku 2008. Byl sice zpracován následně po územním plánu, nicméně oba dokumenty jsou spolu v souladu.

Potenciální slabé stránky představují tyto faktory:

C. Ekologicky významné krajinné prvky a oblasti

V regionu se nenachází žádné velkoplošné chráněné území, ani žádný přírodní park. Na území jsou sice připravovány návrhy dvou přírodních parků s názvy Petrovicko a Střední Povltaví, jejich budoucnost je však zatím nejasná. Na Sedlčansku nalezneme 5 maloplošných zvláště chráněných území. Nachází se zde řada další cenných území, která by si ochranu zcela jistě zasloužila. Do oblasti zasahují i území soustavy Natura 2000. Podle návrhu by jich mělo přibýt dalších šest. Do jihozápadní části území zasahuje ptačí oblast s názvem Údolí Otavy a Vltavy. Pro ekologickou stabilitu území je navržen Územní systém ekologické stability (ÚSES) v podobě lokálních biokoridorů a biocenter.

D. Ochrana krajiny

Na Sedlčansku se nachází mnoho velmi zajímavých a přírodně hodnotných míst. Ochrana přírody tyto lokality silně zanedbala. Cestovní ruch může významně přispívat k ochraně přírodního prostředí, obnovení biodiverzity a zachování přírodních zdrojů.

O. Spolupráce mezi subjekty

Překážkou dalšího rozvoje území je nižší úroveň spolupráce a partnerství mezi jednotlivými subjekty, kterých se cestovní ruch dotýká. Iniciativa vychází zejména od Sdružení obcí Sedlčanska. Především mezi podnikatelskými subjekty je však nezájem způsobený nedůvěrou, obavami z konkurence či ze závazků, které by mohly být spojeny se vzájemnou spoluprací. Partnerství v oblasti cestovního ruchu může vzniknout a vyvíjet se pouze tehdy, bude-li vycházet z přesvědčení a iniciativ samotných subjektů.

S. Ekologická osvěta a vzdělání

Osvěta a vzdělávání v oblasti chování k přírodě a při aktivitách v přírodě není příliš výrazná. Určitou nepřímou formou vzdělávání je budování sítě naučných stezek. Ty jsou jedním z moderních nástrojů výchovy člověka k chápání přírody i k její ochraně. Pomocí těchto stezek je široká veřejnost seznamována s přírodními poměry, zajímavostmi a hodnotami krajiny na Sedlčansku..

Z těchto potencionálních faktorů vyplývají následující silné a slabé stránky.

Silné stránky

- + Atraktivní krajinný ráz
- + Morfologicky pestrý region
- + Členité území krajiny vhodné pro sportovně turistické využití
- + Množství rozhleden a přirozených vyhlídek
- + Značný potenciál přírodního bohatství
- + Botanicky zajímavé lokality
- + Území se zdravým životním prostředím bez výrazných zátěží
- + Venkovský vzhled krajiny a nízká hustota osídlení
- + Malá zatíženost území cestovním ruchem (s výjimkou okolí řeky Vltavy)
- + Turisticky nepřelidněno
- + Potenciál oblasti pro rozvoj aktivního cestovního ruchu
- + Relativně hustá síť značených tras pro pěší turistiku a cykloturistiku
- + Greenways – Zelené stezky vedoucí územím
- + Vhodnost krajiny pro rozvoj environmentálně šetrných forem cestovního ruchu
- + Atraktivita krajiny pro rozvoj venkovského cestovního ruchu a lidové architektury (zemědělská orientace území)
- + Dostatek vhodných oblastí a objektů druhého bydlení pro rozvoj venkovského cestovního ruchu, atraktivní oblast pro chalupáře
- + Propagace Sedlčanska
- + Rostoucí počet informačních center
- + Zvyšující se zájem společnosti o ochranu přírody a krajiny, zvyšující se ekologické uvědomění společnosti
- + Řízení a organizace cestovního ruchu v území

Slabé stránky

- Zanedbanost ochrany přírody
- Nízký počet maloplošných chráněných území
- Uvolněný přístup k rozšiřování chráněných území
- Nedocení kvality přírodního prostředí a harmonizované krajiny jako alternativy pro cestovní ruch (z hlediska udržitelného cestovního ruchu)
- Absence všeobecně známé přírodní atraktivity (památky)
- Oblast málo vnímaná jako vhodná pro aktivní cestovní ruch s krásnou přírodou
- Nedostatečná spolupráce podnikatelů v cestovním ruchu
- Chybějící organizační struktura pro efektivní řízení cestovního ruchu v oblasti
- Nedostatečné ekologického poradenství

V souvislosti se silnými stránkami byly vytipovány příležitosti. Jednotlivé příležitosti byly očíslovány, ohodnoceny a zařazeny do matice příležitostí.

Příležitosti

1. Trend domácího cestovního ruchu
2. Rostoucí zájem o atraktivní krajinu Sedlčanska
3. Zvyšující se poptávka po zdravé, čisté a klidné krajině
4. Geografická poloha Sedlčanska
5. Rozvoj ekologických forem cestovního ruchu
6. Rostoucí poptávka po specializovaných produktových balíčcích spojených s aktivním trávením dovolené a v pobytech na venkově v klidném prostředí
7. Rozvoj ekologického zemědělství a agroturistiky směřující k zachování krajinných funkcí a zlepšení údržby krajiny
8. Využití umrtveného bytového fondu k rekreaci (sezónní pobyty)
9. Zakládání a vytváření významných krajinných prvků, například naučných stezek
10. Ochrana půdního fondu (vč. lesů) pro udržitelný rozvoj krajiny a přírodních hodnot
11. Zlepšení spolupráce veřejného, soukromého a občanského sektoru
12. Vytvoření organizační struktury pro řízení cestovního ruchu v oblasti
13. Využití fondů a dotací
14. Zvyšování environmentálního vědomí obyvatelstva jako nástroj trvale udržitelného rozvoje

15. Významný růst cílové skupiny seniorů, zájemců o aktivní pobyty a venkovskou turistiku (rodiny s dětmi)
16. Prodloužení hlavní turistické sezóny (turistické produkty)
17. Využívání limitů udržitelného rozvoje v jednotlivých oblastech obce a únosnosti regionu a jejich zpracování do územně plánovací dokumentace

		P r a v d ě p o d o b n o s t ú s p ě c h u		
		Vysoká	Nízká	
P ř i t a ž l i v o s t	Vysoká	←	<p>Výborné příležitosti</p> <p>2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 11, 12, 13, 15</p>	<p>10, 14, 16, 17</p>
	Nízká	↑	<p>1, 17</p>	<p>Nevýznamné příležitosti</p>

Zdroj: Vlastní zpracování

Nejlépe využitelnými potenciálními příležitostmi jsou tyto:

- + Rostoucí zájem o atraktivní krajinu Sedlčanska
- + Zvyšující se poptávka po zdravé, čisté a klidné krajině
- + Geografická poloha Sedlčanska
- + Rozvoj ekologických forem cestovního ruchu
- + Rostoucí poptávka po specializovaných produktových balíčcích, spojených s aktivním trávením dovolené a s pobyty v klidném prostředí na venkově
- + Rozvoj ekologického zemědělství a agroturistiky, směřující k zachování krajinných funkcí a zlepšení údržby krajiny
- + Využití umrtveného bytového fondu k rekreaci (sezónní pobyty)
- + Zakládání a vytváření významných krajinných prvků, například naučných stezek
- + Zlepšení spolupráce veřejného, soukromého a občanského sektoru
- + Vytvoření organizační struktury pro řízení cestovního ruchu v oblasti

- + Využití fondů a dotací
- + Významný růst cílové skupiny seniorů, zájemci o aktivní pobyty a venkovskou turistiku (rodiny s dětmi)

Stejným způsobem byly stanoveny možné hrozby a přiřazeny do matice hrozeb.

Ohrožení

1. Poškození přírodních hodnot rozvíjejícím se (nadměrným) cestovním ruchem
2. Ztráta typické identity venkova a devastace tradiční venkovské architektury
3. Narušování tradičních sídelních struktur a celkového rázu nevhodnou turistickou výstavbou
4. Nedůsledná ochrana přírodního prostředí
5. Nízká míra koexistence mezi podmínkami ochrany životního prostředí a požadavky na rozvoj cestovního ruchu
6. Podcenění udržitelnosti rozvoje cestovního ruchu
7. Nevhodné chování účastníků cestovního ruchu v lokalitách vyšší přírodní hodnoty
8. Konkurence jiných turistických regionů, oblastí a zejména Prahy
9. Neschopnost místních podnikatelských subjektů využít příležitosti z kooperace a spolupráce
10. Absence jednotného destinačního managementu zabývající se cestovním ruchem

P r a v d ě p o d o b n o s t   v ý s k y t u

		Vysoká	Nízká
Z á v a ž n o s t	Vysoká	Výrazné hrozby 1, 2, 4, 5, 7, 10	3, 6
	Nízká	9	Málo závažné hrozby

Zdroj: Vlastní zpracování

Za výrazné hrozby pro rozvoj cestovního ruchu lze považovat:

- Poškození přírodních hodnot rozvíjejícím se (nadměrným) cestovním ruchem
- Ztráta typické identity venkova a devastace tradiční venkovské architektury
- Nedůsledná ochrana přírodního prostředí
- Nízká míra koexistence mezi podmínkami ochrany životního prostředí a požadavky na rozvoj cestovního ruchu
- Nevhodné chování účastníků cestovního ruchu v lokalitách vyšší přírodní hodnoty
- Konkurence jiných turistických regionů, oblastí a zejména Prahy
- Absence jednotného destinačního managementu, zabývající se cestovním ruchem

V následující tabulce je uveden přehledný a stručný výsledek SWOT analýzy, představující faktory naplňující podstatu silných a slabých stránek, příležitostí a ohrožení.

Tabulka 5: Výsledná SWOT analýza

Obsah faktorů	Typy faktorů	
	Příznivé	Nepříznivé
Vnitřní	Silné stránky	Slabé stránky
	<ul style="list-style-type: none"> + Atraktivní krajinný ráz + Morfologicky pestrý region + Zdravé životní prostředí + Potenciál přírodního bohatství (např. botanicky zajímavé lokality) + Nízká zatíženost a nepřelidněnost území cestovním ruchem s (kromě řeky Vltavy) + Venkovský vzhled krajiny + Vhodnost krajiny pro rozvoj environmentálně šetrných forem cestovního ruchu + Krajina vhodná pro sportovně-turistické využití (aktivní cestovní ruch) + Hustá síť značených tras pro pěší turistiku a cykloturistiku + Atraktivita krajiny pro rozvoj venkovského cestovního ruchu a lidové architektury + Množství oblastí a objektů druhého bydlení pro rozvoj venkovského cestovního ruchu + Propagace Sedlčanska a informativnost + Růst zájmu společnosti o ochranu přírody 	<ul style="list-style-type: none"> - Zanedbanost ochrany přírody (nízký počet chráněných území) - Přístup k rozšiřování chráněných území - Absence všeobecně známé přírodní atraktivity (památky) - Oblast málo vnímaná jako vhodná pro aktivní cestovní ruch s krásnou přírodou - Nedostatečná spolupráce jednotlivých aktérů cestovního ruchu - Roztříštěnost řízení a organizace cestovního ruchu v území - Chybějící organizační struktura pro efektivní řízení cestovního ruchu v oblasti - Nedostatečné ekologického poradenství

Vnější	Příležitosti	Ohrožení
	<ul style="list-style-type: none"> + Rostoucí zájem o Sedlčansko + Zvyšující se poptávka po zdravé, čisté a klidné krajině + Geografická poloha Sedlčanska + Rozvoj ekologických forem cestovního ruchu (zachování krajinných funkcí a zlepšení údržby krajiny) + Rostoucí poptávka po specializovaných produktových balíčcích (aktivní trávení dovolené a pobyty na venkově) + Využití umrtveného bytového fondu k rekreaci (sezónní pobyty) + Zakládání významných krajinných prvků + Zlepšení spolupráce veřejného, soukromého a občanského sektoru + Vytvoření organizační struktury pro řízení cestovního ruchu v oblasti + Využití fondů a dotací + Růst cílové skupiny seniorů, zájemců o aktivní pobyty a venkovskou turistiku 	<ul style="list-style-type: none"> - Poškození přírodních hodnot rozvíjejícím se cestovním ruchem - Ztráta typické identity venkova a devastace tradiční venkovské architektury - Nedůsledná ochrana přírodního prostředí - Nízká míra koexistence mezi ochranou životního prostředí a rozvojem cestovního ruchu - Nevhodné chování účastníků cestovního ruchu v lokalitách vyšší přírodní hodnoty - Konkurence jiných turistických regionů, oblastí a zejména Prahy - Absence jednotného destinačního managementu zabývající se cestovním ruchem

Zdroj: Vlastní zpracování

13.2. Diskuse ke SWOT analýze

13.2.1. Silné stránky

Nejsilnější stránkou území jsou zejména geografické podmínky a přírodní dispozice (geomorfologická členitost, zalesněnost území, kvalitní životní prostředí s nízkou imisní zátěží, relativně malým stupněm poškození přírodních hodnot a velkou pestrostí krajiny). Samotné prostředí tedy patří k základní atraktivitám cestovního ruchu a je nezbytnou podmínkou pro mnohostranný rozvoj. Rekreační a cestovní ruch je pro Sedlčansko významným faktorem ekonomického rozvoje i díky cennému přírodnímu prostředí.

Z hlediska funkčního využití se uplatňují zejména aktivní formy cestovního ruchu, které jsou zároveň šetrné k životnímu prostředí. Jsou jimi zejména cykloturistika, pěší turistika, hipoturistika, případně další. Jejich předností je, že nepodmiňují masovou návštěvnost. Jsou důležité pro rozptýlení návštěvníků oblasti a tak snižují nebezpečí koncentrace turistů na určitá místa, způsobující tak jejich přetíženost a tím i degradaci. Zatížení většiny území je únosné, lze tedy připustit další rozvoj jednotlivých forem rekreace s přihlédnutím k určitým zásadám. Větší pozornost by však měla být věnována oblasti kolem Vltavy a řece samotné. K využití potenciálu aktivního cestovního ruchu se na území nachází poměrně hustá síť pěších a cyklistických stezek, která je dále rozšiřována a vybavována potřebným mobiliářem.

Novou formou poskytování rekreačních služeb je i venkovská turistika a agroturistika, kde nachází uplatnění i venkovské obyvatelstvo, což přispívá k posílení ekonomické prosperity a tím i stability venkovského prostředí. Na území Sedlčanska jsou značné možnosti v individuální rekreaci v chatách a chalupách. Chaty se nachází zejména v okolí řeky Vltavy a jejich přehrad (pozůstatkem minulých let, další výstavba pro rekreační činnost v oblasti je vymezena územními plány každé obce a možné provádět ji jenom na určených a schválených místech). Chalupy jsou pak rozmístěny po celém území.

Silnou stránkou je i snaha o kvalitní, ucelenou propagaci regionu. Zároveň je rozšiřována síť informačních středisek, které spolupracují a vytváří tak kvalitní základ pro šíření informací o regionu.

Ve společnosti zároveň roste zájem o informace z oblasti ekologie, ochrany přírody a krajiny. Dochází tak ke zvyšování ekologického uvědomění. To má zpětně vliv i na chování lidí k přírodě a její zachování do budoucna.

13.2.2. Slabé stránky oblasti

Z analýzy regionu vyplývá i existence řady slabých stránek, kterým je třeba věnovat pozornost, předcházet jim, odstraňovat je nebo alespoň minimalizovat. Tyto slabé stránky mohou způsobit, že nebudou plně využity silné stránky a příležitosti oblasti.

Slabou stránkou je poměrně nízká míra ochrany přírody v podobě chráněných území, územního systému ekologické stability (ÚSES), významných krajinných prvků atp. Tuto slabinu zmírňují návrhy na rozšíření soustavy Natura 2000. Je zde však nebezpečí, že nebudou realizovány vůbec nebo se jejich vyhlášení bude odkládáno a zatím tak mohou být tato území poškozena. Potenciál přírody a krásného prostředí by mohl být využit a zvýšit tak zajímavost území vyhlášením navrhovaných přírodních parků Petrovicko a Střední Povltaví. Podle názoru J. Malíčka (2003) by některé části Sedlčanska splňovaly kritéria chráněné krajinné oblasti. Její vyhlášení by znamenalo větší zájem vědců a turistů, nové objevy a poznatky a také větší věhlas regionu. [90] Chráněná krajinná oblast by také pomohla řešit velké nedostatky v ochraně přírody, protože na Sedlčansku nalezneme mnoho cenných území, která nejsou a zřejmě nikdy nebudou chráněna. Tyto kroky jsou doporučovány zejména z důvodu zachování přírodního bohatství, jenž je v dnešní době stále vzácnějším prvkem.

Slabou stránkou může být i to, že oblast není dostatečně vnímána, jako místo s krásnou přírodou, vhodné zejména pro aktivní cestovní ruch (cykloturistika, pěší turistika, hipoturistika). Ze strany regionu je však snaha o šíření tohoto povědomí, např. články v denním tisku i odborných časopisech (COT), webové stránky Kudy z nudy a Czechtourism. Jde však o dlouhodobý proces. Území by se dostalo do povědomí široké veřejnosti i významnou přírodní památkou nebo již zmíněných vyhlášením chráněné oblasti. Pozitivem je, že se zde koná celorepublikově známý pochod Praha-Prčice. Této akce by se dalo využít v rámci propagace dalších zajímavostí území. Kromě toho vede řešenou oblastí i Greenways Praha-Vídeň

Ve vztahu k trvalé udržitelnosti oblasti je důležité i ekologické vzdělávání a osvěta turistů i místních obyvatel například v podobě zajímavých přednášek, prospektů a letáků, článků v novinách, školy v přírodě a jiných. Takovéto vzdělávání je spíše omezené a málo propagované.

13.2.3. Příležitosti

Zřejmá příležitost vyplývá z rostoucího zájmu o Sedlčansko, který je dán zejména díky aktivitám oblasti (Sdružení obcí Sedlčanska) a také trendem poptávky po zdravém, čistém a klidném prostředí. Samozřejmě značnou měrou přispívá i geografická poloha Sedlčanska uprostřed Čech, v blízkosti Prahy. Na základě přírodních podmínek a politiky cestovního ruchu je příležitost pro rozvoj ekologických forem, jakými jsou již zmiňovaná cykloturistika, pěší turistika, venkovská turistika atp. Mají význam zejména pro šetrné využívání krajiny a případně zlepšení její údržby. Kromě toho se dají tyto formy cestovního ruchu spojit s vytvářením produktových balíčků, po kterých je též rostoucí poptávka. Tuto příležitost zvyšuje i trend růstu cílové skupiny seniorů, zájemců o aktivní pobyty a venkovskou turistiku

Příležitostí je i využití umrtveného bytového fondu k rekreaci. Je využit stávající bytový fond k rekreačním účelům v stávajících sídlech (na venkově, kde tak dochází k oživení a opětovnému zalidňování) a nejsou tak stavěna nová rekreační zařízení často architektonicky nevhodná do daného prostředí. Zároveň tak nedochází ke větší koncentraci cestovního ruchu, ale je rovnoměrně rozmístěn.

Z hlediska řízení a organizace cestovního ruchu je příležitostí zlepšení spolupráce veřejného, soukromého a občanského sektoru. Tím je též zvýšená pravděpodobnost úspěchu při tvorbě projektů a žádostí o dotace z různých fondů. Tomu by mohlo napomoci vytvoření jasné organizační struktury na území.

13.2.4. Ohrožení

Jak již bylo řečeno v souvislosti se slabými stránkami, hrozbou je poškození přírodních hodnot a to nejen cestovním ruchem, ale i nedůslednou ochranou přírodního prostředí. Nevhodné chování účastníků cestovního ruchu v lokalitách vyšší přírodní hodnoty by mohlo být sníženo právě ochranou těchto území. Do budoucna může být hrozbou ve vazbě na rozvíjející se cestovní ruchu nízká míra koexistence mezi ochranou životního prostředí a rozvojem cestovního ruchu.

Slibně se rozvíjející cestovní ruch je ohrožován konkurenčními oblastmi a regiony s podobnými podmínkami nebo samotnou Prahou jako významného turistického střediska cestovního ruchu se spoustou zajímavých kulturně-historických památek a dostatečnou infrastrukturou.

14. VIZE A CÍLE ROZVOJE SEDLČANSKA

14.1. Vize rozvoje

Oblast Sedlčansko má v rámci Programu sociálního a ekonomického rozvoje (dále jen Program rozvoje) stanoveny jednotlivé rozvojové pilíře, které v zásadě představují základní vize rozvoje, z nichž jsou pak stanoveny cíle. Základními pilíři rozvoje Sedlčanska ve vztahu k cestovnímu ruchu a životnímu prostředí jsou:

➤ *Region příjemný pro život*

V tomto rozvojovém pilíři se zaměřuje na snahu vybudovat oblast, jejímiž základními charakteristikami jsou slova jako mladá, perspektivní se zdravým životním prostředím. Chce, aby se oblast stala příjemným místem pro pobyt nejen místních obyvatel, ale i turistů. K tomu bude přispívat rozšiřování nabídky veřejných i soukromých služeb (vč. zařízení pro volný čas a sport). Součástí je i důsledná ochrana životního prostředí (zvelebování vzhledu) a zachování principu trvale udržitelného rozvoje.

➤ *Přívětivý region pro návštěvníky*

Sedlčansko vidí v cestovním ruchu šanci pro rozvoj regionu. Chce se zaměřit na podporu významných kulturních a sportovních akcí s nadregionálním dosahem a na propagaci místní historie a tradic. Chce podpořit zkvalitňování a výstavbu infrastruktury cestovního ruchu a propagaci regionu. Jejím záměrem je rozšíření tématických a zážitkových nabídek pro různé cílové skupiny, zvýšit počet turistů a rekreantů a prodloužit průměrnou délku jejich pobytu.

➤ *Komunikující a dobře spravovaný region*

Snahou bude další rozvoj partnerství soukromého a veřejného sektoru. Chce vytvářet podmínky pro rozvoj dialogu mezi zainteresovanými subjekty jak v oblasti cestovního ruchu, tak při ochraně životního prostředí. Všechny kroky bude provázet průběžné zkvalitňování řízení a koordinace rozvoje cestovního ruchu v rámci celého regionu.

Sedlčansko si tedy stanovilo vizi takového rozvoje, jež zahrnuje charakteristiku cílového stavu oblasti z hlediska ekonomických, přírodních, historických a kulturních podmínek. Je zdůrazněno, že rozvojový potenciál a zdroje budou využívány a rozvíjeny v souladu s ochranou přírody a s principy trvale udržitelného rozvoje. Jsou též v souladu s národními rozvojovými cíli, které definují směry dalšího komplexního rozvoje.

Na základě vizí regionu Sedlčansko, které byly určeny v Programu rozvoje a z výsledků provedených analýz a zkoumání, byla vytvořena vize dalšího, trvale udržitelného rozvoje.

„Vytvořit z regionu Sedlčansko atraktivní turistickou destinaci s image zdravého, klidného a přátelského regionu pro návštěvu i pobyt, při optimálním (udržitelném) využívání přirozeného potenciálu území, a to za pomoci rozvoje šetrných forem cestovního ruchu v podobě atraktivních turistických produktů a balíčků, zaměřených na vybrané cílové skupiny, které zároveň zajišťují účinnou ochranu životního prostředí. To vše dosáhnout pomocí kvalitního řízení oblasti se vzájemnou spoluprací mezi všemi zainteresovanými subjekty.“

14.2. Cíle rozvoje

Pro naplnění vizí regionu jsou v Programu stanoveny též cíle rozvoje. Nejvýznamnější jsou: výstavba nových cyklistických naučných stezek, rozvoj a údržba turistických (naučných) stezek, podpora agroturistiky, účinná propagace regionu, orientační a info systém pro návštěvníky regionu. Dále chce do regionu přilákat více turistů rozšířením nabídky veřejně přístupných kulturních akcí, zavedením průvodcovské služby v regionu a výstavbou kempů a vodáckých tábořišť. V souvislosti s atraktivním vzhledem oblasti chce obnovovat rybníky v obcích Sedlčanska a také návsi a náměstí v obcích regionu.

Na základě vytvořené vlastní vize trvale udržitelného rozvoje jsou stanoveny i cíle. Pro dosažení této vize je potřeba:

- Docílit udržitelného využití přírodního potenciálu krajiny jako podmínky pro udržení, popř. zvýšení její atraktivnosti pro cestovní ruch. To znamená upřednostňovat kvalitativní rozvoj cestovního ruchu před kvantitativním a současně je nezbytné respektovat ekologické zájmy (chráněná území a významné krajinné prvky).
- Pro kvalitní rozvoj je třeba zaměřit pozornost na environmentálně šetrné (ekologicky únosné) formy cestovního ruchu a s nimi související segmenty návštěvníků se speciálními zájmy jako jsou ekoturisté, turisté orientovaní na hlubší poznání a prožitek, kulturně nebo přírodně orientovaní. Základní potenciál cestovního ruchu představuje rozvoj moderní venkovské kulturní krajiny.
- Zvyšovat dostupnost přírodních i kulturních památek a zajímavostí využívaných cestovním ruchem a jejich udržování.

- Systematická výchova obyvatel k péči o krajinu. K ekologické výchově a osvětě veřejnosti lze využívat ekoturistiku, rekreaci na statku, ale i formy aktivního cestovního ruchu.
- Vytváření nových udržitelných turistických produktů jako neoddělitelná součást rozvoje cestovního ruchu.
- Na základě přírodních podmínek vytvářet image regionu jako ekologickou, čistou, zachovalou oblast, mezi jejíž priority patří ochrana přírody, jako podmínka rozvoje kvalitního cestovního ruchu.

15. NÁVRHY A OPATŘENÍ

Tyto návrhy a opatření byly vypracovány na základě vlastních šetření (dotazníkové šetření, SWOT analýza a lokalizační a realizační podmínky). Z analýzy realizačních a lokalizačních podmínek vyplynulo, že pozitivem území je její využitelnost pro aktivní cestovní ruch. Nabídka aktivního trávení volného času se na Sedlčansku v posledních letech značně rozšířila a je tak pro tyto aktivity vytvořen významný potenciál.

Kromě toho jsou hlavními motivy pobytu na Sedlčansku relaxace a pobyt v přírodě (dle dotazníkového šetření tvoří tento motiv 75% podíl) a turistika a sport (16% podíl dotazovaných). Kombinace těchto dvou motivů naznačuje významný potenciál pro tuto oblast z hlediska trendu zvyšování podílu aktivního cestovního ruchu (cyklistika a pěší turistika) a rostoucí význam kvalitního životního prostředí.

Ze SWOT analýzy pak vyplývá silná stránka v podobě poměrně husté sítě značených tras pro pěší turistiku a cykloturistiku. Z provedených zkoumání vychází, že předností Sedlčanska je krásná, zachovalá příroda. Proto se na tuto výhodu, zaměřilo i Sdružení obcí Sedlčanska. V rámci přírodních podmínek se pak zaměřuje zejména na rozvoj aktivního cestovního ruchu a na venkovský cestovní ruch.

Na základě zjištěných informací byly navrženy další opatření a návrhy.

15.1. Cykloturistika a rekreační cyklistika (terénní)

Cyklistické dopravě je věnována v poslední době velká pozornost a to z důvodu značného rozvojového potenciálu pro cestovní ruch a ekonomiku daného území. Zároveň má příznivý vliv na ekologické myšlení návštěvníků a turistů. Díky cykloturistice je také venkov vnímán jako nová, ekonomicky dostupná alternativa pro trávení volného času a prostor pro aktivní pohyb v ekologicky stabilním území. Cykloturistika může významně přispívat k poznávání přírodních zajímavostí a v souvislosti s tím i k ekologické výchově a osvětě. Avšak může přinést i negativní jevy a faktory ve vztahu k přírodě a jejím složkám, které je nutné minimalizovat.

Využitím současného zájmu o cyklistiku, lze rozšířit cestovní ruch i do doposud málo známých oblastí. Tendence zdravého životního stylu je hlavním motivačním faktorem k jejímu rozšíření. Podpora cykloturistiky patří mezi priority Středočeského kraje v rámci dlouhodobých rozvojových strategií. Stejně tak Sedlčansko si je vědomo současných trendů a vhodných podmínek pro rozvoj této dopravy, kterými disponuje. V rámci Programu

sociálního a ekonomického rozvoje jsou uvedeny projekty, jako je výstavba nových cyklistických naučných stezek. Vhodnou oblast lze stanovit mezi Sedlčany a Vltavou a v oblasti Petrovicka, kde se nabízejí četné přírodně a kulturně zajímavé lokality.

➤ **Vytvoření komplexní nabídky pro turisty**

Na Sedlčansku vzrůstá počet cyklistů a s nimi rostou i požadavky na související služby. Nejde přitom jen o samotnou infrastrukturu (cyklotrasy, cyklostezky), ale i o související vybavení, které zpříjemní její využívání a zvýší tak spokojenost cyklistů. Jde zejména o vybavení různými odpočívadly s odpovídajícím mobiliářem. Některé trasy již byly v rámci programu Sedlčanskem na kole takto vybaveny. I tak je informovanost o cílech a službách pro cyklisty neúplná. Tyto trasy by měly být doplňovány dalšími informačními tabulemi nejen s mapami, ale i s popisem okolních (nejbližších) zajímavostí, možnostmi stravování ubytování či jiné. Realizace je však finančně náročnější, vzhledem k rozdílnému obsahu jednotlivých tabulí na trase. Na trasách by měly být rozvíjeny služby pro turisty – cyklisty (strava, ubytování, servis atp.), například rozšiřováním certifikace služeb pro cyklisty Cyklisté vítáni. To by bylo prospěšné nejen pro cyklisty, pro něž by to znamenalo vyšší úroveň poskytovaných služeb, jejich komplexnost i spokojenost, ale i pro poskytovatele těchto služeb.

Přestože existují mapy a propagační materiály, které mohou cyklisté využít jako informační zdroj pro přípravu trasy, či celé dovolené, nejsou žádné koncipovány jako „cyklobalíček“. Neposkytují tedy kompletní informace, včetně služeb pro cykloturistiku v daném místě. Cyklobalíčky jsou jednou z možností, jak zvýšit počet turistů v regionu a jak bude daná nabídka pro cyklisty lákavá. Příkladem mohou být cyklobalíčky s tématy jako Víkend na kole, Kolmo za poznáním Sedlčanska, cyklovýlet po nejkrásnějších rozhledech Sedlčanska atd. Infocentra poskytují často jen základní informace. Kromě toho chybí služby cykloprůvodců.

Další možností jak zvýšit kvalitu nabídky možností cyklistiky je rozlišení cyklotras podle náročnosti a rozlišit je pro jednotlivé specifické skupiny, jakými jsou například rodiny s dětmi (krátké a bezpečné trasy), běžné (spíše víkendové) cyklisty vyhledávající nenáročnou a kratší cesty do maximální délky několika desítek kilometrů nebo naopak na „profesionální“ cyklisty, kteří se nevyhýbají náročnějším a delším trasám. Trasy by mohly být rozlišeny jak v propagačních letácích, v mapkách, tak i na značeních trasy (podobně jako je to u pěších turistických tras). Možností je odlišení nabídky tras pro cílové skupiny cyklistů barvami,

podobně jako je tomu u turistického pěšího značení či u značení náročnosti sjezdovek (žlutá – rodiny s dětmi, zelená – „pohodoví“ cyklisté, červená – dálkoví cyklisté, černá – bikeři).

Pro podporu místní cykloturistiky, spojenou s poznáváním kraje, cest a místních zajímavostí, by mohly být pořádány akce v podobě otevírání a zavírání cyklistické sezóny, cykloprohlídky (vyjížděky s průvodcem), Kolmo za poznáním Sedlčanska atp.

➤ Turistický autobus na Sedlčansku (využití pro cyklo i pěši)

Vzhledem k rozvíjejícímu se zájmu o cykloturistiku, a celkově o aktivní způsob trávení dovolené na území řešené oblasti a k rozvojovým aktivitám Sedlčanska, by cyklisté jistě ocenili možnost využití turistického autobusu. Ten by mohl jezdit v období od června do září a to v sobotu, neděli a ve svátky. Počátek trasy je navrhován v Sedlčanech u vlakového nádraží. Předpokládaná trasa by vedla přes Vysoký Chlumeč - Petrovice - Klučenice - Milešov - Krásná Hora nad Vltavou - Kamýk nad Vltavou - Svatý Jan - Sedlčany. Přeprava by probíhala pouze malým mikrobusem s počtem míst 20 a s přívěsem na kola. Tento způsob přepravy by pak nebyl tak finančně náročný jako provoz speciálně upraveného cyklobusu. Plánovaná trasa cyklobusu je dlouhá 53 km a okružní cesta trvá přibližně 75 minut. Autobus by mohl jezdit čtyřikrát denně.

Tabulka 6: Trasa turistického autobusu na Sedlčansku

Zdroj: Vlastní zpracování na základě: *Mapy Seznam*. [online]. Dostupné na WWW: < <http://www.mapy.cz> >. Staženo 10.3. 2008.

Trasa vede oblastmi, kde je značný počet atraktivit. Prochází přes Vysoký Chlumeč se skanzenem lidových staveb a dominantou kraje, novogotickým hradem. Trasa pokračuje do kraje kamenů – Petrovicka, kudy vede Naučná stezka Petrovicko s viklanem Husova kazatelna, přírodní památka Vrškámen či rozhledna Kuní. Autobus turisty dále doveze ke Klučenicům, v jejichž blízkosti se nachází rozhledna na Onom světě a odsud je možné dojet k vodní nádrži Orlík. Následně pokračuje na Milešov, kudy vede cyklotrasa Greenways Praha-Vídeň a pak projíždí krásnou přírodou směrem na Krásnou Horu nad Vltavou a téměř až k řece Vltavě ke Kamýku nad Vltavou. Cesta pak pokračuje zpět přes obec Svatý Jan do Sedlčan.

➤ **Půjčovna kol**

Trend půjčování kol je zatím více rozšířen v zahraničí, ale postupně i u nás si turisté začínají na tuto službu zvykat a využívat ji. Zejména může napomoci při zlepšení nabídky služeb pro turisty a zvýšit tak jejich spokojenost z pobytu v oblasti Sedlčanska.

Jak vyplynulo z dotazníkového šetření, vlastní kolo si přivezlo 21,6 % dotazovaných. 60 % by pak službu půjčovna kol uvítala. Na území Sedlčanska by mohla být vytvořena **síť** vzájemně provázaných půjčoven s možností půjčky nejen jízdních kol, ale i koloběžek, holí Nordic Walking a samozřejmě dalšího souvisejícího vybavení.

Vytipovanými místy jsou Sedlčany, Sedlec-Prčice, Petrovice, Krásná Hora nad Vltavou, popřípadě další, které by byly vzájemně provázány. Pro zapůjčení kola stačí platné osobní průkaz, složení zálohy, uzavření nájemní smlouvy a po zaplacení půjčovného lze vyrazit za poznáním po krásách Sedlčanska. Kolo může být vráceno na kterékoliv z půjčoven, kde může být dáno i do úschovy. V rámci půjčoven by byly poskytovány informace o možnostech jízdy na kole v okolí a též informační letáky.

➤ **Terénní cyklistika**

Na Sedlčansku jsou vytvářeny cyklotrasy a cyklistické okruhy, které často vedou po veřejné silniční síti (silnice I. - III. třídy), částečně po místních komunikacích. Problémem těchto tras a okruhů je, že určitým způsobem odtrhává cyklisty od přírody a zařazuje je do běžného silničního provozu. Takové trasy slouží spíše k tomu, aby se cyklisté dostali z místa na místo co nejrychleji, nejpohodlněji a viděli tak co nejvíce památek a zajímavostí na trase (Křepenický a Obděnický okruh). Obecně v České republice převládá propagace a plánování dálkové cykloturistiky po nenáročných cestách. To je však v určitém rozporu s tradicí aktivní turistiky i s tím, jaké trasy a výlety lidé preferují.

Zatímco cyklo dopravě a cykloturistice se dostává značné pozornosti, terénní cyklistika je opomíjena. Nejen v České republice je však značné množství cyklistů, kteří vyráží do krajiny za přírodními (lesními, polními) cestami různé technické náročnosti. Tento způsob je pro cyklisty atraktivní proto, že mají většinou neasfaltový přírodní povrch, který lépe zapadá do okolního prostředí a poskytuje větší pocit sepětí s přírodou a krajinou. K jejich představám a požadavkům však zatím nebylo při realizaci projektů podpory cyklistiky přihlíženo. Terénní cyklistika představuje pro rozvoj cestovního ruchu zatím nerealizovaný potenciál. Tvrzení, že cyklisté ničí cesty, je poměrně časté. Vědecké výzkumy však opakovaně dokazují, že terénní cyklisté neškodí přírodě více než pěší turisté. Vliv terénní cyklistiky stejně jako vliv jiných typů nemotorového rekreačního užívání na stav cest lze úspěšně minimalizovat správnou metodikou stavby a udržování cest.

Jak ukazuje řada případů ze zahraničí (Irsko), zisky z podpory terénní cyklistiky mohou být vůči vynaloženým nákladům velice efektivní. Její podpora navíc, narozdíl od současné podpory cykloturistiky, nespočívá v investičně a krajinně intenzivních krocích. Často ji lze realizovat poskytnutím kvalitních mapových podkladů, doprovodných informací a nezbytného mobiliáře. Podpora terénní cyklistiky by však měla spočívat v harmonizaci hospodářského a rekreačního využívání lesů, především lesní dopravní sítě. Přestože polní cesty jsou většinou navrhovány pro hospodářské využívání zemědělskou technikou, podle ČSN 73 6109 mohou mít i jiné účely. Mělo by tedy dojít ke spolupráci státní správy, samosprávy, lesní správy a zástupci rekreačních uživatelů, aby začali jednat na možnostech odstraňování tohoto nedostatku. V Česku zatím chybí zkušenost se stavbou, plánováním i údržbou takové rekreační „lesní“ infrastruktury.

Cyklistika i terénní cyklistika na Sedlčansku by tak měla být podporována investičně efektivními, trvale udržitelnými a environmentálně citlivými způsoby, pomocí projektů přírodě blízkých cest. Lze jich proto také využít jako nástroje regionálního rozvoje oblastí, které chtějí podpořit k přírodě citlivé formy cestovního ruchu. Dojde tak nejen k povzbuzení sektoru cestovního ruchu, ale i k zabránění ekonomickému upadání venkovských oblastí.

Při navrhování sítí rekreačních cyklotras je vhodné využít stávající cesty a harmonizovat jejich hospodářskou a rekreační funkci. Tyto polní a lesní cesty mohou být samozřejmě kombinovány i s místními komunikacemi s omezeným provozem.

Metodika přírodě blízkých cest je do detailu představena organizací ČEMBA (Česká mountbikeová asociace). Ta představuje praxi pro navrhování, stavbu a údržbu sítě přírodě blízkých cest pro terénní cyklisty a ostatní uživatele. Materiál je založen na ustálených zkušenostech, jak dosáhnout minimálního vlivu na krajinu, relativně nízkých nákladů,

minimální možné údržby a maximální udržitelnosti. ČEMBA tím chce ukázat, jak mají vypadat cesty a jejich sítě, aby svým uživatelům poskytovaly pestrost v pohybu a cenné přírodní zážitky. Cesty jsou stavěny udržitelnou formou a vrstevnicovou metodou tak, aby byla sjízdná i pro cyklisty – začátečníky, ale zároveň byla inspirující pro zkušené jezdce.

Tyto cesty by byly budovány i ve formách naučných stezek s informačními tabulemi o daném území, fauně a flóře, které se zde vyskytují (včetně doprovodné infrastruktury v podobě odpočinkových míst s odpovídajícím mobiliářem). Podobně jako rozvoj cyklo dopravy a cykloturistiky, je také rozvoj terénní cyklistiky (a tedy i společenských přínosů z ní plynoucích) odvislý od existence infrastruktury vhodné k jejímu plnohodnotnému provozování.

Tímto rozbohem mělo být dosaženo zamyšlení nad současným pojetím realizace podmínek a infrastruktury pro cyklistiku. K projektům pro širokou cyklistickou veřejnost by tak měly být vytvářeny i podmínky pro rozvoj terénní cyklistiky. [78]

15.2. Pěší turistika

Díky přírodním dispozicím Sedlčanska, zde má pěší turistika dobré podmínky. Značené turistické pěší trasy tvoří na celém území oblasti relativně rovnoměrně rozmístěnou síť, která umožňuje poznat řadu zajímavých míst regionu.

V rámci Programu sociálního a ekonomického rozvoje Sedlčanska [119] je jedním z cílů oblasti rozvoj a údržba turistických stezek. Smyslem je též vytvářet nové trasy pěších, naučných stezek. Jako vhodná se jeví oblast mezi Sedlčany a Vltavou a oblast Petrovicka, kde se nabízejí četné přírodně a kulturně zajímavé lokality. Tyto naučné stezky a místní okruhy by doplňovaly místní nabídku turistických aktivit. Mohou být vytvořeny nové produkty, například v podobě balíčků s tématy jako: Za pověstmi Sedlčanska nebo Za kameny Sedlčanska.

Mohou být vytvořeny tématické stezky, např. stezka pro děti s informačními tabulemi seznamující s přírodou, historií a vývojem, text by byl doplněn obrázky, úkoly, hádankami a náměty na hry. Zajímavé by byli i botanické exkurze pro širší veřejnost i školy, aby si tak vytvořili určitý vztah k přírodě. Takovou možností by byla např. tzv. Stezka smyslového vnímání. Protože je příroda Sedlčanska složena z různých ekosystémů, lze do nich proniknout díky vytvoření naučné stezce smyslového vnímání. Vhodnými místy pro vybudování stezky jsou území s významnými krajinnými prvky, zajímavou květenou a různorodou faunou. Může být využito okolí přírodní památky Kosova Hora nebo přírodní rezervace Jezero. Samozřejmě

by musel být kladen důraz na ochranu zdejšího ekosystému a památky a stezka by vedla místy mimo střed chráněného území. Podávala by informace o místních ekosystémech, ale zejména by zahrnovala výjimečné lokality smyslového poznání: poslech hlasů lesa, života u vody, hledání stop, ochutnání pramenité vody, vůně lesa, pohmat lesních hmot a další.

Vhodnou cílovou skupinou jsou jak rodiny s dětmi tak i školy (i školy v přírodě) doplněného o odborný výklad vyučujícího.

Do budoucna by mělo dojít též ke zkvalitnění propagace jednotlivých pěších značených tras, a to na úrovni místní i regionální, ve spolupráci s orgány místní samosprávy a místními podnikateli cestovního ruchu.

➤ **Nordic walking**

Nordic walking je běžná chůze se speciálními hůlkami, která přináší velice efektivní pohyb (pochází z Finska). Tuto aktivitu je možné provozovat po celý rok, kdekoliv a ve všech věkových a výkonnostních skupinách, protože jeho sportovní úroveň lze velice lehce přizpůsobit vlastní sportovní úrovni. [77]

Sedlčansko svým potenciálem pro aktivní turistiku a díky značeným i neznačeným cestám různé kvality a náročnosti nabízí pro rozvoj tohoto sportovního odvětví vhodné podmínky. Ideálního stavu by bylo možno dosáhnout ve spolupráci s jednotlivými obcemi, podnikatelskými subjekty a jinými zainteresovanými, které by vytvořily ve svém okolí síť podle náročnosti speciálně značených tras pro nordic walking. Se vznikem takových tras by byla možno nabízet různé doplňkové služby, jako například půjčovny vybavení, průvodcovské a trenérské služby apod. Na dané trasy by pak byly vázány i další služby (ubytovací, stravovací, zábavné). Možností rozvoje značených tras pro nordic walking je využití a speciální označení různých již existujících naučných stezek a poznávacích okruhů.

Realizační předpoklady tohoto návrhu zahrnuje vybudování buď nových značených tras nebo úpravu stávajících tras a zajištění půjčoven holí (například v rámci půjčoven kol či ubytovacích zařízení) a odpovídající propagace (informační centra, Sdružení obcí Sedlčanska, rekreační zařízení, web atd.).

15.3. Vodní turistika

Problematika rekreačního využívání území se soustřeďuje i podél toku Vltavy (vodní nádrže Slapy a Orlík). Zatímco individuální pobytová rekreace je rozložena po celém území, rekreace v chatových osadách, kempech a tábořištích jsou soustředěny do oblasti Vltavy,

kteřá je přitažlivou oblastí pro rekreaci spojené s koupáním a provozováním vodních sportů. Během sezóny je v této oblasti značný příliv turistů, což s sebou přináší i negativní stránky jako znečištění vody a přírody, krádeže, přetížení obchodní sítě a další.

Vodní doprava zde má velký rozvojový potenciál, který je doposud využit jen z části. Pro posílení významu vodní dopravy a zejména vltavské vodní cesty je nutné zajistit splavnění Vltavy. Kromě toho by měly být nadále vytvářeny podmínky pro umožnění sezónní plavby, značením a úpravou nebezpečných míst, zřizováním míst pro případné přerušení plavby a odpočinek, zřizováním speciálních vodáckých tábořišť a samozřejmě řízením počtu plavidel.

S ohledem na ochranu rekreační funkce, přírody Povltaví a řeky Vltavy je provozování individuální vodní motorové dopravy omezeno. Říční úseky Orlík, přehrada – Zvíkov a Nová Rabyně – Kamýk nad Vltavou budou (kromě hromadných vyhlídkových plaveb motorových lodí) určeny pro klidové nemotorové formy vodních sportů s důrazem na posílení vhodných podmínek pro plavecké sporty, plachtění a surfing. Zatímco říční úsek Kamýk nad Vltavou, přehrada Solenice je určen především pro vodní lyžování a jízdu na vodních skútrech, a to za podmínky provozování plavidel pouze s elektropohonem. [6] Velmi problematické je i „parkování“ hausbótů na vodní hladině. Většina z nich neodpovídá technicky předpisům pro provoz (při vyšší hladině vody dochází k ekologickým katastrofám ve formě úniku ropných produktů na vodní hladinu). A ani začlenění do krajiny není estetické. Jakost vody a celkový estetický zážitek je též snižován odpadky, které sem mnozí turisté a rekreatanti odhazují.

Řeka Vltava, na kterou je vázán silný potenciál rekreace a cestovního ruchu přesahující regionální význam, zůstane i výhledově atraktivním centrem rekreačního a sportovního vyžití. V tomto ohledu je nezbytné stanovit jasné podmínky a regulativy pro možné využívání mimo jiné i vodního toku včetně přípustných forem vodních sportů. Důležité je tedy dodržovat jisté zásady pro rozvoj vodních sportů na řece Vltavě. Výhledově by se doporučovalo uplatňovat ekologičtější formy pohonu (např. elektropohon). Mělo by dojít k posílení nových rekreačních oblastí na pravém břehu Vltavy v úseku Zrůbek – Zvírotice a na levém břehu v úseku Županovice – Nová Živohošť s centrem v Županovicích.

Na řece Vltavě je možno využít lodní dopravu jako ekologicky šetrnou turistickou dopravu. Z hodnocení lodní dopravy na základě dotazníkového šetření 29,6 % dotazovaných shledalo službu jako nedostatečnou. Hlavními důvody byly zejména malá frekvence lodí, málo informací o lodní dopravě, vyšší cena a málo menších výletních lodí.

15.4. Vzdělávání

V rámci vzdělávání a osvěty by měly být poskytovány veřejnosti informace na různá témata (např. pozitivní vliv cyklistiky a chůze na zdraví a na životní prostředí, vliv cestovního ruchu na životní prostředí, jak se chovat k přírodě atd.) a dávat tak podněty nejen místním obyvatelům k zamyšlení se nad svým chováním a zodpovědnosti k přírodě. Touto osvětovou činností by tak mohly být eliminovány negativní jevy, které jednotlivé formy cestovního ruchu přináší.

V rámci provozování šetrné turistiky by měla být vytvořena pravidla chování, zvláště pak v územích se zvýšenou biologickou hodnotou. Tato pravidla by mohla být turistům připomínána např. prostřednictvím letáků a upozornění na informačních tabulích, které jsou umístěny na různých trasách a v blízkostech zajímavostí.

V rámci Sedlčanska (nejlépe pak přímo v Sedlčanech) by mohlo být vytvořeno ekologické informační středisko, podávající nejen informace o možnostech poznání přírody na území, ale fungující i jako středisko ekologické výchovy. Formy ekologické výchovy, které je možné v rámci střediska provozovat a organizovat, mohou být například poznávací výlety, vycházky, putování, pozorování a poznávání přírody, ekologické projekty – součást tvořivosti při turistických akcích, osobní a skupinová pomoc přírodě, ekologické hry (hry v přírodě).

I již zmíněné naučné stezky lze charakterizovat jako vyznačené výchovně vzdělávací trasy v přírodě nebo i kulturně pozoruhodné oblasti. Naučné stezky jsou dle mínění odborníků „učebnou pod širým nebem“. Měly by být na území nadále vytvářeny (různá témata).

Na základě propojení vzdělávání a propagace byl navržen propagační leták s názvem „Toulky přírodou“, který stručně seznamuje návštěvníky, turisty i místní obyvatele s přírodními zajímavostmi na Sedlčansku. I přes to, že Sedlčansko (Sdružení obcí Sedlčanska) má řadu krásných propagačních materiálů se zajímavými tématy, klasický leták či brožura o přírodních zajímavostech či chráněných území dosud mezi těmito materiály chyběla. (viz příloha č. 2)

15.5. Ochrana přírody

V české turistice je vztah k ochraně přírody stálým prvkem s dlouholetou tradicí. V poslední době dostává nové dimenze v souvislosti s narůstající zátěží životního prostředí, s rostoucími počty lidí využívající přírodu, s novými trendy a zákonnými opatřeními v samotné ochraně přírody.

Z hlediska ochrany přírody a krajiny by měly být uplatněny určité zásady. Při územním rozvoji respektovat existenci stávajících a navrhovaných maloplošných zvláště chráněných území a přírodních parků. V celém území doplnit návrhy cenných lokalit a co nejdříve je vyhlásit jako maloplošná zvláště chráněná území nebo zabezpečit jejich ochranu v rámci dalších kategorií. Do budoucna též zabezpečit ochranu maloplošných geomorfologických tvarů (opuštěné lomy) jako charakteristické prvky krajinného rázu řešeného území. Dále by se měla realizovat ochrana krajiny vyhlášením přírodních parků Petrovicko a Střední Povoltaví. Pro rozvoj cestovního ruchu jsou tato chráněná území neodmyslitelná. Pro pozitivní vzhled krajiny je též důležitá výsadba zeleně.

Základem je usměrňování návštěvníků a jejich pohybu sítí značených cest. Z hlediska ochrany přírody je nejvhodnějším způsobem vydáváním návštěvních řádů, sítí organizačních a výchovných center, budováním naučných stezek a odbornými exkurzemi.

Turistické cesty mají být vedeny tak, aby zpřístupnily maximum atraktivit, ale aby také návštěvníky usměrnily mimo ohrožené části. Nezbytné je provádět úpravy chodníků, budovat odpočinková místa s nádobami na odpadky, pikniková místa, vyhlídková místa, rozhledny, tábořiště apod. To vše proto, aby se zabránilo živelnému a nekontrolovanému pohybu návštěvníků.

15.6. Venkovský cestovní ruch

Sedlčansko má pro tuto formu cestovního ruchu dobrý potenciál, vyplývající jak z venkovskému typu krajiny, tak na základě podmínek a možností vycházejících z provedených analýz.

V rámci rozvojového programu Sedlčanska je cílem i podpora agroturistiky. Smyslem je zařadit agroturistiku jako perspektivní oblast turistiky a rekreace mezi jiné lákavé podnikatelské aktivity. Možnosti jsou dány existencí větších i menších podnikatelských subjektů, zaměřených na zemědělskou (rostlinou i živočišnou) výrobu. Na základě dotazníkového šetření vyplynulo, že převládá spíše nezáměr o tuto formu. Je proto nutné tuto formu trávení volného času nějakým způsobem podpořit, aby se stala běžnou součástí cestovního ruchu. Toho lze dosáhnout například vhodným způsobem propagace, vytvářením již zmiňovaných produktových balíčků, větší kooperací mezi podnikateli atd.

V rámci jednotlivých hřebčínů a farem, chovajících koně, by mohlo dojít k jejich propojení a vytvořit tak hipostezku. Jednotlivá zapojená místa by poskytovala služby (ubytování,

stravování, zábava) pro účastníky jízdy po hipostezce. Důležitá je však vzájemná kooperace všech zainteresovaných subjektů a vytvoření odpovídajících podmínek.

Potenciál pro využití ve venkovském cestovním ruchu skrývají i opuštěné, zchátralé či nevyužívané objekty ve vesnické zástavbě či na samotách. Nabízí se řada možností k jejich využití, například v podobě agroturistických zařízení, pořádání škol v přírodě a podobně.

15.6.1. Produktový balíček

Venkovská turistika vytváří ideální předpoklady pro vznik celé řady balíčků doprovodných služeb. Svým komplexem přírodních atraktivit splňuje předpoklady pro vytváření produktů cestovního ruchu, profilovaných nabídkou aktivního odpočinku (vodní sporty, hipoturistika, cykloturistika, zimní sporty, pěší turistika, lov, rybolov, sběr lesních plodů). Doprovodný program mohou organizovat i jiní podnikatelé, ne pouze poskytovatel ubytování. Důležité je, aby provozovatel venkovského cestovního ruchu informoval své hosty o nabízených programech v době jejich pobytu. Doprovodný program je ve formě nabídky letních a zimních sportů, rekondičních akcí (projížďky na koních) a ostatních doprovodných programů ve vazbě na okolní krajinu, historii, místní atraktivní přírodní lokality a různé akce. Na základě těchto předpokladů a podmínek byl vytvořen produktový balíček s názvem Čertova hrbatina – pohyb, poznání, zábava.

Tento produkt je příkladem vzájemné spolupráce, koordinace činností a spojování nabídek a výhod daných zařízení. Cílem produktu je ukázat, jak lze využít vzájemné spolupráce k vytvoření synergického efektu.

Čertova hrbatina – pohyb, poznání, zábava

Název turistického produktu: Čertova hrbatina - pohyb, poznání, zábava			
Turistický region: Střední Čechy	Turistická oblast: Okolí Prahy	Turistická zóna: Sedlčansko (okr. PB)	Rajón: Sedlec-Prčice
Program: 4 denní pobyt v jihovýchodní části Sedlčanska, s programem zaměřeným na aktivní odpočinek a pobyt v přírodě, jehož součástí je pěší turistika, cykloturistika, jízda na koních, sportovní hry a jiné zábavné aktivity. Podrobný program uveden dále.			
Organizátoři: Penzion U Horáků, Penzion U Veletínského potoka, Hotel Miskov, Hospůdka za pecí		Odpovědná osoba: Po vzájemné dohodě mezi kooperujícími subjekty	
Služby obsažené v produktu:	Ubytování: Penzion U Horáků	Stravování: Hotel Miskov	Ostatní: Jízda na koni - Penzion U Horáků
	Penzion U Veletínského potoka	Hospůdka Za pecí	Hudební večer s karaoke show - Penzion U Veletínského potoka
	Hotel Miskov	Penzion U Veletínského potoka	
Doporučené období: duben - říjen	Kategorie - trvání: 4denní	Vhodný den pro začátek: pondělí, čtvrtek	
Převažující téma:	Zdravý, aktivní pohyb a pobyt v přírodě. Kolmo, pěšmo i koňmo.		
Typ, charakter turistického produktu:	Vhodné nejen pro sportovně založené. Určeno pro skupiny, rodiny s dětmi i jednotlivce a zvláště pak pro milovníky přírody.		
Cena: (v závorce cena při ubytování v Penzionu U Veletínského potoka) Pro 1 osobu: 2 500,- (2 750,-) Pro 2 osoby: 4900,- (5400,-) Pro rodinu (s 2 dětmi): 8 700,- (9 500,-) V ceně je zahrnuto ubytování (3 noci), 2x oběd, 3x večeře, projížďka na koni vč. kurzu, půjčování sportovních potřeb, doprava autem na krátké vzdálenosti, vstup do skanzenu Vysoký Chlumeč, vstup na rozhlednu Kuníček.			
Distributoři:	Informační centra, ubytovací zařízení, CK a CA		
Promotion:	Tištěné propagační materiály, webové stránky jednotlivých zařízení, veletrh cestovního ruchu v rámci Sdružení obcí Sedlčanska, Informační centrum Prčice, ostatní informační centra Sedlčanska		

Charakteristika

Kopcovitá krajina Sedlčanska (Sedlečka-Prčicka) vyniká svojí krásnou, zachovalou přírodou, s čistým vzduchem. Nachází se zde řada krásných přírodních lokalit. K vidění jsou historické památky, vesnická architektura, zříceniny hradů, rozhledny, naučné stezky a další. V okolí lze využít řadu cyklotras a turistických cest. To vše tvoří podmínky pro příjemné trávení dovolené se svou rodinou či přáteli.

Čtyřdenní pobyt na Sedlčansku ve Středních Čechách je zaměřen na sportovní a poznávací aktivity určené pro jednotlivce, skupiny i rodiny s dětmi, kteří chtějí svoji dovolenou strávit aktivně v krásné přírodě a ve venkovském prostředí.

Hlavními aktivitami během pobytu jsou pěší výlety, jízda na kole, jízda na koni, rybaření a koupání (Vrchotice, Velký rybník u Nových Dvorů a řada menších rybníčků) a jiné zábavné a sportovní činnosti (stolní tenis, míčové hry, petanque atd.). V blízkém okolí je golfový areál Čertovo Břemeno. Přímo přes Veletín vede cyklotrasa č. 0074. V zimním období jsou zde dobré podmínky pro lyžování, značené upravované běžecké trasy a sjezdové lyžování na nedalekém sportovním areálu Monínec 732 m, kde jsou sjezdovky s možností nočního lyžování a jsou vybaveny technickým zasněžováním. Tento areál je využíván i v létě pro jízdu na koloběžkách.

Jedná se o stavebnicový typ turistického produktu, kdy je možné sestavit pobyt na míru dle přání zákazníka: s možností výběru ubytování ze tří zařízení, možností stravování či bez něj, různě dlouhý (základní produkt je navrhován na tři dny s třemi přenocováními a danými službami), může být zaměřený více na některou z nabízených aktivit. Doplnkové služby lze objednat a platit zvlášť. Doporučeným obdobím pro pobyt je duben (1.4.) až říjen (31.10.).

V nabídce jsou celkem tři ubytovací místa, která jsou od sebe vzdálena přibližně 1 kilometr. Těmito ubytovacími zařízeními jsou:

- Penzion U Horáků, Březí
- Penzion u Veletínského potoka, Veletín
- Hotel Miskov, Myslkov

Ubytovací zařízení jsou dopravně dostupná, vzdálená zhruba 5 - 6 kilometrů od města Sedlec-Prčice. Vzájemně spolupracují a navzájem poskytují klientům své služby, neboť každé z daných zařízení nabízí odlišné služby a možnosti využití volného času.

Zdroj: *Mapy Seznam*. [online]. Dostupné na WWW: < <http://www.mapy.cz> >. Staženo 10.3. 2008.

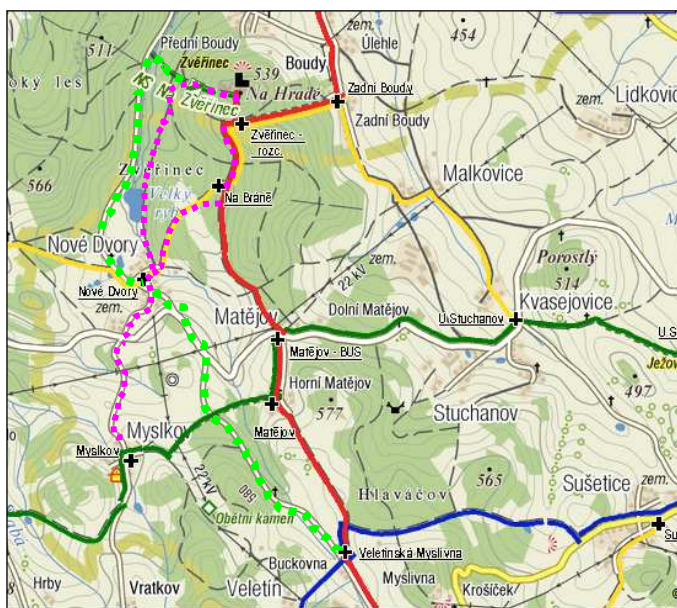
Program

1. den - příjezd

- Příjezd autem, autobusem či na kole.
- Ubytování (od 14 hodin do 19 hodin).
- Volný program. Poznávání okolí.
- Večeře v ubytovacím zařízení nebo možnost využití kuchyňky.

2. den

- Snídaně individuálně nebo v rámci daného ubytovacího zařízení, snídaně v přírodě.
- Volný program - soutěže, hry, individuální aktivity.
- 11,30 - Oběd v Hotelu Miskov v Myslkově
- Půldenní výlet (dle vlastního uvážení pěšky, cyklo, koloběžky) - délka trasy je 10 kilometrů
  - *Trasa:* Myslkov (popř. jiné výchozí místo - Veletín, Vratkov) – Nové Dvory – zřícenina hradu Zvěřinec – po „Naučné stezce Na hrad Zvěřinec“ do výchozího bodu poblíž obce Zadní Boudy – podél staré vodní stoky u Nedrahovic k Velkému rybníku (vhodné pro koupání) – Nové Dvory- Veletín (zastavení v Hospůdce za pecí s večeří). Trasu je možné si individuálně upravit.

Trasa výletu

Pozn.: Růžově - cesta tam (z Nových Dvůrů dvě možnosti trasy),
zeleně – cesta zpět

Zdroj: *Mapy Seznam. [online]. Dostupné na WWW: < <http://www.mapy.cz> >. Staženo 10.3. 2008.*

- Hudební večer s karaoke show v Penzionu u Veletínského potoka, spojena s venkovním posezením, grilováním a opékáním buřtů.

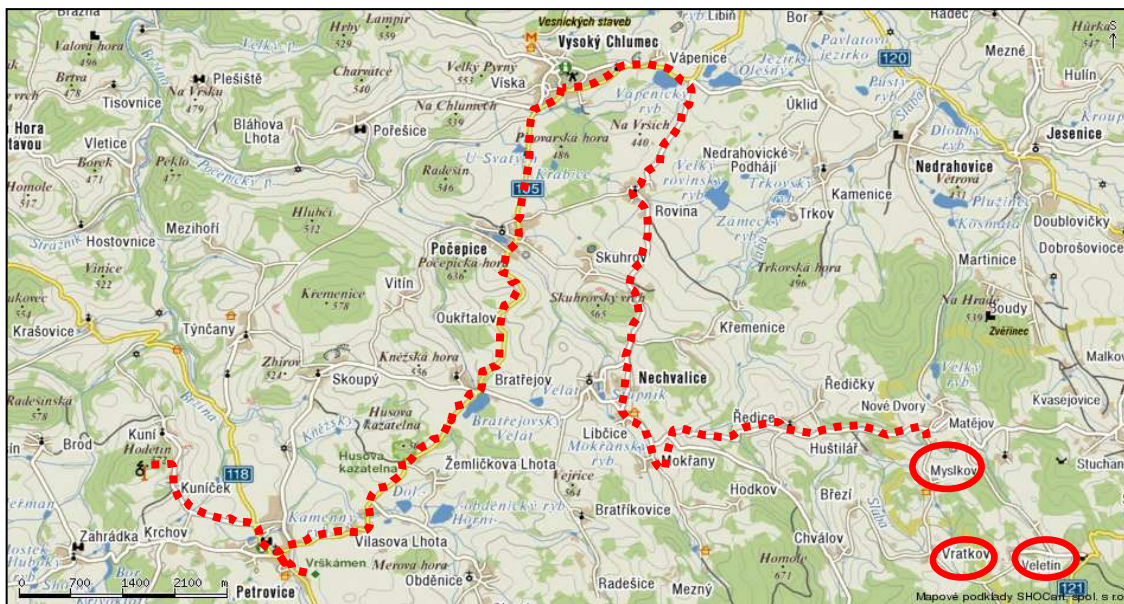
3. den

- Snídaně individuálně nebo v rámci daného ubytovacího zařízení (dle přání)
- Jízda na koni (celková délka vč. instruktáže cca 2 hodiny)
  - 9 - 9,30 - příprava na projížďku, instrukce a další informace. (Začátečníci se mohou seznámit s koněm a jeho potřebami, jak se o něj starat.)
  - 9,30 - 10,00 - kurz jízdy na koni (základní prvky jízdy na koni, chování koně při jízdě, pravidla jízdy)
  - 10,00 - 11, 00 - projížďka na koni (cestou zastávka, krátká svačina- piknik)
- 11,30 - oběd
- Odpoledne volný program
  - Doporučení návštěvy památkové zóny Sedlec-Prčice, využití koupaliště, kino, sportovní areál (hřiště, lezecká stěna), rybaření u Vrchotic nebo Nových Dvůrů .
  - Hledání menhirů u Veletína (podle mapky obdržené v ubytovacím zařízení, vyzkoušet si orientaci v terénu, pobyt v přírodě a její vnímání, získávání energie). Stáří 4-6 tisíc let z doby měděné, přisuzuje se jim funkce léčebné s vyzařující kladnou či zápornou energií.
- Večeře - individuálně nebo v rámci ubytovacího zařízení.
- Večerní procházka, vyhlídková místa - pozorování západu slunce (výhled na Sedlčansko, výhled na Sedlec-Prčici)

4. den

- Snídaně individuálně nebo v rámci daného ubytovacího zařízení (dle přání).
- „Výlet do kraje kamenů“ - celodenní výlet autem nebo na kole (pro zdatnější).
  - *Trasa:* Vratkov- Nechvalice (6,5 km)- Rovina – Vysoký Chlumec (5 km) – Petrovice a okolí (7 km) – zpět přes Radešice – Mezný – Chválov – Břeží .
  - *Program:* Návštěva Muzea vesnicích staveb Středního Povltaví a podhradí hradu Vysoký Chlumec, projití Naučné stezky Petrovicko nebo návštěva pouze některých atrakтивit. Výstup na rozhlednu Kuniček, zastávka a občerstvení v Petrovicích.

Trasa „Výletu do kraje kamenů“

Zdroj: *Mapy Seznam*. [online]. Dostupné na WWW: < <http://www.mapy.cz> >. Staženo 10.3. 2008.

- Odhlášení z ubytování a odjezd

Zajištění služeb

Penzion U Horáků

Ubytování v několika objektech s různou kapacitou (chalupa s kapacitou 21 osob, apartmá nad maštálí s kapacitou 10 osob). Vždy jde o útulné pokoje se společným WC a koupelnou. Ve všech objektech je zařízená kuchyně a společenská místnost s televizí.

Pořádá výcvik jízdy na koni a vyjížděky do přírody pro začátečníky i pokročilé, návštěvníci mají možnost zúčastnit se přípravy koní na vyjížděku, sedláni a uzdění (na farmě je půjčovna jezdeckého vybavení). Kromě koní zde mají možnost kontaktu s dalšími zvířaty jako jsou psy, kočky, krávy, ovce, lama, osel, čínská prasata.

Stravování je zajištěno po předchozí domluvě. Součástí i malá vinárna.

kontaktní osoba: Vladimíra Horáková
adresa: Březí 12, 257 91 Sedlec-Prčice
telefon: + 420 606 769 344
e-mail: maito:fistul@atlas.cz
<http://www.uhoraku.cz>

Hotel Miskov

Hotel je zřízen v objektu starém 160 let. Nachází se zde 8 pokojů s vlastním sociálním zařízením. V přízemí je restaurace v mysliveckém stylu a společenská místnost. Za příznivého počasí je možné využít zahradní restauraci. Hotel zajišťuje ubytování a stravování.

adresa: Myslkov 13, 257 91 Sedlec-Prčice
telefon: 317 834 570
e-mail: hotel_miskov@email.cz

<http://www.firmy.cz/detail/422601-hotel-miskov-sedlec-prcice-myslkov.html>

Penzion U veletínského potoka **

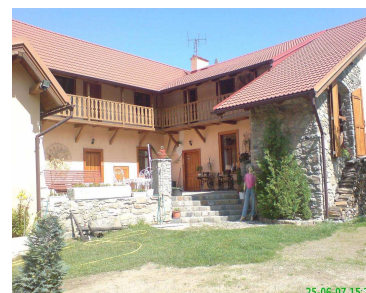
V obci Veletín se nachází stylový penzion rodinného charakteru s celoročním provozem, který Vás očaruje krásným prostředím. Ubytování je v domácím stylu v pěti pokojích se 2 až 5 lůžky. K dispozici jsou dvě koupelny, kuchyňský kout a společenská místnost s terasou. Parkování v areálu objektu.

Zajišťuje společenské akce, grilování a posezení u ohně. Je možno zakoupit drobné občerstvení, zapůjčení kol, sportovního náčiní, stolní tenis, petangue, šipky a další. Dále pořádá barmanské show, karaoke show, magic show a další program na vyžádání. Děti do 3 let zdarma bez nároku na lůžko (stejně jako u ostatních ubytovacích zařízení).

adresa: Veletín 18, 257 91 Sedlec-Prčice

e-mail: Penzion-Sedlec-U-Veletinskeho-potoka@o2active.cz

<http://www.penzion-u-veletinskeho-potoka.cs-ubytovani.com/Sedlec.htm>

Hospůdka Za pecí

Tato stylová hospůdka nabízí příjemné posezení s možností studené kuchyně v základním sortimentu, teplá kuchyně pouze omezeně po předchozí dohodě. Při pěkném počasí je možné využít i venkovní posezení s možností využití venkovního krbu.

kontaktní osoba: Miroslav Pejša

adresa: Veletín, 257 91 Sedlec-Prčice

telefon: 723 713 936, 723 115 566

Doplňkové služby

Možnost odvozu automobilem do okolí, poskytování informací o dalších zajímavostech, kulturních akcích a dalších možnostech trávení volného času. Propagační, mapové a vzdělávací materiály jsou k dispozici v ubytovacích zařízeních.

Kromě toho je možné si zapůjčit kolo za cenu 60,- Kč/hod. nebo 250,- Kč/den.

Doprava:

Oblast je dostupná automobilem po silnicích II. a III. třídy a místních komunikacích.

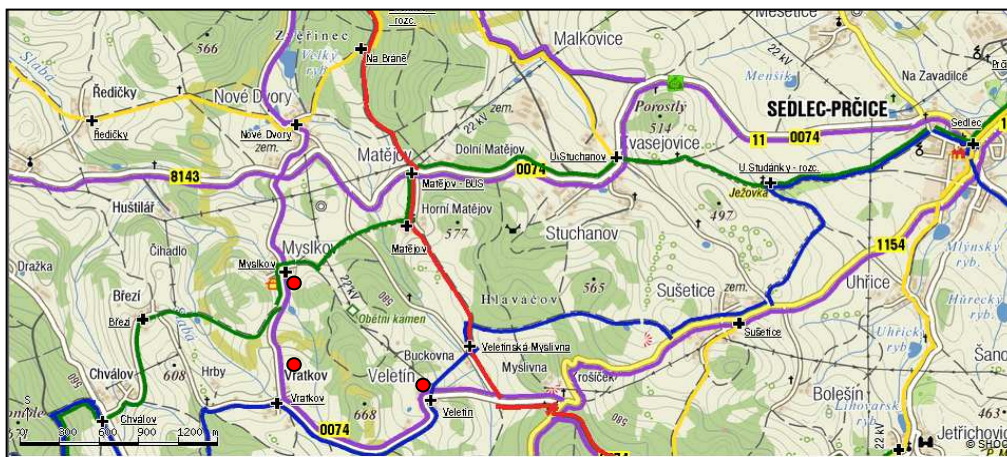
Vlakem - nejbližší železniční stanice jsou Heřmaničky na hlavní trati Praha – České Budějovice, které jsou vzdálené 7 km od Sedlce-Prčice. Na vlakové spoje navazují spoje autobusové.

Autobusem - lze využít autobusové spoje, např. na trase Tábor – Příbram nebo Sedlec-Prčice – Ředice – Sedlčany.

Automobilem – po silnici ze Sedlce-Prčice směr Tábor

(Po dohodě lze zajistit dovoz klientů od zastávek autobusů pomocným vozidlem).

V okolí je řada turistických cest (barevně) a cyklotras (fialově)

Zdroj: *Mapy Seznam. [online]. Dostupné na WWW: < <http://www.mapy.cz> >. Staženo 10.3. 2008.*

Kalkulace

	Položka	Počet	Cena*	1 osoba	2 osoby	rodina**
Stravování	snídaně	1x	50/35	50	100	170
	oběd	2x	300/240	300	600	1080
	večeře	2x	300/240	300	600	1080
	balíček	1x	50	50	100	200
	večerní gril	1x	200/150	200	400	700
Ostatní služby	jízda na koni	2 hod	260	260	520	800
	půjčování sportovního vybavení		50/ sada	50	50	100
	Vstupné skanzen		30/15	30	60	90
Poplatky	rekreační poplatek	3x	10/0	30	60	60
	lůžkové	3x	5	15	30	60
	parkovné	3x	20	60	60	60
Celkem				1345	2580	4400

* Dospělá osoba / dítě

** (2 dospělé osoby + 2 děti od 3 do 10 let)

Ubytování		Penzion u Veletínského potoka		Penzion U Horáků, Hotel Miskov	
		320/270	Celkem	250/230	Celkem
1 osoba	3 noci	320	960	250	750
2 osoby	3 noci	640	1920	500	1500
rodina	3 noci	1180	3540	960	2880

Penzion u Veletínského potoka			
Položka	1 osoba	2 osoby	rodina
Služby	1345	2580	4400
Ubytování	960	1920	3540
Souhrn	2305	4500	7940
20% marže	461	900	1588
Celkem	2766	5400	9528
Marketingová cena	2750	5400	9500

Hotel Miskov, Penzion U Horáků			
Položka	1 osoba	2 osoby	rodina
Služby	1345	2580	4400
Ubytování	750	1500	2880
Souhrn	2095	4080	7280
20% marže	419	816	1456
Celkem	2514	4896	8736
Marketingová cena	2500	4900	8700

Cena pobytu

Ubytování v Penzionu u Veletínského potoka

Pro 1 osobu: 2 750,- Kč

Pro 2 osoby: 5 400,- Kč

Pro rodinu se 2 dětmi (od 3 do 10 let): 9 500,- Kč

Ubytování v Hotelu Miskov nebo Penzionu U Horáků (totožné ceny)

Pro 1 osobu: 2 500,- Kč

Pro 2 osoby: 4 900,- Kč

Pro rodinu se 2 dětmi (od 3 do 10 let): 8 700,- Kč

Cena zahrnuje:

- ubytování (3 noci)
- stravování (2x oběd v Hotelu Miskov, 2x večeře (Hospůdka za pecí, Hotel Miskov), balíček na cestu)
- jízda na koni včetně instruktáže
- půjčované kol
- vstupné do Muzea vesnicích staveb Středního Povltaví

V rámci propagace produktového balíčku byl vytvořen propagační materiál, který je součástí přílohy č. 3

15.6.2. Propagační leták „Toulky přírodou“

Na základě propojení vzdělávání a propagace byl navržen propagační leták s názvem „Toulky přírodou“, který stručně seznamuje návštěvníky, turisty i místní obyvatele s přírodními zajímavostmi na Sedlčansku. I přes to, že Sedlčansko (Sdružení obcí Sedlčanska) má řadu propagačních materiálů se zajímavými tématy, klasický leták či brožura o přírodních zajímavostech či chráněných území dosud mezi těmito materiály chyběly.

Tento materiál by tak mohl zvýšit zájem turistů i místních obyvatel o přírodní krásy Sedlčanska.

Obrázek 7: Návrh propagačního letáku, strana 1

<p>1 Národní přírodní rezervace Drbákov - Albertovy skály</p> <ul style="list-style-type: none"> Rezervace se nachází na pravém břehu střední Vltavy. Je přírodně nejhodnotnějším územím Sedčánska. Založena v roce 1933 pod názvem <u>Drbákovské tisy</u>. V roce 1977 území rozšířeno o oblast <u>Albertových skal</u>. Předmětem ochrany jsou suťové lesy, skalní stepi s vzácnými druhy rostlin i živočichů. 	<p>2 Naučná stezka Petrovicko</p> <ul style="list-style-type: none"> Stezka byla vybudovaná v roce 1987. Začíná a končí v <u>Petrovích</u>. Její délka je 27 km s 20 informačními tabulemi. Jde o nenáročný terén. Seznamuje s botanikou, zoologií, geologií i lidovou architekturou. 	<p>3 Naučná stezka K hradu Zvěřinci</p> <ul style="list-style-type: none"> Naučná stezka vede na zbytky hradu Zvěřinec z obce Zadní Boudy. Její délka je 1 km se čtyřmi informačními tabulemi o historii hradu, pověstech a K. H. Máchovi, který pobýval v nedalekých <u>Měšetích</u>. Zřícenina se vypíná na skále dosahující výšky 539 m.
<p>Naučná stezka Drbákov - Albertovy skály</p> <ul style="list-style-type: none"> Středem rezervace vede naučná stezka, která patří k nejkrásnějším ve středních Čechách. Celková délka je 7,35 km. Terén je náročnější. Na trase je umístěno 11 informačních tabulí. Obdivovat můžeme řadu vyhlídek s krásným výhledem a vzácnou květinou. 	<p>Naučná stezka Na jesenickou Kalvárii</p> <ul style="list-style-type: none"> Z přírodních zajímavostí se na trase nachází přírodní památka <u>Husova kazatelna</u>, návrší <u>Jamice</u>, vápencové skály <u>Kozince</u>. Cestou je možné navštívit také rozhlednu <u>Kuniček</u>. Část trasy je totožná s kamennou křížovou cestou mezi vesnicemi <u>Kuniček</u> a <u>Kuní</u>. 	<p>4 Naučná stezka Na jesenickou Kalvárii</p> <ul style="list-style-type: none"> Počátek stezky se nachází u kostela <u>Nejsvětější Trojice</u> v Jesenicích. Trasa pokračuje až na vrchol kopce zvaný <u>Kalvárie</u>. Stezka upozorňuje na unikátní křížovou cestu se 17 kamennými kříži z roku 1839. Na pěti informačních tabulích dočtete o řadě zajímavostí. Naučná stezka měří přibližně 1 km.

Zdroj: Vlastní zpracování

Obrázek 8: Návrh propagačního letáku, strana 2

<p>5 Oppidum Hrazany</p> <ul style="list-style-type: none"> Oppidum se nachází nad <u>ostrohem</u> Vltavy a potoku <u>Masňhů</u>. Z osady <u>Hrazany</u> vede do míst oppida modře značená turistická stezka. Na dvoukilometrové cestě se nachází 6 informačních tabulí. Dodnes jsou zde patrné zbytky oppida. Severně se nachází trosky středověkého hradu <u>Ostromeč</u>. 	<p>Vítáme vás v malebném kraji Sedčánska - regionu na rozhraní středních a jižních Čech. Ať již směřujete kankoliv, vězte, že největší poklad, jenž vám můžeme nabídnout, je krásná příroda, která vás bude doprovázet. V různých podobách Ať už putujete pěšky či na kole, jistě oceníte nádherné vyhlídky do krajiny, plné barev, polí a rozkvetlých luk. Sedčánsko, to je kraj, kde kopce střídají údolí, kde je zachovalá příroda plná lesů, nevědných balvanů, skal, žulových lomů, rybníků a potůčků.</p> <p>Přírodní bohatství vyniká zejména v propojení s řekou Vltavou. Můžete se vydat například do přírodní rezervace <u>Drbákov-Albertovy skály</u>. Opodál, poblíž dnešní vesničky <u>Hrazany</u>, si před více než dvěma tisíci lety zbudovali Keltové své oppidum. Poznejte, proč <u>Petrovicko</u> říkáme Kraj kamenů, a vydejte se zdejší naučnou stezkou. U <u>Nedrahovic</u> se pro změnu lesem prodírá jedinečná stoka, stará přes pět set let. Poblíž se pak nachází další dvě naučné stezky K hradu <u>Zvěřinci</u> a Na jesenickou <u>Kalvárii</u>.</p> <p>Sami při svých toulkách krajem poznáte, že jsme zdaleka nezmínili všechna místa a jistě narazíte na mnohá, která vás svou nevědností a krásou překvapí.</p> <p>Přejeme vám příjemné poznávání přírodních krás našeho kraje.</p>	 <p>sedčánsko</p> <p>Toučky</p> <p>přírodou</p>
<p>Turistická informační centra</p> <ul style="list-style-type: none"> Regionální informační středisko Sedčany Nám. T. G. M. 32, 264 80 Sedčany tel.: 318 821 158, fax: 318 875 666 e-mail: mu@sedcany.cz, www.mu.sedcany.cz Kamýk nad Vltavou 262 63 Kamýk nad Vltavou 69, tel.: 318 677 171 e-mail: infokamyk@sedcansko.cz Petrovice 262 55 Petrovice 49, tel.: 318 856 045 e-mail: infopetrovice@sedcansko.cz Vysoký Chlumec 262 52 Vysoký Chlumec 14, tel.: 318 865 574 e-mail: infovyschlumec@sedcansko.cz <p>Sdružení obcí Sedčánska</p> <p>Kapitána Jaroše 482 264 01 Sedčany tel.: 318 820 590, 604 595 087 fax: 318 820 591 e-mail: obce.sedcany@iscall.cz</p>	 <p>Vypracovala <u>Milúše Pancová</u></p>	

Zdroj: Vlastní zpracování

16. ZÁVĚR

Kvalitní životní prostředí představuje základní podmínku pro rozvoj cestovního ruchu. To potvrzuje i trend růstu poptávky turistů po pobytu v přírodně hodnotném, kvalitním a čistém prostředí. Rozvoj cestovního ruchu v oblasti však s sebou obecně přináší řadu změn. Na jedné straně vede k pozitivním vlivům, například ve formě zachování a ochrany významných přírodních zdrojů. Na straně druhé jsou to však značné negativní vlivy, kdy dochází k narušování jednotlivých složek životního prostředí. Je tedy nezbytně nutné rozvoj cestovního ruchu usměrňovat. K jeho regulaci je používána řada nařízení a zákazů, ale jako mnohem vhodnější se jeví přesměrování zájmu účastníků od masových forem cestovního ruchu k těm udržitelným. Tomu napomáhá i rozvíjející se trend poslední doby - individuální a aktivní způsob trávení volného času.

Problematika trvale udržitelného cestovního ruchu a jeho vztahu k životnímu prostředí, jenž je řešena v této práci, byla aplikována na území Sedlčanska. Sedlčansko oplývá poměrně značným přírodním bohatstvím, které vyniká zejména v propojení s řekou Vltavou. Díky ní zde vznikla rozsáhlá rekreační oblast. Kulturně-historické předpoklady již nejsou tak výrazné. Z analýz a zkoumání vyplývá, že oblast má pro rozvoj cestovního ruchu vhodné předpoklady. Obecně můžeme Sedlčansko charakterizovat jako venkovskou krajinu s velmi příznivými, místy s průměrnými předpoklady pro cestovní ruch. Kvalita životního prostředí může být označena jako dobrá až vysoká. Turistické znečištění je poměrně nízké a zatím tedy únosné. Více viditelné je zejména v oblasti řeky Vltavy a jejích vodních nádrží. Rekreační oblast se převážně využívá v letní sezóně, kdy je také nejvíce vystavena zátěži ze strany turistů a návštěvníků. Hlavním motivem návštěvy a pobytu turistů je relaxace a pobyt v přírodě.

Na základě poměrně husté a dobře značené sítě vzájemně propojených turistických stezek a cyklistických tras, přírodních podmínek a politiky cestovního ruchu byla zjištěna příležitost pro rozvoj šetrných (ekologických) forem, jakými jsou cykloturistika, pěší turistika a venkovská turistika. Mají význam zejména pro šetrné využívání krajiny a případné zlepšení její údržby. Kromě toho se dají tyto formy cestovního ruchu spojit s vytvářením produktových balíčků, po kterých je rostoucí poptávka. Potenciál cestovního ruchu však zatím není dostatečně využíván, což je způsobeno především nedostatečnou úrovní infrastruktury, nižší kvalitou základních i doplňkových služeb a nižší úrovní spolupráce mezi subjekty.

Zkoumání problematiky bylo založeno na dvou hypotézách. Bylo potvrzeno, že cestovní ruch může v regionu působit jako významný faktor trvale udržitelného rozvoje, který je

důležitý pro budoucí kvalitní vývoj oblasti (aniž by docházelo k významnému omezení rozvoje cestovního ruchu). Na základě toho, že oblast byla doposud poměrně ušetřena novodobých devastací (i v rámci cestovního ruchu), má významnou příležitost se vydat směrem trvale udržitelného rozvoje a to i vzhledem k tomu, že cestovní ruch na Sedlčansku je závislý právě na krásné přírodě. Druhou hypotézou bylo, že cestovní ruch musí být do budoucna zakládán na ekologickém smýšlení lidí (návštěvníků, turistů i místních obyvatel) tak, aby si dokázali uvědomit dopady svých aktivit i v rámci cestovního ruchu. Turisté by měli poznat, že zabývat se problémy životního prostředí, nejen ve vztahu k cestovnímu ruchu, znamená starat se hlavně o sebe samotné. Pokud si budou uvědomovat dopady svých aktivit, mohou tak značně omezit vlivy člověka na životní prostředí a uchovat ho do budoucna. Turisté vyhledávají čisté a neporušené životní prostředí, proto je sektor cestovního ruchu závislý na tom, jak se turisté při svých aktivitách budou k prostředí kolem sebe chovat. Samozřejmě toto závisí i na řízení cestovního ruchu v turistické oblasti. Jak vyplynulo z šetření, ve společnosti roste zájem o informace z oblasti ekologie, ochrany přírody a krajiny. Dochází tak ke zvyšování ekologického uvědomění.

V diplomové práci byla vytvořena řada návrhů, které vychází z provedené situační analýzy, SWOT analýzy a dotazníkového šetření. Na území Sedlčanska by měla být vytvořena komplexní nabídka pro turisty, zahrnující vytvoření naučných stezek, cyklistických tras, doplněných o mobiliář, možnost využití půjčovny kol a v návaznosti na to i turistického autobusu pro cyklo i pěší. Příležitostí je též tvorba produktových balíčků, jakým je například vytvořený balíček „Čertova hrbatina – pohyb, poznání, zábava“, který měl naznačit, jak může vypadat produkt, který je založen na vzájemné spolupráci několika podnikatelů a vytvoření tak synergického efektu. Kromě toho by měly být veřejnosti poskytovány informace o ekologických otázkách, například přes ekologického informačního střediska. Pro lepší informovanost turistů i místních obyvatel byl vytvořen propagační leták, zaměřený na přírodní zajímavosti Sedlčanska s názvem „Toulky přírodou“.

Z práce vyplývá, že by Sedlčansko mělo usilovat o vytvoření atraktivní turistické destinace s image zdravého, klidného a přátelského regionu, při optimálním (udržitelném) využívání přirozeného potenciálu území, a to za pomoci rozvoje šetrných forem cestovního ruchu v podobě atraktivních turistických produktů a balíčků zaměřených na vybrané cílové skupiny, které zároveň zajišťují účinnou ochranu životního prostředí. To vše dosáhnout pomocí kvalitního řízení oblasti se vzájemnou spoluprací mezi všemi zainteresovanými subjekty.

17. RESUMÉ

Tourism is very dynamic industry. That's why it is necessary to control and limitate tourism with the help of various precautions. It is important to minimize the impacts of tourism, because tourism is dependent on clean milieu and landscape. The impacts of tourism can be both positive and negative. The negative impacts of tourism development can gradually destroy the environmental resources on which it depends. On the other hand, tourism has the potential to create beneficial effects on the environment by contributing to environmental protection and conservation. It is a way to raise awareness of environmental values and it can serve as a tool to finance protection of natural areas and increase their economic importance.

It is essential to secure so called sustainable tourism. Sustainable tourism is the optimal use of natural and cultural resources for national development on an equitable and self sustaining basis to provide a unique visitor experience and an improved quality of life through partnership among government, the private sector and communities. It is a long-time goal.

Problems of sustainable tourism, which is solved in this diploma work, was applied to Sedlčany district. The Sedlčany region is situated in the Central Bohemia region, sixty kilometres south of Prague. Region abounds in attractive scenic views and offers ample possibilities for recreation and relaxation.

The work realized goals and hypothesis, which were set at the beginning. There were performed research, the analysis of district Sedlčansko and suggested proposals of possibilities for the next destinations development and problems solving. It's successfully determined the present condition of tourism in this destination and made relevant conclusions of it.

Thanks to nature and position this area has high potential for tourism development. I think that there are ideal preconditions for sustainable forms of tourism in destination as biking, hiking and rural tourism. The important aims of Sedlčany district are to support development of tourism activities, construction and improve tourism infrastructure, the effective cooperation of all subjects operating in tourism, building ecological information system, the creation of products of tourism, co-operation with nearby tourism regions, making standards of accommodation and catering, established through certificates.

Development of tourism has to be realized with respect to milieu and sustainable development of destination. However protection of nature, landscape, buildings and relics does not defend sensitive tourism utilising.

SEZNAM LITERATURY

Monografické publikace

- [1] KUČEROVÁ, J. *Trvalo udržitelný rozvoj cestovního ruchu*. 1. vydání. Bánská Bystrica: Ekonomická fakulta Univerzity Mateja Bela, 1999. ISBN 80-8055-307-6
- [2] MOUREK, D. *Cestovní ruch a životní prostředí*. Sborník. Praha: Univerzita Karlova - Centrum pro otázky životního prostředí, 2002.
- [3] DOLEŽAL, D. *Příbram a okolí*. 1 vydání. Příbram: Knihkupectví Olšanská a Hyšpler, 1997. 96 s. ISBN 80-902362-0-0
- [4] PÁSKOVÁ, M. – ZELENKA, J. *Výkladový slovník cestovního ruchu*. Česká republika: Ministerstvo pro místní rozvoj, 2002. 448 s. MDT 801.32 - 338.48
- [5] *Nová regionální politika*. Ministerstvo pro místní rozvoj ČR. Praha: MMR ČR a DaDa a.s., 2002. 76-78 s. ISBN 80-903064-1-1
- [6] ÚZEMNÍ PLÁN VÚC OKRESU PŘÍBRAM. Příbram: Městský úřad, 2002.
- [7] PODHORSKÝ, M. *Středočeský kraj a Praha*. Praha: Freytag & berndt. 2002. 8-12 s. ISBN 80-7316-031-5.
- [8] TRNKOVÁ, O. *Území a cestovní ruch*. Praha: VŠE, 1993. 95 s. ISBN 80-7079-123-3
- [9] VAŠKO, M. *Cestovní ruch a regionální rozvoj*. VŠE Praha: Oeconomica, 2002. 96 s. ISBN 80-245-04456
- [10] FORET, M., FORETOVÁ, V. *Jak rozvíjet místní cestovní ruch*. 1 vydání. Praha: Grada Publishing, 2001. 180 s. ISBN 80-247-0207-X
- [11] NOVÁKOVÁ, E. *Ochrana přírody a přírodních zdrojů při turistice cestovním ruchem*. Kostelec nad Černými lesy: Ústav aplikované ekologie ČZU. 2000.
- [12] HOŠEK, R. *Metodika tvorby rozvojových produktů v oblasti šetrné turistiky*. 2000. Str.388-392, in: Kolektiv autorů: Hospodářské sektory a environmentální integrace, Centrum pro otázky životního prostředí, UK. 554 s.
- [13] KVASNIČKOVÁ, D. *Životní prostředí. Doplnkový text k základům ekologie*. Havlíčkův Brod: Fragment, 1998. 159 s. ISBN 80-7200-286-4
- [14] DOLEŽAL, T. *Zásady trvale udržitelného rozvoje v cestovním ruchu*. Praha: FTVS UK Praha, 2002.
- [15] CESTOVNÍ RUCH V REGIONECH ČR. Ostrava: Czech Tourism. Enterprise plc, s.r.o., 2003.

- [16] VYŠKOVSKÝ, J. *Turistika a sporty v přírodě*. Brno: Masarykova univerzita. 1998. 95 s. ISBN 80-210-1552-7
- [17] NĚMČANSKÝ, M. *Agroturistika*. Karviná: Slezská univerzita. 1996. 158 s. ISBN 0-85879-36-0
- [18] MORAVEC, I., NOVOTNÁ, R., FOLBERGEROVÁ, R., STŘÍBRNÁ, M. *Centrum pro komunitární práci*. 2006. 92 s. ISBN 80-238-6275-8
- [19] NĚMČANSKÝ, M. *Odvětví cestovního ruchu. I. díl*. Praha. 1999. 274 s. ISBN 80-7248-034-0
- [20] ČERTÍK, M. a kol. *Cestovní ruch. Vývoj, organizace a řízení*. Praha: OFF s.r.o. 2001. 352 s. ISBN 80-238-6275-8
- [21] *Střední Povltaví. Turistický průvodce*. Praha: Olympia. 1984. 313 s.
- [22] MALÍČEK, J., HLAVÁČKOVÁ, Š., JALOVECKÁ, M. *Přírodní zajímavosti Sedlčanska*. Nová tiskárna Pelhřimov. 2007. 103 str. ISBN 978-80-86559-67-4
- [23] HABART, Č. 1863-1942. *Sedlčansko, Sedlecko a Voticko*. díl 3. Praha : Pražská edice, 1998. 266 s. ISBN 80-901509-6-9.
- [24] PROCHÁZKA, L., STECKER, M. *Lidová architektura na Sedlčansku*.
- [25] HESKOVÁ, M. *Cestovní ruch*. Fakulta managementu. JU v Jindřichově Hradci. 84 s. ISBN 80-7040-233-4
- [26] *Atlas cestovního ruchu*. Praha: MMR ČR. 2006. ISBN 80-239-7256-1
- [27] REIDL. *Turistický průvodce. Střední Povltaví*. Praha : Sportovní a turistické nakladatelství, 1964. 282 s.
- [28] PÁSKOVÁ, M. *Vlivy cestovního ruchu na přírodní i lidmi vytvořené prostředí a jejich časoprostorové souvislosti*. Disertační práce, Přírodovědecká fakulta. UK Praha. 2003
- [29] MALÍČEK, J. *Floristický příspěvek ke květeně Sedlčanska*. Sedlčany. 2005. 63s.
- [30] HORNER, S., SWARBROOKE, J. *Cestovní ruch, ubytování, stravování, využití volného času*. Praha: Grada Publishing. 2003. 486 s. ISBN 80-247-0202-9
- [31] ČECH, J. *Malá encyklopedie cestovního ruchu*. Praha: Idea Servis. 1998. 130 s. ISBN 80-85970-19-8
- [32] KOTLER, P., AMSTRONG, G., MALÝ, J. *Marketing*. Praha: Grada Publishing. 2004. 855s. ISBN 80-247-0513-3
- [33] HORÁKOVÁ, M. *Strategický marketing*. Praha: Grada Publishing. 2001. 150s. ISBN 80-247-0447-1
- [34] KOZEL, R. *Moderní marketingový výzkum*. Praha: Grada Publishing. 2006. 277s. ISBN 80-247-0966-X

- [35] FORET, M. *Marketingový výzkum : jak poznávat své zákazníky*. Praha : Grada Publishing, 2003. 159 s. ISBN 80-247-0385-8
- [36] STŘÍBRNÁ, M. *Venkovská turistika a agroturistika*. Praha: Profi Press. 2005. 65s. ISBN 80-86726-19-2
- [37] *Venkovská turistika. Teoretická východiska a možnosti*. České Budějovice: Centrum pro komunitární práci. 2006. 92s. ISBN 80-86902-31-5
- [38] MIKULA, P. *Agroturistika v nápadech*. Praha: Institut výchovy a vzdělávací Mze ČR. 1996. 40s. ISBN 80-7105-099-7
- [39] MIDDLETON, V.T.C., HAWKINS, R. *Sustainable tourism. A marketing perspective*. 1998. ISBN 0750623853
- [40] Guide For Local Authorities- Developing Sustainable Tourism, WTO. 1998. ISBN 92-844-0280-8
- [41] JANEČKOVÁ, VAŠTIKOVÁ. *Marketing měst a obcí*. Praha: Grada Publishing. 1999. 178s. ISBN 80-7169-750-8
- [42] MOORE, W.L., PELSEN, E.A. *Produkt Planning and Management*. Mc Graw Hill, New York, 1993.
- [43] ORIEŠKA, J. *Technika služeb cestovního ruchu*. Praha: IDEA SERVIS. 1996. 244s. ISBN 80-85970-27-9
- [44] Územní plán Sedlčany. Sedlčany: Městský úřad. 1995.
- [45] BÍNA, J. a kol. *Hodnocení potenciálu cestovního ruchu na území České republiky*. Textová zpráva, kartogramy, databáze obcí. Úkol B-II.2, UUR, 2000.
- [46] VESELÝ, F. *Průvodce Sedlčany, Sedlčanskem a naučnou stezkou Drbákov-Albertovy skály*. Praha : Agentura ochrany přírody a krajiny ČR, 1998. 61 s.
- [47] Územní plán Sedlec-Prčice. Obecní úřad Sedlec-Prčice. 2002
- [48] PALATKOVÁ, M. *Marketingová strategie destinace cestovního ruchu*. Praha: Grada Publishing. 2006. 341 s. ISBN 80-247-1014-5
- [49] MOUREK, D. *Rozvoj cestovního ruchu a soukromý sektor*. Sborník. Praha: Univerzita Karlova - Centrum pro otázky životního prostředí, 2002.
- [50] MOUREK, D. *Produkty cestovního ruchu*. Sborník. Praha: Univerzita Karlova – Centrum pro otázky životního prostředí, 2002.

Elektronické zdroje

- [51] Regionální rozvojová agentura střední Čechy [online]. 2007, [cit.17.9. 2007].
Dostupné na WWW: <<http://www.rra-strednicechy.cz> >
- [52] Oficiální stránky Středočeského kraje. [online]. 2007, [cit.17. 9. 2007]. Dostupné na
WWW: <<http://www.stredocech.cz> >
- [53] Ministerstvo pro místní rozvoj ČR. [online]. 2007, [cit.24.5. 2007]. Dostupné na
WWW: <<http://www.mmr.cz> >
- [54] Ministerstvo životního prostředí ČR. [online]. 2007, [cit.24.5. 2007]. Dostupné na
WWW: <<http://www.env.cz>>
- [55] Farma St. Pierre- Zahrádka [online]. 2007, [cit.18.12. 2007]. Dostupné na WWW:
<<http://www.stpierre.cz> >
- [56] Český statistický úřad - Středočeský kraj. [online]. 2007, [cit.11.9. 2007]. Dostupné na
WWW: <<http://www.czso.cz/xs/redakce.nsf>>
- [57] Farma Čapí letka. [online]. 2007, [cit.11.12.2007]. Dostupné na WWW:
<<http://mujweb.cz/www/capiletka> >
- [58] Ochrana přírody. [online]. 2007, [cit. 4.11.2007]. Dostupné na WWW:
<<http://www.ochranaprirody.cz>>
- [59] Český statistický úřad. [online]. 2007, [cit. 4.11. 2007]. Dostupné na WWW:
<<http://www.czso.cz>>
- [60] Rodinná farma Peškovi [online]. 2007, [cit.2.12. 2007]. Dostupné na WWW:
<<http://www.volny.cz/peskovic.farma>>
- [61] Ekofarma Kunclův mlýn [online]. 2007, [cit.11.12. 2007]. Dostupné na WWW:
<<http://www.kuncluvmlyn.cz>>
- [62] Město Příbram. 2007, [cit.6.6. 2007]. Dostupné na WWW:
<<http://www.pribram-city.cz>>
- [63] Josef Markvart , Fridrich Lubor. Rozhovor se starostou města Sedlčan. [online].
2001, [cit.20.1. 2008] Dostupné na WWW:
<http://www.uur.cz/images/publikace/uur/2001/2001-05/02_sedlcany.pdf>
- [64] Příbramsko. [online]. 2007, [cit.6.6.2007]. Dostupné na WWW:
< <http://www.pribramsko.cz>>
- [65] Geografie cestovního ruchu. [online]. 2007, [cit. 31.10. 2007]. Dostupné na WWW:
<<http://www.svrr.zcu.cz/Geografiecestovnihoruchu.doc>>

- [66] Středočeský kraj. [online]. 2007, [cit.16.9. 2007]. Dostupné na WWW: <[http:// www.kr-stredocesky.cz](http://www.kr-stredocesky.cz)>
- [67] Svaz měst a obcí. [online]. 2007, [cit.10.1. 2008]. Dostupné na WWW: <<http://www.smocr.cz>>
- [68] Lodní doprava Vltava. [online]. 2007, [cit.27.6. 2007]. Dostupné na WWW: <<http://www.lodnidopravaquarter.cz>>
- [69] Regionální internetové noviny. [online]. 2007, [cit.5.11. 2007]. Dostupné na WWW: <www.sedlcany.cz>
- [70] Městský úřad Sedlčany. [online]. 2007, [cit.4.10. 2007]. Dostupné na WWW: <<http://www.mu.sedlcany.cz>>
- [71] Sedlčansko. [online]. 2007, [cit. 7.10. 2007]. Dostupné na WWW: <<http://www.sedlcansko.cz>>
- [72] Sedlčanskem na kole. [online]. 2007, [cit.12.10. 2007]. Dostupné na WWW: <<http://www.sedlcanskemnakole.cz>>
- [73] Fakulta informatiky a managementu Univerzita Hradec Králové. Udržitelný cestovní ruch. [online]. 2007, [cit.9.1. 2008]. Dostupné na WWW: <<http://ucr.uhk.cz>>
- [74] Monika Vlášková. Domácí cestovní ruch v ČR. [online]. 2004, [cit.12.2. 2008]. Dostupné na WWW: <<http://www.czechtourism.cz/files/dcr2003.pdf>>
- [75] Fakulta informatiky a managementu Univerzita Hradec Králové. Marketing CR [online]. 2007, [cit.3.11. 2007]. Dostupné na WWW: <http://markcr.uhk.cz/documents/marketingCR/vybraneAplikaceMCR/marketingDURcr/MarketingUCR0-uprava.ppt>>
- [76] MagConsulting. Doprava a cestovní ruch. [online]. 2002, [cit.3.11. 2007]. Dostupné na WWW: <http://www.cot.cz/data/cesky/01_07/7_dopr_5.htm>
- [77] Česká asociace Nordic Walking [online]. 2007, [cit.25.3. 2007]. Dostupné na WWW: <<http://www.czech-nordicwalking.com/vice.php>>
- [78] Česká mountainbiková společnost [online]. 2007, [cit.15.3. 2008]. Dostupné na WWW: <<http://www.cemba.cz>>
- [79] Město Sedlec-Prčice [online] 2007, [cit.12.10.]. Dostupné na WWW: <<http://www.sedlec-prcice.cz/>>
- [80] Sdružení obcí Čertovo břemeno [online]. 2007, [cit.12.10. 2007]. Dostupné na WWW: <<http://www.certovo-bremeno.cz/section.php?id=24>>
- [81] Místní akční skupina Sedlčansko [online]. 2007, [cit.5.3 2008]. Dostupné na WWW: <<http://www.sedlcansko.eu/phprs/>>

- [82] Seznam. Mapy.cz [online]. 2008, [cit.5.3. 2008]. Dostupné na WWW: <<http://www.mapy.cz/#x=133031936@y=134158336@z=9@mm=ZP>>
- [83] Obecně prospěšná společnost Český Merán [online]. 2008, [cit.11.3. 2008]. Dostupné na WWW: <<http://www.ceskymeran.cz/>>
- [84] Greenways Praha Wien [online]. 2007, [cit.11.3. 2008]. Dostupné na WWW: <<http://www.prahawien.greenways.info/>>
- [85] Kvasnička, T. Rekreační stezky pro terénní cyklistiku [online]. 2004, [cit.19.3. 2008]. Dostupné na WWW: <<http://www.cemba.cz/publikace/Kvasnicka-T-Singltrek-Rekreacni-stezky-pro-terenni-cyklistiku.pdf>>
- [86] Slavík, P. Cyklistika v přírodě [online]. 2007, [cit.19.3. 2008]. Dostupné na WWW: <http://www.cemba.cz/publikace/Slavik_P_Cyklistika_v_prirode.pdf>
- [87] Hermová, H. Rekreační cesty pro cyklisty. [online]. 2007, [cit.19.3. 2008]. Dostupné na WWW: <<http://www.cemba.cz/publikace/hermova-h-rekreacni-cesty-pro-cyklisty.pdf>>
- [88] Příkryl, J., Burian, J. Příklady programů rozvoje mikroregionů. Program rozvoje regionu Sedlčanska. [online]. 2001, [cit.11.12. 2007]. Dostupné na WWW: <<http://www.uur.cz/>>
- [89] Ski areál Monínec. [online]. 2008, [cit.11.1. 2008]. Dostupné na WWW: <<http://www.moninec.cz/>>
- [90] Malíček, J. Chráněná a navrhovaná chráněná území na Sedlčansku [online]. 2003, [cit.19.10. 2007]. Dostupné na WWW: <<http://www.ceskymeran.cz/>>

Periodika

- [91] *Doprava a cestovní ruch*. MagConsulting. In: COT business. Citováno 3.7. 2002. ISSN 1212-4281
- [92] CzechTourism. *Strategie propagace České republiky 2004 – 2010*. In: COT business, 4/2004. ISSN 1212-4281
- [93] PÁSKOVÁ, M. *Regulace jakožto výzva pro strategické plánování komunit*. In: COT business, 9/2002, str.14. ISSN 1212-4281
- [94] TŮMOVÁ, J. *Síť cyklostezek na Příbramsku se rozšíří o deset kilometrů*. In: Příbramský deník, citováno 26.7.2004.
- [95] LUKEŠ, M., KUTHAN, J., BAREŠOVÁ, Š. *Sedlčansko. Utajené krásy regionu*. In: MF Dnes, citováno 10. 6. 2006. strana E2-E6.

- [96] ŠIMKOVÁ, E. *Venkovský cestovní ruch jako nástroj udržitelného rozvoje venkova*. In: Ekonomická revue cestovního ruchu, roč. 40, 1/2007. Ekonomická fakulta Univerzity Mateja Bela. ISBN 0139- 8660
- [97] KONEČNÁ, A. *Vztáhy splupráce medzi subjekty cestovního ruchu v regióne*. 2/2004. Ekonomická fakulta Univerzity Mateja Bela. ISBN 0139- 8660
- [98] ARCHER, B. - C. COOPER. *The Positive and Negative Impacts of Tourism*. In: W.Theobald ed.: *Global tourism: The Next Decade*; Butterworth-Heinemann, Oxford, UK. 1994.
- [100] GUNTHER, K. *Ekologický rozvoj cíel'ových miest*. In: Ekonomická revue cestovního ruchu. 1/2003. Ekonomická fakulta Univerzity Mateja Bela. ISBN 0139- 8660

Programové dokumenty

- [111] Program rozvoje cestovního ruchu ve Středočeském kraji. Ostrava: Enterprise plc, s.r.o. 2007. 322 s.
- [112] Generel cyklistických tras a cyklostezek na území Středočeského kraje. Praha: Středočeský kraj, 2003.
- [113] Koncepce ochrany přírody a krajiny Středočeského kraje. Praha: Ministerstvo životního prostředí ČR, 2005.
- [114] Program rozvoje územního obvodu Středočeského kraje. Praha: Ministerstvo pro místní rozvoj, 2006. 227 s.
- [115] Státní politika životního prostředí 2004-2010. Praha: Ministerstvo životního prostředí, 2004. ISBN 80-245-04456
- [116] G. H. BRUNDTLANDOVÁ. *Naše společná budoucnost*. Praha: Academia, 1991.
- [117] Strategie udržitelného rozvoje České republiky. Praha, Ministerstvo životního prostředí. 2004.
- [118] Státní program ochrany přírody a krajiny. Praha: Ministerstvo životního prostředí.
- [119] Program rozvoje Sedlčanska. Sedlčany: Sdružení obcí Sedlčanska. 2008.
- [120] Rozvojová strategie pro správní území města Sedlec-Prčice (Český Merán). 2007.
- [121] Program rozvoje venkova 2007-2013. Praha: Ministerstvo životního prostředí. 2006
- [122] Koncepce státní politiky cestovního ruchu České republiky 2007-2013. Praha: Ministerstvo pro místní rozvoj. 2006. 63 s.
- [123] Regionální operační program pro region NUTS 2 Střední Čechy na období 2007-2013. Praha: DHV CR, spol. s.r.o. 2006. 75 s.

Zákony

[124] Zákon č. 114/1992 Sb., ze dne 19. února 1992 o ochraně přírody a krajiny ve znění pozdějších předpisů

[125] Zákon č. 17/1992 Sb., ze dne 5. prosince 1991 o životním prostředí ve znění dle zákona č. 123/1998 Sb.

[126] Zákon č. 20/1987 Sb., ze dne 30. března 1987 o státní památkové péči ve znění zákona ČNR č. 425/1990 Sb.

Mapy

Cykloturistická mapa – Střední Povltaví a Jižní Brdy (1 : 100 000). 1. vyd. Praha: KČT, 2003.

Turistická mapa – Okolí Prahy, Brdy, Křivoklátsko (1 : 100 000). Praha: SHOCART, 2001.

Seznam obrázků

Obrázek 1: Středočeský kraj	24
Obrázek 2: Okres Příbram	26
Obrázek 3: Sedlčansko	27
Obrázek 4: Přírodní zajímavosti Sedlčanska	37
Obrázek 5: Pobytová hodnota obcí Sedlčanska	50
Obrázek 6: Řízení cestovního ruchu na Sedlčansku	60
Obrázek 7: Návrh propagačního letáku, strana 1	116
Obrázek 8: Návrh propagačního letáku, strana 2	116

Seznam tabulek

Tabulka 1: Maloplošná chráněná území k 31.12. 2006	15
Tabulka 2: Návrhy a doporučení dotazovaných v rámci dotazníkového šetření	70
Tabulka 3: Hodnocené faktory podle výkonnosti a závažnosti	74
Tabulka 4: Vzájemné souvislosti faktorů dle výkonnosti a závažnosti	75
Tabulka 5: Výsledná SWOT analýza	86
Tabulka 6: Trasa turistického autobusu na Sedlčansku	96

Seznam grafů

Graf 1 : Převažující důvod návštěvy	62
Graf 2: Hodnocení úrovně infrastruktury a služeb v cestovním ruchu návštěvníky	63
Graf 3: Hodnocení životního prostředí v turistické oblasti	64
Graf 4: Zájem o navštívení či pobyt na agrofarmě/ kempu na ekologicky šetrném základě	65
Graf 5: Zdá se Vám současná lodní doprava na řece Vltavě dostačující?	65
Graf 6: Zájem o nabídku služby půjčovna kol	66
Graf 7: Znalost vlivu cestovního ruchu a turistiky na životní prostředí	67
Graf 8: Zájem o informace o vztahu člověk a přírody a ekologických otázkách atd.	67
Graf 9: Charakteristika trvale udržitelného rozvoje z pohledu dotazovaných	68
Graf 10: Zaměření ochrany přírody a krajiny pro zachování kvality prostředí i do budoucna	69
Graf 11: Celkový dojem z pobytu v turistické oblasti Sedlčansko	70
Graf 12: Věková struktura	71
Graf 13: Bydliště návštěvníka turistické oblasti Sedlčansko	72
Graf 14: Dosažené vzdělání	72

Seznam příloh

Příloha 1: Dotazník pro návštěvníky turistické oblasti Sedlčansko

Příloha 2: Propagační leták „Toulky přírodou“

Příloha 3: Propagační materiál turistického balíčku

Příloha 4: Historický vývoj strategie trvale udržitelného rozvoje

Příloha 5: Návštěvnost naučné stezky Drbákov – Albertovy skály z r. 1992

Příloha 6: Schéma propojenosti životního prostředí, cestovního ruchu a společnosti

Příloha 7: Schéma vztahu cestovního ruchu a životního prostředí

Příloha 8: Fotodokumentace

Příloha 9: Rozhledny na Sedlčansku

Příloha 10: Absolutní hodnoty odpovědí na otázky dotazníkového šetření

Příloha 11: Cyklotrasy Sedlčanska

PŘÍLOHA

Příloha 1: Dotazník pro návštěvníky turistické oblasti Sedlčansko

DOTAZNÍK PRO NÁVŠTĚVNÍKY TURISTICKÉ OBLASTI SEDLČANSKO

Dobrý den, jmenuji se Miluše Pancová a jsem studentkou Jihočeské univerzity v Českých Budějovicích. Provádím výzkum pro svou diplomovou práci. Ráda bych Vám položila několik otázek týkajících se Vašich postřehů z pobytu v této oblasti a Vašeho vztahu k cestovnímu ruchu a životnímu prostředí. Předem Vám děkuji za vyplnění dotazníku.

1. Jaký je převažující důvod Vaší návštěvy? (vyberte pouze 1 odpověď)

- Poznání
- Relaxace a pobyt v přírodě
- Turistika a sport
- Práce (služební cesta, školení)
- Zábava a nákupy
- Jiné .....

2. Jak hodnotíte úroveň infrastruktury a služeb v cestovním ruchu na Sedlčansku?

	velmi dobře	spíše dobře	spíše špatně	velmi špatně	neumím posoudit
Dopravní infrastruktura (kvalita komunikací, ...)					
Nabídka a dostupnost ubytovacích zařízení					
Nabídka stravovacích zařízení včetně občerstvení					
Nabídka infrastruktury pro cyklo a pěší turistiku					
Nabídka atraktivit pro děti					
Informační služby (kvalita infocenter, info materiály)					
Programová nabídka (kulturní, zábavní, sportovní atd.)					

3. Jak hodnotíte životní prostředí, potažmo přírodu v této oblasti?

- Dobře
- Spíše dobře
- Spíše špatně
- Špatně

4. Měl(a) byste zájem navštívit či pobývat na agrofarmě/ kempu na ekologicky šetrném základě?

- Ano
- Ne
- Nevím

Z důvodu: .....

5. Zdá se Vám současná lodní doprava na řece Vltavě dostačující?

- Ano
- Ne
- Nevím

Pokud ne, co byste ve vztahu k lodní dopravě uvítal(a) či doporučil(a)?

.....

6. Využíval(a) byste v případě nabídky službu půjčovna kol?

- Ano
- Ne, používám vlastní kolo
- Nevím
- Nejezdím na kole

7. Víte, jak může cestovní ruch a turistika působit na životní prostředí?

- Ano, například.....
 Ne

8. Uvítal(a) byste více informací o ekologických otázkách, vztahu člověka a přírody a životním prostředí?

- Ano   Ne   Nevím

9. Kterým z následujících tvrzení byste charakterizoval(a) trvale udržitelný rozvoj?

- Pojem je totožný s ekologií
 Rozvoj zachovávající možnost budoucí generace naplňovat jejich potřeby
 Cílem je odhadnout či naplánovat, co budou budoucí generace potřebovat a chtít
 Určitá kultura v lidské společnosti
 Jiné .....

10. Na co by se zejména měla zaměřit ochrana přírody a krajiny, aby se kvalita prostředí uchovala i do budoucna? (max. 2 odpovědi)

- Lepší péči o krajinu – udržování a obdělávání polí a luk
 Lepší péči o lesy a jejich obnovu
 Šetrné (ekologické) zemědělství
 Omezení škodlivých vlivů průmyslu a jiné lidské činnosti
 Usměrnování turistiky
 Osvětu a výchovu lidí k šetrnému chování k přírodě

11. Jaký je Váš celkový dojem z pobytu v této oblasti?

- Vysoký   Průměrný   Nízký

12. Co byste pro oblast Sedlčansko z hlediska cestovního ruchu a životního prostředí doporučil(a)?

.....
.....

Věková struktura

- Do 25 let
 26 – 34 let
 35 – 49 let
 50 – 59 let
 60 a více let

Pohlaví

- Muž
 Žena

Kraj/město

.....
.....

Vzdělání

- Základní
 Vyučen
 Středoškolské
 Vysokoškolské

Děkuji za spolupráci a přeji příjemný pobyt.

Příloha 2: Propagační leták „Toulky přírodou“

**Příloha 3: Propagační materiál turistického balíčku
„Čertova hrbatina - pohyb, poznání, zábava“**

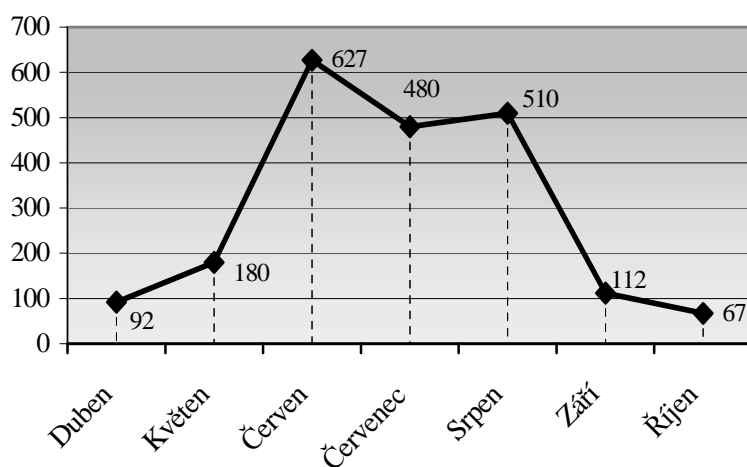
Příloha 4: Historický vývoj strategie trvale udržitelného rozvoje

V roce 1972 se konala Stockholmská konference, která se zabývala hlavními problémy životního prostředí. Téhož roku byla vydaná publikace “Meze růstu” (The Limits to Growth, 1972), která analyzovala hospodářský vývoj ve vztahu k životnímu prostředí. Závěrem autorů bylo, že je třeba hospodářský růst zastavit, jinak neodvratně hrozí katastrofa způsobená jak vyčerpáním zdrojů, tak zničením prostředí. Nebezpečí zhoršování prostředí pak zdůraznila Stockholmská konference.

Roku 1983 Organizace spojených národů ustavila komisi vedenou norskou političkou Gro Harlem Brundtlandovou, jež se měla pokusit nalézt cestu k dalšímu, trvale udržitelnému vývoji lidstva. V zakladatelském díle trvalé udržitelnosti „*Naše společná budoucnost*“ pak nacházíme koncept i první definiční pokusy trvale udržitelného rozvoje. [1] Dalším krokem k TUR byla konference Spojených národů o životním prostředí a rozvoji v Riu de Janeiro v roce 1992. Konference v Riu schválila důležitý dokument - Agendu 21, který důkladně rozebírá principy trvale udržitelného rozvoje ve všech oblastech lidské činnosti.

V roce 1997 v New Yorku bylo na zvláštním Valném shromáždění zhodnocena dosavadní realizace přijaté strategie (tzv. konference Rio+5). Bylo zde konstatováno, že i přes určité úspěchy, nebyl negativní vývoj zastaven. V roce 2002 proběhl Světový summit o udržitelném rozvoji v jihoafrickém Johannesburgu. Hlavním výstupem pro Českou republiku bylo ustavení Rady vlády pro udržitelný rozvoj, která zpracovala Národní strategii udržitelného rozvoje. [18]

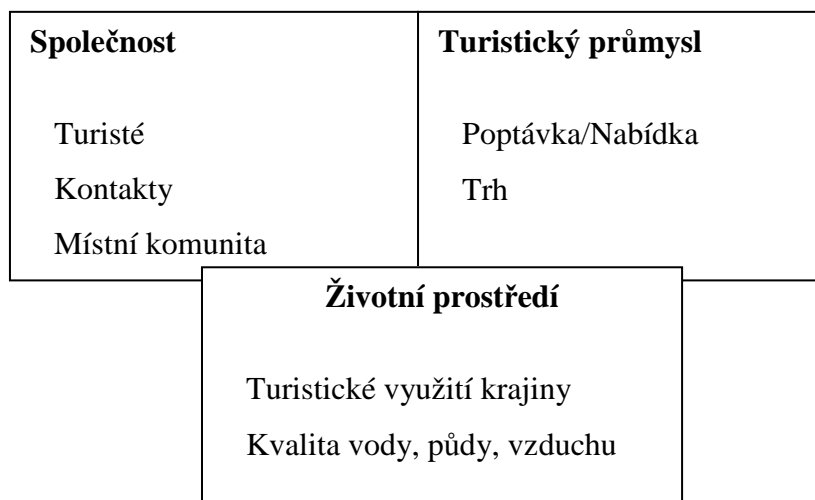
Příloha 5: Návštěvnost naučné stezky Drbákov – Albertovy skály z r. 1992

Z uvedeného grafu je možné sledovat, jak výrazně se v dané oblasti projevuje sezónnost. V letních měsících tráví v okolí dovolenou nejvíce turistů. Hlavní sezónu představuje červen, červenec, srpen.

Zdroj: POSKOČILOVÁ, R. *Možnosti aktivní pohybové rekreace se zaměřením na moderní formy turistiky v okrese Příbram, 1998. 62 str. Bakalářská práce na Fakultě ekonomiky a managementu. JČU v Českých Budějovicích na katedře ekonomiky a techniky cestovního ruchu. Vedoucí práce Mgr. Petr Havel.*

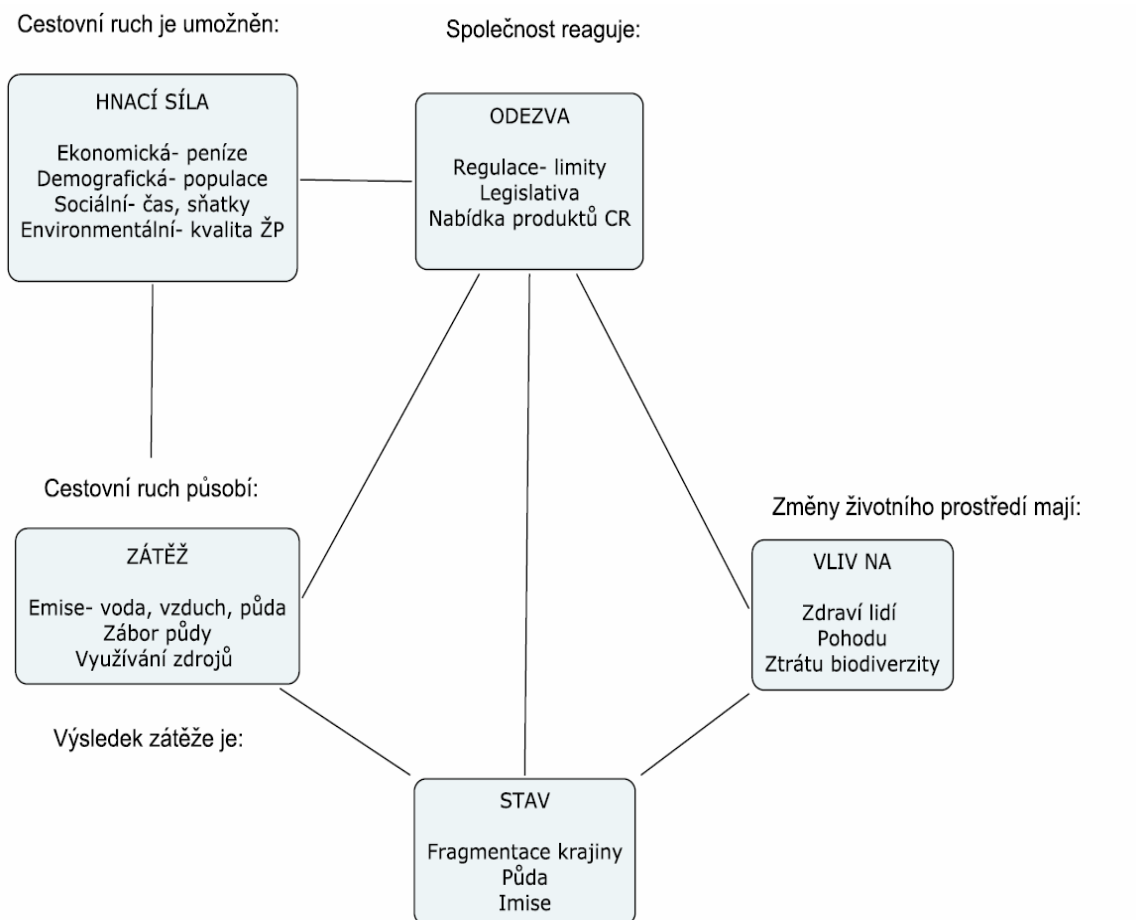
Příloha 6: Schéma propojenosti životního prostředí, cestovního ruchu a společnosti

Zdroj: Mourek, Daniel. cestovní ruch a životní prostředí. Sborník. Praha: UK, 2002.

Schéma znázorňuje vzájemné vazby mezi cestovním ruchem, životním prostředím a společností. Všechny tři prvky se navzájem ovlivňují a působí na sebe pozitivně i negativně.

Příloha 7: Schéma vztahu cestovního ruchu a životního prostředí

Zdroj: MOUREK, D. *Cestovní ruch a životní prostředí. Sborník. Praha: UK, 2002.*

Mezi cestovním ruchem a životním prostředím je silná vazba. Cestovní ruch se uskutečňuje za určitých podmínek a předpokladů. Jeho vliv na okolní prostředí a životní prostředí může mít jak pozitivní, tak negativní dopady. Společnost se snaží omezovat tyto dopady pomocí různých limitů a nařízeních.

Příloha 8: Fotodokumentace

Obrázek 1: Stavba ve Zvíroticích na skále nad řekou Vltavou

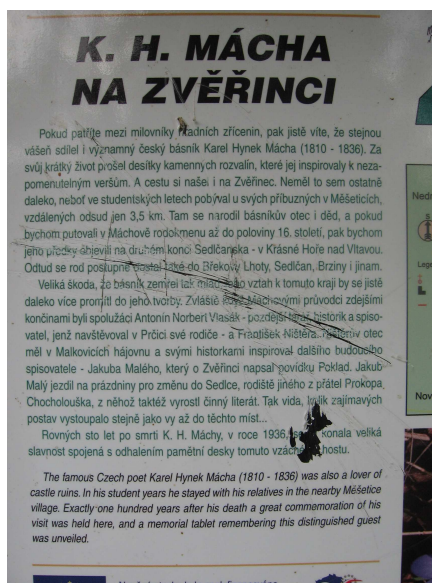
Autor: Vlastní foto ze dne 15.7. 2007

Obrázek 2: Kemp na břehu řeky Vltavy

Autor: Vlastní foto ze dne 30.7. 2007

Obrázek 3: Vandalismus

Autor: Vlastní foto ze dne 23.4. 2007

Obrázek 4: Výhled ze Zvěřince na Sedlčansko

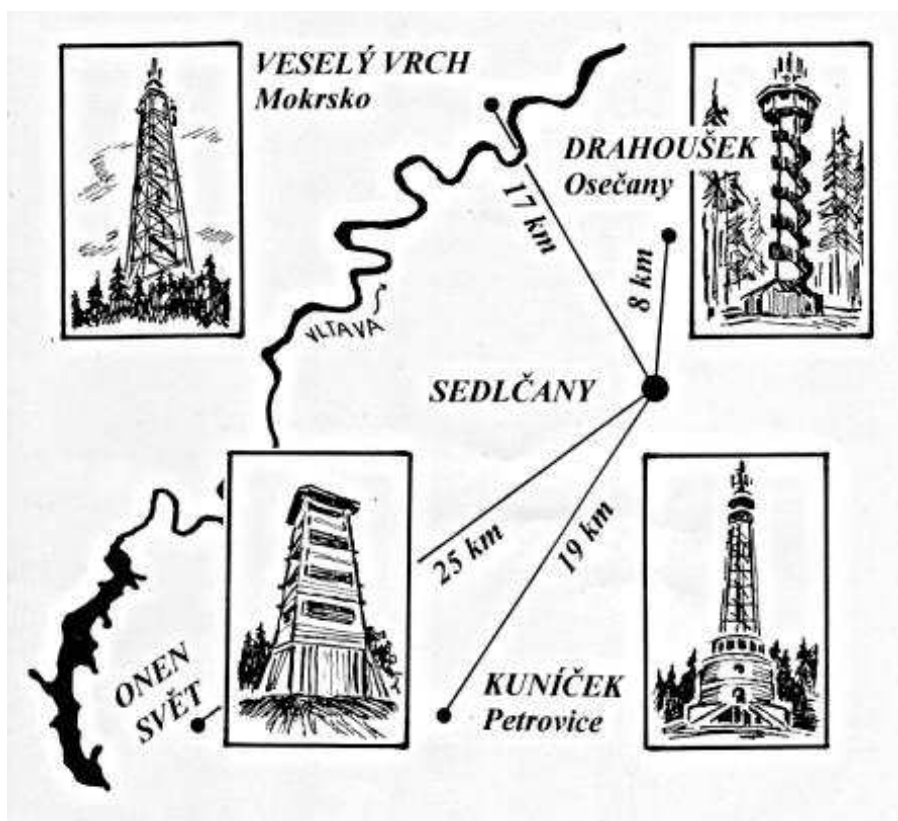
Zdroj: Vlastní foto ze dne 23.4. 2007

Obrázek 5: Infrastruktura pro cyklisty a příjemné prostředí

Zdroj: [http://: www.sedlcanskemnakole.cz](http://www.sedlcanskemnakole.cz)

Příloha 9: Rozhledny na Sedlčansku

Zdroj: Sedlčanskem na kole. [online]. 2007, [cit.12.10. 2007]. Dostupné na WWW: <
<http://www.sedlcanskemnakole.cz>>

Ráz krajiny inspiruje k navštívení některé z rozhleden, které jsou v letní sezóně vyhledávaným cílem turistů.

Příloha 10: Absolutní hodnoty odpovědí na otázky dotazníkového šetření

Převažující důvod návštěvy	
Otázka 1	Celkem
Poznání	21
Relaxace a pobyt v přírodě	185
Turistika a sport	40
Zábava a nákupy	3
Jiné	1
Celkový součet	250

Hodnocení úrovně infrastruktury a služeb v cestovním ruchu návštěvníky							
Otázka 2	Dopravní infra	Ubytovací zařízení	Strav. zařízení	Cyklo a pěší infra	Atraktivita pro děti	Info služby	Program. nabídka
Velmi dobře	14	50	86	43	64	55	53
Spíše dobře	116	116	107	113	72	121	109
Spíše špatně	84	17	24	35	38	27	26
Velmi špatně	15	2	3	4	5	5	3
Neumím posoudit	21	65	30	55	71	42	59
Celkem	250	250	250	250	250	250	250

Hodnocení životního prostředí v turistické oblasti	
Otázka 3	Celkem
Dobře	182
Spíše dobře	67
Špatně	0
Spíše špatně	1
Celkový součet	250

Zájem o navštívení či pobyt na agrofarmě/ kempu na ekologicky šetrném základě	
Otázka 4	Celkem
Ano	82
Ne	93
Nevím	75
Celkový součet	250

Je současná lodní doprava na řece Vltavě dostačující?	
Otázka 5	Celkem
Ano	62
Ne	74
Nevím	114
Celkový součet	250

Zájem o půjčovnu kol	
Otázka 6	Celkem
Ano	150
Ne, používám vlastní kolo	54
Nevím	24
Nejezdím na kole	22
Celkový součet	250

Znalost vlivu cestovního ruchu a turistiky na životní prostředí	
Otázka 7	Celkem
Ano	137
Ne	77
Nevím	36
Celkový součet	250

Zájem o informace o vztahu člověk a přírody a ekologických otázkách atd.	
Otázka 8	Celkem
Ano	174
Ne	76
Celkový součet	250

Charakteristika trvale udržitelného rozvoje z pohledu dotazovaných	
Otázka 9	Celkem
Pojem totožný s ekologií	32
Rozvoj zachovávající možnost budoucí generace naplňovat jejich potřeby	143
Cílem je odhadnout či naplánovat, co budou budoucí generace potřebovat a chtít	24
Určitá kultura v lidské společnosti	51
Celkový součet	250

Zaměření ochrany přírody a krajiny pro zachování kvality prostředí i do budoucna	
Otázka 10	Celkem
Lepší péči o krajinu- udržování a obdělávání polí a luk	41
Lepší péči o lesy a jejich obnovu	39
Šetrné (ekologické) zemědělství	40
Omezení škodlivých vlivů průmyslu a jiné lidské činnosti	118
Usměrňování turistiky	5
Osvětu a výchovu lidí k šetrnému chování k přírodě	7
Celkový součet	250

Dojem z pobytu	
Otázka 11	Celkem
Vysoký	165
Průměrný	84
Nízký	1
Celkový součet	250

Osobní charakteristiky dotazovaných

Složení dle věku	Celkem
Do 25 let	34
26 - 34 let	28
35 - 49 let	105
50 - 59 let	66
60 a více let	17
Celkový součet	250

Pohlaví	Celkem
Muži	105
Ženy	145
Celkový součet	250

Složení dotazovaných dle kraje	Celkem
Praha	49
Středočeský	33
Moravskoslezský	31
Jihomoravský	30
Jihočeský	22
Vysočina	14
Plzeňský	13
Ústecký	13
Olomoucký	10
Pardubický	10
Královeský	9
Zlínský	8
Liberecký	6
Karlovarský	2
Celkový součet	250

Vzdělání	Celkem
Základní	21
Vyučen	32
Středoškolské	145
Vysokoškolské	52
Celkový součet	250

Zdroj: Vlastní šetření

Příloha 11: Cyklotrasy Sedlčanska

číslo	km	trasa
301	23 km	Krásná Hora (křížení s trasami č. 111, 8138, 8141) -Zhoř - Švatalova Lhota - Kamýk nad Vltavou - Hojšín - Drážkov - Stehlíkuv mlýn (křížení s trasou č. 8137) - Chramosty (křížení s trasou č. 8133) - Líchovy - Křepenice, křižovatka (navazuje na trasu č. 8132)
8132	20 km	Vojkov (křížení s trasou č. 112) - Štětkovice, křižovatka (křížení s trasou č. 11) - Luhy - Prosenická Lhota (křížení s trasou č. 8136) - Osečany - Radič - Nová Ves, křižovatka (křížení s trasou č. 8135) - Chlum (křížení s trasou č. 8134) -Nalžovice - Křepenice (navazuje na trasu č. 301)
8133	8 km	Chramosty (křížení s trasou č. 301) - Dublovice (křížení s trasou č. 8134) - Příčovy (křížení s trasou č. 8135) - Sedlčany (křížení s trasou č. 111)
8134	4 km	Chlum (křížení s trasou č. 8132) - Červený - Dublovice (křížení s trasou č. 8133)
8135	4 km	Příčovy (křížení s trasou č. 8133) - Kňovice - Nová Ves, křižovatka (křížení s trasou č. 8132)
8136	6 km	Prosenická Lhota (křížení s trasou č. 8132) - Vítěž - Sedlčany (křížení s trasou č. 111)
8137	13 km	Vysoký Chlumeč (křížení s trasou č. 8138) - Ústupenice - Poušť sv. Marka - Hradce - Svatý Jan, křižovatka (křížení s trasou č. 111) - Štíleček, křižovatka (křížení s trasou č. 111) - Stehlíkuv mlýn (křížení s trasou č. 301)
8138	22 km	Radeč, křižovatka (křížení s trasou č. 11) - osada Radeč - Nedrahovice - Kamenice - Úklid - Vápenice, křižovatka (křížení s trasou č. 8139) - Vápenice - Vysoký Chlumeč (křížení s trasou č. 8137) - Zvěstovice - Vletice - Hostovnice - Hostovnice, křižovatka (křížení s trasou č. 8141) - Krásná Hora (křížení s trasami č. 111, 301, 8141)

- 8139** 14 km Petrovice (křížení s trasami č. 8140 a 8144) - Kojetín - Porešín - Obděnice - Radešice - Bratříkovice - Nechvalice, křižovatka (křížení s trasou č. 8143) - Nechvalice (křížení s trasou č. 8143) - Veselíčko (křížení s trasou č. 8144) - Rovina - Vápenice, křižovatka (křížení s trasou č. 8138)
- 8140** 18 km Petrovice (křížení s trasami č. 8139 a 8144) - Krchov (křížení s trasou č. 8141) - Zahrádka - Předbořice - Jalovčí (křížení s trasou č. 8142) - Lašovice - Klučenice - Hvíždalka - Koubalova Lhota - Milešov (křížení s trasou č. 111)
- 8141** 18 km Krásná Hora (křížení s trasami č. 111, 301 a 8138) - Zhoř, křižovatka (křížení s trasou č. 8138) - Krašovice (křížení s trasou č. 8142) - Míkův mlýn - Kuní - Kuníček - Krchov (křížení s trasou č. 8140) - Vladyčín - Vepice (křížení s trasou č. 1154)
- 8142** 4 km Jalovčí (křížení s trasou č. 8140) - Mokřice - Krašovice (křížení s trasou č. 8141)
- 8143** 12 km Petovice (křížení s trasami č. 8139 a 8140) - Skoupý - Skoupý, křižovatka (křížení s trasou č. 8144) - Nechvalice, křižovatka (křížení s trasou č. 8139) - Nechvalice (křížení s trasou č. 8139) - Libčice - Ředice - Nové Dvory (křížení s trasou č. 0074)
- 8144** 6 km Veselíčko (křížení s trasou č. 8139) - Skuhrov - Počepice - Vitín - Skoupý, křižovatka (křížení s trasou č. 8143)

Zdroj: Cyklotrasy. 120 kilometrů cyklotras. [online]. 2007. [cit. 14.4. 2008]. Dostupné na WWW: <http://www.sedlcansko.cz/cyklotrasy.php?curmenu=113>